

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

8 juli 1998

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke –
houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter –
betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport

VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur en Sport
uitgebracht door de heer Marino Keulen

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Louis Bril.

Vaste leden : de heer Joachim Coens, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Louis Bril, Jozef Browaeys, Marino Keulen ;

mevrouw Kathy Lindekens, de heer Michiel Vandenbusche, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh ;

de heren Frank Creyelman, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey ;

de heren Freddy Feytons, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Dirk Van Mechelen ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke, Tuur Van Wallendael ;

de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

959 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

Zie ook :

1016 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

Blz.

I. VERGADERING VAN 23 APRIL 1998

1. Toelichting door de indieners van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport	4
2. Toelichting door de indieners van het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport	5
3. Algemene bespreking	6

II. VERGADERING VAN DONDERDAG 2 JULI 1998

1. Algemene bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport	6
2. Bespreking van de tekst, stemming en eindstemming van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport	7
3. Intrekking van het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport	9

BIJLAGEN	11
----------------	----

DAMES EN HEREN,

De commissie voor Cultuur en Sport vergaderde op 23 april, 14 mei, 25 juni en 2 juli 1998 over het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport, en het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport.

Op 23 april 1998 werden de voorstellen van resolutie toegelicht door de indieners, waarna besloten werd om enkele hoorzittingen en gedachtewisselingen te organiseren met deskundigen, teneinde de problematiek in al zijn facetten door te nemen.

Op 14 mei werd een hoorzitting georganiseerd met : de heer Paul Nys, Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding ; mevrouw Sally Beeckman, medewerkster VZW Pag-asa ; de heer Erik Lodde-wijkx, afdeling Migratie en Arbeidsmarktbeleid, administratie Werkgelegenheid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ; de heer Freddy Roose-mont, adviseur dienst Vreemdelingenzaken ; de heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond ; de heer Philip Berben, voorzitter Belgisch Volleybalverbond ; meester Jean Louis Dupont, advocaat ; de heer Marcel Van Mol, nationaal secretaris Sporta ; de heer Paul Carlier, voorzitter vzw Sport en Vrijheid ; mevrouw Heidi Maris, advocaat.

Op 25 juni 1998 werd in besloten vergadering van gedachten gewisseld met de heer Paul Nys, Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding, Paul Carlier en mevrouw Betty De Clercq van de vzw Sport en Vrijheid, en meester Heidi Maris, waarbij werd ingegaan op een aantal specifieke probleem-dossiers.

Op 2 juli 1998 werd in besloten vergadering van gedachten gewisseld met de heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond, waarna de algemene bespreking werd hernomen, gevolgd door de bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie, en de stem-ming.

I. VERGADERING VAN 23 APRIL 1998

1. Toelichting door de indieners van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport

De heer Kris Van Dijck verwijst naar de brief van een aantal professoren, wetenschappers en studenten aan de politieke wereld, waarin de mensenhandel in de sport aan de kaak werd gesteld (zie bijlage 1). In de sport manifesteren zich immers een aantal tendensen die op zijn minst in vraag moeten worden gesteld. Het Vlaams Parlement moet zich o.a. bezinnen over de dubieuze gronden en toekomstbeloften waarmee vreemdelingen naar België worden gehaald. Deze vreemdelingen beschikken niet over een sociaal vangnet. Indien zij niet aan de verwachtingen van de sportclubs voldoen, worden ze aan hun lot overgelaten en belanden zij bij het OCMW en zelfs in de illegaliteit. Het is dan ook nodig om voor deze mensen een sociaal en juridisch kader uit te werken waarop zij kunnen terugvallen. Bovendien moeten zij ook, en dan liefst vooraf, in kennis worden gesteld van hun rechten en plichten.

Het is tegen deze achtergrond dat aan de Vlaamse, federale en Europese regeringen een signaal moet worden gegeven dat ook in de sport rekening moet worden gehouden met een aantal ethische en juridische principes, en dat bepaalde uitwassen de kop moet worden ingedrukt. Een tweede mogelijkheid bestaat erin om vanuit de Vlaamse overheid een duidelijk signaal te geven aan de verschillende sportbonden, dat een aantal praktijken om ethische redenen en mogelijk ook op juridische gronden niet kunnen worden getolereerd, gekoppeld aan de vraag om de werking van de clubs hieraan aan te passen.

De heer Jos Stassen drukt zijn bezorgdheid uit over het kopen en verkopen van mensen in al dan niet goed betaalde sporttakken. De problematiek moet echter ook bekeken worden vanuit het aspect van de “import” van mensen van buiten Europa, om het arrest Bosman te omzeilen. Vooral in de voetbalwereld worden op systematische wijze

jonge en zelfs minderjarig spelers van buiten Europa aangetrokken. Indien zij niet voldoen worden zij volledig aan hun lot overgelaten. Een dergelijk transfersysteem is onduidelijk. Spreker is er zich van bewust dat de problematiek voor een groot deel buiten de bevoegdheid ligt van het Vlaams Parlement, maar minstens moet de morele verontwaardiging van het Vlaams Parlement kenbaar worden gemaakt. Bovendien kan binnen de bevoegdheden worden onderzocht op welke wijze de sportbonden kunnen worden gesanctioneerd, indien zij onduidelijke transfersystemen op touw zetten of gedogen.

De heer Joachim Coens deelt de morele verontwaardiging die er heerst in de academische wereld. De vraag om hiervoor uitdrukkelijk in de grondwet een aantal artikelen op te nemen lijkt echter overbodig. Op federaal vlak werd immers reeds een initiatief genomen via de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie. Via deze wet werd o.a. een artikel 77bis toegevoegd aan de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Hierin worden straffen opgelegd voor iedereen die, op welke manier ook, ertoe bijdraagt dat een vreemdeling België binnenkomt of er verblijft, wanneer daarbij ten opzichte van de vreemdeling direct of indirect gebruik wordt gemaakt van listige kunstgrepen, geweld, bedreiging of enige andere vorm van dwang, of wanneer misbruik wordt gemaakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de vreemdeling verkeert. Dit neemt echter niet weg dat de Vlaamse, federale en Europese overheden moeten samenwerken om te onderzoeken welke initiatieven er kunnen genomen worden om de aangeklaagde praktijken zo snel mogelijk uit te bannen, zoals wordt voorgesteld in het voorstel van resolutie.

2. Toelichting door de indieners van het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport

De heer Felix Strackx wijst erop dat sedert het Bosman-arrest het betalen van transfersommen verboden is voor de overgang van einde-contractspelers afkomstig uit de Europese Unie naar een club in een andere lidstaat van de EU. Dit impliceert dat voor sporters van buiten de Europese Unie nog wel transferbedragen kunnen worden gevraagd, die soms zeer hoog kunnen oplopen. Voor clubs met een fijne neus voor Oost-Europees

en Afrikaans talent zijn er dus lucratieve zaken te doen. Goede spelers zijn hier onmiddellijk inzetbaar. Er moet dus niet worden geïnvesteerd in een opleiding. Ze zijn vaak tevreden met voeding, onderdak en een loon dat stukken lager ligt dan wat Europese spelers verwachten. Bovendien kunnen ze als het wat meezit voor een hoog bedrag worden getransfereerd naar een andere club. Het hoeft dus geen verbazing te wekken dat de Afrikaanse en Oost-Europese sportterreinen worden afgeschuimd door West-Europese “scouts” of spelersmakelaars die op zoek zijn naar jonge talenten. Nadat hen gouden bergen worden voorgespiegeld in West-Europa, tekenen ze een exclusiviteitscontract met de makelaar in kwestie. Ze komen met een toeristenvisum het land binnen om bij verschillende clubs te worden getest. Slechts een minderheid van hen wordt geschikt bevonden en krijgt een contract aangeboden. Wat er met de anderen gebeurt is onduidelijk. Vast staat dat velen, beschaamd omwille van het feit dat ze “mislukt” zijn, niet meer durven terug te keren naar hun streek van herkomst. Sommigen duiken dan ook onder in de illegaliteit.

Deze import van “goedkope arbeidskrachten” heeft volgens de heer Felix Strackx vooral verstrekkende gevolgen voor de voetbalsport. Vooreerst leidt ze tot absurde toestanden : in sommige competitiewedstrijden staan elftallen op het veld die nagenoeg volledig bestaan uit buitenlanders. Geen wonder dat veel supporters moeite hebben om zich nog te identificeren met hun ploeg en uit de stadions wegblijven. Ook voor onze eigen spelers zijn de gevolgen nefast. Omdat het voor een club zoveel gemakkelijker en goedkoper is Afrikaanse of Oost-Europese spelers aan te werven, die bovendien nog “verkoopbaar” zijn, dan zelf jonge spelers op te leiden, dreigt onze jeugdopleiding te worden verwaarloosd. Spreker verwijst naar een uitspraak van Gunther Jacob, jurist en speler bij KV Mechelen, in “Knack Magazine” van 11 februari 1998 : “Als dat zo doorgaat, is dat nefast voor de jeugdwerking. Niet enkel omdat clubs daar niet meer in investeren, maar omdat jongeren niet meer aangetrokken zullen worden tot het voetbal omdat ze zien dat ze daar toch geen kansen meer krijgen.”.

De heer Felix Strackx heeft een dubbele bekommernis. Enerzijds wil hij de vreemde spelers beschermen tegen uitbuiting en mensenhandel en anderzijds wil hij meer kansen bieden aan de eigen jongeren. Verschillende maatregelen zijn mogelijk. Zo zou het volledig verbod op elke vorm van transfervergoeding voor alle einde-contractspelers de financiële aantrekkelijkheid voor de clubs fel ver-

minderen. Daarnaast zouden de sportfederaties een beperking per wedstrijd van het aantal buitenlandse spelers kunnen instellen tot bijvoorbeeld maximum 25 percent. Hierdoor komen meer plaatsen vrij voor eigen spelers, met als logisch gevolg dat de clubs meer aandacht zullen besteden aan de jeugdwerking. Tenslotte is het niet meer dan logisch dat ook de sportsector wordt onderworpen aan dezelfde regels als de andere economische sectoren voor wat betreft het uitreiken van arbeidsvergunningen. Dezelfde procedures moeten worden gevolgd en dezelfde restricties worden opgelegd. Dit houdt onder andere in dat men slechts een beroep mag doen op niet-EU-werknemers wanneer men de vacatures niet kan opvullen met eigen werkzoekenden die aan de kwalificaties voldoen. Omdat een bedrijf dat onvoldoende solvabel is, geen nieuwe contractuele arbeidsverbintenissen met niet-EU-werknemers mag aangaan, moet voorafgaand aan de uitreiking van een arbeidsvergunning, een grondig onderzoek worden uitgevoerd naar de economische situatie van de sportclubs.

3. Algemene bespreking

De heer André Van Nieuwkerke schaaft zich achter het opzet van het voorstel van resolutie houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke. De oorzaak dat deze door de SP niet mede werd ondertekend, ligt eerder in een communicatiestoornis dan in de inhoudelijke boodschap ervan. Daarnaast moet echter worden onderzocht in hoeverre de problematiek te vatten is onder het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar, omdat er heel veel raakvlakken zijn met o.a. arbeidscontracten, sociale wetgeving, arbeidsbemiddeling en dergelijke. Bovendien zouden er op federaal vlak initiatieven in de maak zijn om voor de professionele sportbeoefening de bemiddeling te reglementeren. Spreker vindt het aangewezen om via een hoorzitting met verschillende instanties in de eerste plaats meer gegevens te verzamelen, om zodoende een gefundeerd standpunt te kunnen innemen. Op basis hiervan kan dan met kennis van zaken worden onderzocht welke maatregelen het Vlaams Parlement binnen zijn bevoegdheid kan nemen, zoals bijvoorbeeld het aandringen op maatregelen bij de federale en Europese overheden, het vastleggen van controlemechanismen of het opleggen van voorwaarden in het kader van de uitvoering van het Strategisch Plan voor Sportend Vlaanderen.

De heer Louis Bril sluit zich aan bij de vraag tot het organiseren van een hoorzitting. Hij vreest dat de aangekaarte problematiek qua bevoegdheidsverdeling en qua wetgeving niet eenvoudig ligt. Deze bestrijkt een zeer breed domein, inclusief arbeidsvergunningen en inwijkingprocedures. Een juiste inschatting van het probleem omvat eveneens de vraag over welke aantallen het gaat, en dit in vergelijking met de sociaal-economische inwijking. Nog een ander aspect is op welke wijze de voor het overgrote deel normaal functionerende sportclubs aan deze problematiek kunnen tegemoetkomen zonder dat hun werking door allerlei bijkomende reglementeringen ernstig wordt gehypothekeerd. Ook mag niet uit het oog worden verloren dat een inwijking soms kan worden gemotiveerd onder het mom van arbeidsprestaties die te leveren zijn in clubverband, terwijl de echte motivatie voor inwijking verzwegen wordt.

De heer Kris Van Dijck werpt op dat zelfs een zeer klein percentage van misbruiken wettigt dat er wordt aangedrongen op een afdoende rechtsbescherming en het respecteren van ethische principes. De vraag naar het organiseren van een hoorzitting en het verzamelen van bijkomende informatie krijgt echter zijn volledige steun.

Na discussie zijn alle leden het eens over het organiseren van enkele hoorzittingen en gedachtewisselingen met deskundigen, teneinde de problematiek in al zijn facetten door te nemen (zie bijlagen).

II. VERGADERING VAN DONDERDAG 2 JULI 1998

1. Algemene bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport

De heer Felix Strackx meent dat het voorstel van resolutie van de heer Felix Strackx en de heer Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport, nauw aansluit bij de ideeën die tijdens de hoorzitting en de gedachte-wisselingen naar voren werden geschoven. Hij stelt voor om dit voorstel van resolutie als basis te nemen voor de verdere bespreking.

Mevrouw Mieke Van Hecke wijst erop dat het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke

Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport reeds op 3 maart 1998 werd ingediend. Het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter werd pas ingediend op 21 april 1998. Het lijkt dan ook logisch dat het eerst ingediende voorstel van resolutie eerst ter bespreking wordt voorgelegd.

Na discussie wordt beslist dat het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport eerst zal worden besproken.

De heer Kris Van Dijck meent dat de hoorzitting van 14 mei en de gedachtewisselingen van 25 juni en 2 juli 1998 duidelijk hebben aangetoond dat de problematiek van de mensenhandel in de sport vele facetten heeft. Er zijn de verschillende bevoegdheidsniveau's, het sportieve en het administratieve luik. Buiten de Vlaamse bevoegdheden is het alleszins nodig om samen met de federale en de Europese overheden op zoek te gaan naar passende oplossingen.

De heer Marino Keulen sluit zich hierbij aan. De hoorzittingen hebben duidelijk aangetoond dat men bij het formuleren van oplossingen niet over één nacht ijs mag gaan, wegens de complexiteit van de problematiek en de vele administratieve aspecten ervan. Daarom is het nodig de voorliggende resolutie verder te verfijnen. Een belangrijk luik ervan is het benadrukken van de positieve ingesteldheid van deze resolutie, met name het vrijwaren van het positieve imago van de sport. Spreker vindt o.a. de meerderjarigheid als voorwaarde voor het verwerven van een arbeidskaart zeer belangrijk, samen met het afbakenen van het statuut van de makelaar. Even belangrijk is de controle van de scheidsrechtersbladen, gevolgd door eventuele sanctieringen op basis van de deontologische code. Het moet duidelijk zijn dat de sport zelf baat vindt bij een goede reglementering en een duidelijke afbakening van administratieve taken en bevoegdheden. Het oprichten van een interdepartementale werkgroep zou dit kunnen voorbereiden.

De heer André Van Nieuwkerke meent dat het voorstel van resolutie kan worden verfijnd door het benadrukken van de eigen Vlaamse bevoegdheden, zodat niet alles naar het federale en Europese niveau wordt doorgeschoven. De hoorzitting en de gedachtewisselingen hebben ook duidelijk aangetoond dat er initiatieven nodig zijn betreffende de voorwaarden voor het uitreiken van arbeids-

kaarten en de afbakening van de arbeidsbemiddeling.

Mevrouw Kathy Lindekens sluit zich hierbij aan. Het voorbeeld van Nederland, waar via het wettelijk vastleggen van een aanzienlijk loon voor spelers die uit het buitenland worden aangetrokken, automatisch een kwalitatieve selectie wordt ingebouwd, verdient met de nodige aandacht te worden bestudeerd. Dit geldt eveneens voor de vastgelegde minimumleeftijd van 18 jaar. Spreker benadrukt dat zij in het geheel niet is gekant tegen de aanwezigheid van buitenlandse spelers in de Belgische voetbalcompetitie. Wel moet worden vermeden dat dit leidt tot mensenwaardige omstandigheden, en dat de rekrutering van de eigen jeugd hierdoor wordt benadeeld.

De heer Joachim Coens benadrukt dat het Vlaams Parlement in het verleden reeds meermaals aandacht heeft besteed aan evoluties binnen de sport, waarbij telkens de ethische benadering ervan werd benadrukt. Betreffende de veroordeling van de mensenhandel in de sport, moet men zich echter bewust zijn van het feit dat vele elementen ervan niet binnen de Vlaamse bevoegdheden vallen. Daarom moet, naast de zelf te nemen maatregelen, ook een oproep worden gericht aan de federale en Europese overheden om op dit vlak initiatieven te nemen.

2. Bespreking van de tekst, stemming en eindstemming van het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport

Op dit voorstel van resolutie worden ter zitting 7 amendementen ingediend door de heren Kris Van Dijck, Joachim Coens, mevrouw Mieke Van Hecke, de heer Marino Keulen, mevrouw Kathy Lindekens en de heer Jos Stassen. Deze amendementen zijn opgenomen in Stuk 959 (1997-1998) – Nr. 2.

- Een amendement A strekt ertoe om in de eerste streep, op de voorlaatste en laatste regel, de woorden "houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de kinderpornografie" te vervangen door de woorden "*betreffende de mensenhandel*".

Dit amendement is mede het gevolg van de opmerking van de heer Louis Bril, dat de verwijzing naar de wet van 13 april 1995 enigszins ongelukkig is.

De titel van deze wet verwijst ook naar de kinderpornografie. De indieners van het amendement zijn het ermee eens dat op deze wijze ten onrechte de illusie zou kunnen worden gewekt dat het voorliggende voorstel van resolutie zich hierop richt, of dat er in de sport dergelijke misbruiken bestaan. Het ingediende amendement komt hieraan tegemoet.

- Een amendement B strekt ertoe om na de eerste streep een nieuwe streep in te voegen, als volgt : "*– gelet op het Verdrag van 20 november 1989 over de Rechten van het Kind* ;".
- In een amendement C wordt voorgesteld om de tweede streep te vervangen door wat volgt : "*– overwegende dat een aantal professoren, wetenschappers en studenten een resolutie heeft aangenomen in verband met de mensenhandel in de sport waarin zij aandringen dat de nodige stappen ondernomen worden om aan elke vorm van mensenhandel, die in de sport inbegrepen, een einde te maken* ;".

De heer Kris Van Dijck stelt dat in de oorspronkelijke tekst met de woorden 'de academische wereld' de oorsprong van de resolutie onvoldoende nauwkeurig werd geformuleerd. Met een meer nauwkeurige definitie van het amendement wordt duidelijk dat het een aantal professoren betreft, samen met wetenschappers en studenten.

- Een amendement D strekt ertoe om na de derde streep een nieuwe streep in te voegen, als volgt : "*– overwegende dat de sport niet gediend is met het negatieve imago van misbruiken inzake mensenhandel* ;".
- Een amendement E wordt ingediend om aan de vierde streep, 1°, toe te voegen wat volgt : "*– , onder andere via de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten te laten onderzoeken welke specifieke voorwaarden kunnen worden opgelegd bij het verlenen van arbeidskaarten in de sportsector, bijvoorbeeld naar Nederlands model een minimum verloning*".

De heer Kris Van Dijck stelt dat met dit amendement de resolutie verder wordt verfijnd. Tegelijkertijd wensen de indieners van het amendement tegemoet te komen aan de bezorgdheden geformuleerd tijdens de hoorzitting en de gedachtewisselingen. Het verlenen van arbeidskaarten, en de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren, is immers een cruciale factor in de behandelde problematiek.

- Een amendement F strekt ertoe om aan de vierde streep, 2°, toe te voegen wat volgt : "*– , onder andere via de oprichting van een Interdepartementale Werkgroep deze problematiek te onderzoeken en concrete maatregelen te nemen inzake* :

- a) *het deeltijds onderwijs ; zodat het arbeidsgedeelte van het deeltijds onderwijs niet misbruikt wordt om arbeidscontracten in de sportsector af te sluiten voor minderjarigen. Dit arbeidsgedeelte van het deeltijds onderwijs is immers gericht op het leren en kan geenszins beschouwd worden als een arbeidscontract in de zin van de wet van 24 februari 1978 ;*
- b) *de erkennings- en beroepskwalificaties voor sportmakelaars in uitvoering van de decreetgeving met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling ;*
- c) *het afleveren van arbeidskaarten aan buitenlandse sporters onder andere door het afleveren van een kopie van hun arbeidscontract met vertaling alsook van voldoende informatie over hun rechten en plichten in Vlaanderen en een regelmatige controle van deze arbeidscontracten ;*
- d) *een specifieke begeleiding van vooral jonge buitenlandse sporters via de lokale onthaal- en integratiecentra*".

De indieners menen dat de oprichting van een Interdepartementale Werkgroep noodzakelijk is. Uit de hoorzitting en de gedachtewisselingen is gebleken dat het niet eenvoudig is om concrete maatregelen te nemen, wegens de vele administratieve aspecten die eraan verbonden zijn. De werkgroep moet via onderzoek betreffende de vier aangeduide aspecten concrete maatregelen helpen tot stand brengen.

- Een amendement G strekt ertoe om aan de vierde streep, 3°, toe te voegen wat volgt : "*– door onder meer een correcte toepassing van de bestaande reglementen en een doorgedreven controle ervan, onder meer via de scheidsrechtersbladen, alsook sanctionerend op te treden bij misbruiken in de bij hen aangesloten clubs op basis van een deontologische code ter bestrijding van mensenhandel in de sportfederaties*".

Met dit amendement wensen de indieners de resolutie te verfijnen. Tegelijkertijd wenst men tegemoet te komen aan de bezorgdheden geformuleerd tijdens de georganiseerde hoorzitting en de

gedachtewisselingen betreffende het voorliggend voorstel van resolutie.

Ter stemming voorgelegd worden de amendementen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het voorstel van resolutie van de heren Kris Van Dijck, Jos Stassen, Joachim Coens en mevrouw Mieke Van Hecke houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport wordt geamendeerd goedgekeurd met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

3. Intrekking van het voorstel van resolutie van de heren Felix Strackx en Filip Dewinter betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport

De heer Felix Strackx meent dat het zopas goedgekeurde voorstel van resolutie niet doordringt tot de kern van het probleem. Het is problematisch dat men stilaan de weg opgaat van ploegen in de eerste klasse met elf buitenlandse spelers. Op zich is het opstellen van buitenlandse spelers in de Belgische competitie geen probleem, maar dergelijke evolutie belet de identificatie van de supporters met de eigen ploeg. Dit is op lange termijn nefast voor de voetbalsport. De kern van de zaak is, waarom er zoveel buitenlandse spelers zijn. Ze zijn goedkoop én verkoopbaar en brengen dus veel geld op. Een oplossing ligt in de uitbreiding van het Bosman-arrest zodat ook buitenlandse spelers niet meer verkoopbaar zijn. In dit geval zou het probleem reeds voor een heel groot deel zijn opgelost. Het is spijtig dat deze oplossing niet in het zopas goedgekeurde voorstel van resolutie werd opgenomen. Dit is dan ook de reden waarom zijn fractie zich bij deze stemming heeft onthouden.

De heer Felix Strackx deelt mee dat hij het voorstel van resolutie betreffende het terugdringen van de mensenhandel in de sport intrekt. Hij kondigt wel aan dat bij de behandeling in plenaire vergadering van het zopas goedgekeurde voorstel van resolutie, zijn fractie een amendement zal indienen om deze resolutie alsnog te amenderen in de voorgestelde zin.

De verslaggever,

Marino KEULEN

De voorzitter,

Louis BRIL

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar en de wet van 13 april 1995 betreffende de mensenhandel ;
- gelet op het Verdrag van 20 november 1989 over de Rechten van het Kind ;
- overwegende dat een aantal professoren, wetenschappers en studenten een resolutie heeft aangenomen in verband met de mensenhandel in de sport waarin zij aandringen dat de nodige stappen ondernomen worden om aan elke vorm van mensenhandel, die in de sport inbegrepen, een einde te maken ;
- overwegende dat in die resolutie concreet gevraagd wordt :
 - 1° dat de nodige initiatieven op Europees en internationaal vlak genomen worden om de mensenhandel in welke vorm ook, gezamenlijk en in georganiseerd verband te bestrijden ;
 - 2° dat de betrokken sportbonden erover waken dat aan deze praktijken in hun organisaties paal en perk wordt gesteld ;
- overwegende dat de sport niet gediend is met het negatieve imago van misbruiken inzake mensenhandel ;
- vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° samen met de federale overheid, op Europees en internationaal vlak te pleiten voor maatregelen om de mensenhandel, in welke vorm ook, gezamenlijk en in georganiseerd verband te bestrijden, onder andere via de Adviesraad voor de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten te laten onderzoeken welke specifieke voorwaarden kunnen worden opgelegd bij het verlenen van arbeidskaarten in de sportsector, bijvoorbeeld naar Nederlands model een minimum verloning ;
 - 2° de nodige stappen te ondernemen om aan elke vorm van mensenhandel, die in de sport inbegrepen, een einde te maken, onder andere via de oprichting van een Interdepartementale Werkgroep deze problematiek te onderzoeken en concrete maatregelen te nemen inzake :

- a) het deeltijds onderwijs ; zodat het arbeidsgedeelte van het deeltijds onderwijs niet misbruikt wordt om arbeidscontracten in de sportsector af te sluiten voor minderjarigen. Dit arbeidsgedeelte van het deeltijds onderwijs is immers gericht op het leren en kan geenszins beschouwd worden als een arbeidscontract in de zin van de wet van 24 februari 1978 ;
 - b) de erkennings- en beroepskwalificaties voor sportmakelaars in uitvoering van de decreetgeving met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling ;
 - c) het afleveren van arbeidskaarten aan buitenlandse sporters onder andere door het afleveren van een kopie van hun arbeidscontract met vertaling alsook van voldoende informatie over hun rechten en plichten in Vlaanderen en een regelmatige controle van deze arbeidscontracten ;
 - d) een specifieke begeleiding van vooral jonge buitenlandse sporters via de lokale onthaal- en integratiecentra ;
- 3° maatregelen uit te werken om de betrokken sportbonden ertoe aan te sporen dat aan dergelijke praktijken in hun organisaties paal en perk wordt gesteld, door onder meer een correcte toepassing van de bestaande reglementen en een doorgedreven controle ervan, onder meer via de scheidsrechtersbladen, alsook sanctionerend op te treden bij misbruiken in de bij hen aangesloten clubs op basis van een deontologische code ter bestrijding van mensenhandel in de sportfederaties.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Brief van een aantal professoren, wetenschappers en studenten
houdende veroordeling van de mensenhandel in de sport

ROGER BLANPAIN

Professor
aan de Rechtsfaculteit

De Heer J.L. Dehaene, Eerste
Minister
De Heer S. Declerck, Minister van
Justitie
De Heer M. Van Peel, Voorzitter CVP
De Heer L. Tobback, Voorzitter SP
De Heer G. Verhofstadt, Voorzitter
VLD
De Heer B. Anciaux, Voorzitter
Volksunie

Leuven, 22 december 1997

Mijnheer de Eerste Minister,

Mijnheer de Minister van Justitie,

Heren Voorzitters,

Betreft : Mensenhandel in de Sport

Hierbij zijn wij zo vrij U, namens de Academische Wereld, een resolutie te laten worden in verband met de **mensenhandel in de sport**.

De reden is voor de hand liggend. Mensenhandel wordt in ons strafrecht slechts zeer gedeeltelijk aangepakt en wel vanuit bepaalde invalshoeken, zoals vrouwenhandel en illegale werknemers. Er zijn ook andere vormen van mensenhandel, zoals in de sport.

De bedoeling van dit voorstel is de bestrijding van mensenhandel in al zijn aspecten centraal te stellen.

Met de meeste hoogachting.

R. Blainpain

bijlage: lijst ondertekenaars

ACADEMISCHE WERELD VEROORDEELT MENSENHANDEL IN DE SPORT

In een motie drukken vertegenwoordigers van de academische wereld hun verontwaardiging uit over de mensenhandel in de sport. Professoren, wetenschappers, administratief personeel en studenten dringen er bij de Eerste Minister, de Minister van Justitie en de voorzitters van de politieke partijen op aan dat de nodige stappen zouden ondernomen worden om aan elke vorm van mensenhandel, deze in de sport inbegrepen, een einde zou worden gesteld.

Zij vragen

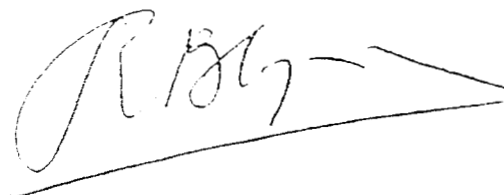
- dat volgend artikel uitdrukkelijk in grondwet en/of strafwetgeving zou worden opgenomen **“Mensenhandel is verboden”**, en dat de niet naleving ervan met zware strafsancities zou worden beteugeld;

- dat de nodige initiatieven op Europees en internationaal vlak zouden genomen worden om de mensenhandel onder welke vorm ook, gezamenlijk en in georganiseerd verband te bestrijden.

Zij verzoeken de betrokken sportbonden er over te waken dat aan deze praktijken in hun schoot paal en perk wordt gesteld.

Frans Baro (Geneeskunde, Leuven), Roger Blanpain (Rechten, Leuven), Christophe Brems (Economie, Leuven), Stéf Cristiaensen (Criminologie, Leuven), Stijn Debaene (Rechten, Leuven), Tom Decorte (Rechten, Leuven), Herman De Dijn (Wijsbegeerte, Leuven), Herman Deleeck (Sociale Wetenschappen, Antwerpen), Luc Derijcke (Economie, Antwerpen), Wilfried Donceel (Rechten, Leuven), Anne Marie Draye, (Rechten, Dilbeek) Jos Dumortier (Rechten, Leuven), Mark Eyskens (Economie, Leuven), René Foque (Rechten, Leuven), Frank Hendrickx (Rechten, Leuven), Johan Goethals (Criminologie, Leuven), Bruno Herbots (Rechten, Leuven), Sonja Honsia (Rechten, Leuven), Frank Hutsebaut (Criminologie, Leuven), Luc Lamine (Rechten, Leuven) Georges Macours (Rechten, Kortrijk), Georges Martin (Rechten, Kortrijk), Wouter Pas (Rechten, Leuven), Tony Peeters (Criminologie, Leuven), Steven Snaet (Rechten, Leuven), Robrecht Tas (Rechten, Leuven), Bernard Tillemans (Rechten, Kortrijk), Rik Torfs (Kerkelijk Recht, Leuven), Othmar Vanachter (Rechten, Leuven), Arne Vandaele (Rechten, Leuven) Jean Van Houtte (Sociologie, Antwerpen), Jef van Langendonck (Rechten, Leuven), Josephine Van Rijmenant (Rechten, Leuven), Iris Van Tilborg (Rechten, Leuven), Amaryllis Verhoeven (Rechten, Leuven), Christine Verhoeven (Rechten, Leuven), Jacques Vilrocx (Sociologie, Brussel)

86 studenten (2de-3de Licentie Rechten, Leuven) steunen deze resolutie.

BIJLAGE 2

Hoorzitting van 14 mei 1998 betreffende veroordeling van de mensenhandel in de sport

Hoorzitting van 14 mei 1998 betreffende veroordeling van de mensenhandel in de sport met :

- de heer Paul Nys, Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding
- mevrouw Sally Beeckman, medewerkster VZW Pag-asa
- de heer Erik Loddewijckx, afdeling Migratie en Arbeidsmarktbeleid, administratie Werkgelegenheid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
- de heer Freddy Roosemont, adviseur dienst Vreemdelingenzaken
- de heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond
- de heer Philip Berben, voorzitter Belgisch Volleybalverbond
- meester Jean Louis Dupont, advocaat
- de heer Marcel Van Mol, nationaal secretaris Sporta (ACV)
- de heer Paul Carlier, voorzitter vzw Sport en Vrijheid
- mevrouw Heidi Maris, advocaat

Hoorzitting van 14 mei 1998 betreffende veroordeling van de mensenhandel in de sport

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik heet iedereen welkom in deze hoorzitting over de mensenhandel in de sport. De eerste twee sprekers zijn de heer Nys van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding (CGKR) en mevrouw Beeckman van de vzw Pag-asa.

De heer Paul Nys, Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding : Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding heeft de voorbije maanden de problematiek onderzocht van de exploitatie van buitenlandse sportbeoefenaars. Ik zeg er meteen bij dat we hebben vastgesteld dat sport zeer positieve effecten kan hebben op het vlak van integratie. Het Centrum wil de belangen verdedigen van jongeren die in problematische professionele situaties in de sportsector terechtkomen. Daarom doen we een aantal voorstellen aan de sportbonden, aan de federale overheid en aan de gewesten en gemeenschappen. Deze laatste moeten hun bevoegdheden in deze materie uitputten ; zij kunnen preventief, controlerend en sanctionerend optreden.

Het Centrum beperkt zich tot mensenhandel zoals die beschreven wordt in de wet van april 1995 op de bestrijding van de internationale mensenhandel. Artikel 1 van die wet zegt dat mensen strafbaar zijn die op een of andere wijze bijdragen aan het verhandelen en exploiteren van vreemdelingen. Het is duidelijk dat daarmee ook de exploitatie bedoeld wordt van mensen die zich al in ons land bevinden in een preciaire situatie. Met de problematiek van sporttransfers, verkoopsommen en dergelijke houden we ons niet bezig, al valt dat volgens sommigen ook onder de mensenhandel.

Wat is de omvang van de problematiek ? De voorbije maanden zijn we een twaalfstal probleemdossiers op het spoor gekomen van Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse voetballers. Wellicht is dat maar het topje van de ijsberg, aangezien ook heel wat Oost-Europese sporters zich in ons land bevinden. Volgens onze onderzoeken zijn enkele tientallen illegalen actief in sportclubs, terwijl nog eens enkele tientallen weliswaar officieel te werk zijn gesteld in clubs maar zich in een problematische situatie bevinden. Die cijfers zijn groot genoeg om er werk van te maken, zeker als men beseft dat het dikwijls om minderjarigen gaat.

De meerderjarigen met een normale arbeidsovereenkomst moeten we uitdrukkelijk beschouwen als nieuwe migranten. In feite vormen ze een uitzondering op de migratiestop. Dat impliceert dat de Vlaamse Gemeenschap hen met alle onthaal- en integratiemogelijkheden in contact moet brengen. Jonge sporters uit het buitenland moeten dringend uit hun isolement worden gehaald. Dat gebeurt nu te weinig.

Heel wat makelaars, officiële en andere, zijn actief op de sportmarkt. Zij rekruteren overal ter wereld jongeren die ze met een toeristenvisum naar België halen. Die jongeren komen meestal zonder contract in ons land aan en worden getest. Pas wanneer ze door een club worden in dienst genomen, begint de club de procedure om een verblijfsvergunning en een arbeidskaart te verkrijgen. Als ze niet aan de verwachtingen voldoen, worden ze gedumpt en dan komen ze als illegalen bij een kleinere club terecht, waar ze met een honderdloon moeten trachten te overleven.

Hier ligt een taak voor de overheid. De federale overheid zou geen arbeidsvergunningen mogen afleveren zonder dat de club voldoende informatie verschaft over de rol van de tussenpersonen. Het Vlaamse Gewest heeft bij het opmaken van een dossier voor het verlenen van een arbeidskaart het recht om alle nuttige informatie in te winnen en kan dus nu al op eigen initiatief bij de dienst Vreemdelingenzaken alle inlichtingen vragen over het parcours dat de jongere doorlopen heeft. Dat kan zeer nuttig zijn als ooit de belangen van de jongere moeten worden verdedigd.

Vergeleken met andere arbeidssectoren wordt de jonge migrant in de sportsector aan een verregaande vorm van afhankelijkheid tegenover de werkgever onderworpen. Zelfs als hij zijn arbeidsovereenkomst opzegt in overeenstemming met alle wettelijke bepalingen, blijft hij als lid van de club gebonden. Van een echte vrije keuze op de arbeidsmarkt is zeker geen sprake. De meeste spelers kennen hun contract zelfs niet. Daarom zou de administratie van het gewest een kopie van het contract kunnen toevoegen aan de arbeidskaart die door de gemeente wordt afgeleverd. Vanzelfsprekend moet het dan om een vertaald contract gaan dat verstaanbaar is voor de speler. In afwachting van een officiële regeling kan men aan de kandidaat-werkgevers vragen om zulks vrijwillig te doen.

Specifieke problemen rijzen als arbeidsvergunningen zich uitstrekken over twee seizoenen. Kan de Vlaamse overheid zulks weigeren? Is de Vlaamse overheid bereid dat voortaan te weigeren. Indien het arbeidscontract langer loopt dan de werkvergunning, kan het alleen verlengd worden op initiatief van de werkgever. Zulk een arbeidscontract is nietig, maar toch is de speler niet vrij om naar een andere club te trekken. Kunnen we zulke langdurige contracten aanvaarden?

Het zou ook nuttig zijn om bij de arbeidskaart een brochure te voegen die de nieuwe migrant een minimum aan informatie verschaft over zijn rechten en plichten. Hij moet weten tot welke diensten hij zich kan richten als er problemen met de werkgever opdoemen. De nieuwe migrant is meestal jong en bijzonder kwetsbaar en moet dus ruim worden voorgelicht.

Bij de eersteklasseclubs van het Belgische voetbal zijn ook heel wat minderjarigen ondergebracht. Over een nauwkeurig beeld beschikken we nog niet, maar we weten dat deze clubs meer dan eens zeer jonge buitenlanders naar ons land halen om ze deeltijds te laten studeren en tegelijk klaar te stomen voor hun sportcarrière. Tot voor enkele maanden meenden sommige bevoegde ambtenaren nog dat zulke praktijken niet voorkwamen. Officieel werden vorig jaar echter tien zulke vergunningen afgeleverd, maar dit cijfer is waarschijnlijk schromelijk onderschat. Heel wat jongeren die zo door hun club worden opgeleid, bevinden zich in de clandestiniteit. Zoiets kan in geen enkele andere arbeidssector, zoiets kan alleen in de sport. De Vlaamse Gemeenschap moet zich afvragen of haar deeltijds onderwijs bedoeld is om zulke praktijken mogelijk te maken. Men schildert dit af als een humanitaire investering in jongeren, maar men zegt er niet bij dat het risico voor de werkgever miniem is. De jongere die slaagt is zeer rendabel voor de club, de anderen moeten na een paar jaar ontworteling met gebogen hoofd terug naar hun continent.

Ook vanuit het oogpunt van hun werksituatie is de situatie dubbelzinnig. De Dienst Migratie van de Vlaamse Gemeenschap kan alleen een verblijfsvergunning toestaan wanneer ze een voltijdse baan zouden vinden, maar jongeren van 15 tot 18 jaar zijn nog leerplichtig en kunnen niet voltijds werken. Maar ze hebben wel financieel een voltijdse baan nodig om te overleven.

Mevrouw Sally Beeckman, medewerkster vzw Pag-asa : Pag-asa is een opvangcentrum voor slachtoffers van mensenhandel. Onze doelstelling is dubbel : bijstand verlenen aan de slachtoffers en een efficiënte strijd tegen de exploitatienetwerken. Pag-asa biedt daartoe begeleiding op juridisch, administratief, medisch en psycho-sociaal vlak. Naast ambulante hulp is er ook de mogelijkheid tot residentiële opvang : slachtoffers kunnen in het opvanghuis verblijven. Ook verstrekt Pag-asa informatie aan geïnteresseerden of betrokken diensten.

Pag-asa werd opgestart in het kader van de wet op mensenhandel van 1995 en de circulaire van 7 juli 1994 en 13 januari 1997 over bijstand aan slachtoffers van mensenhandel. De wetgeving van 1995 bepaalt dat niet enkel de trafiek naar België strafbaar is, maar dat ook de exploitatie van vreemdelingen in een kwetsbare positie strafbaar is. De circulaire staat toe dat slachtoffers een tijdelijke verblijfsvergunning kunnen krijgen wanneer ze meewerken met politie en justitie om de mensenhandel te bestrijden.

Onze ervaringen met de sportwereld zijn beperkt tot de voetbalsector. We kunnen dit dus niet extrapoleren naar de sportwereld in het algemeen, omdat we daar geen ervaring mee hebben. Een eerste knelpunt zijn de activiteiten van malafide makelaars. Doordat er geen regeling is, werken ze in een grijze zone. Afrika en Oost-Europa zijn de belangrijkste recruteringssterreinen. Makelaars spiegelen jongeren, vaak minderjarigen, een rooskleurige voetballoopbaan voor in Europa. Met een toeristenvisum komen de meesten naar België om testen door te maken. Soms neemt een bestuurslid zo een jongen ten laste om hem gemakkelijker te kunnen overbrengen. Dit gebeurt zelfs zonder dat die jongen bij de club van het bestuurslid wordt in dienst genomen of zelfs maar een test doet. Er bestaan blijkbaar goede banden tussen de managers en de bestuursleden van clubs. Sommige makelaars sluiten een overeenkomst waardoor de jongeren nog een buitensporig groot deel van hun inkomen moeten afstaan. Een aantal jongeren vindt geen club en wordt dan gedropt : ze komen in de illegaliteit of bij kleinere clubs terecht.

Een tweede soort knelpunten ontstaat naar aanleiding van het contract met een club. Het contract wordt vaak in het Nederlands of het Frans afgesloten, dit is een taal die de voetballers niet kennen. De spelers hangen dan af van de goodwill van de clubs en managers. Vaak wordt de jongens veel beloofd, maar wordt dit niet in het contract opgenomen. Sommige jongens krijgen niet eens een kopie van hun contract in han-

den. Wij menen dus dat de clubs een vertaling van het contract aan de jongeren moeten geven. Het loon is meestal het wettelijke minimumloon. Dit wordt niet eens altijd uitbetaald en soms wordt er nog afgehouden voor kost en inwoon. Sommige clubs nemen een optie voor meerdere jaren, maar verhinderen dat de jongere naar een andere club gaat, wanneer hij het tweede jaar niet wordt opgesteld. Soms wordt een arbeidskaart voor één jaar gegeven, maar dit geeft dan problemen bij niet-verlenging. Om dergelijke misbruiken uit te sluiten is het nodig om spelers zo snel mogelijk in contact te brengen met een externe diensten voor hulpverlening.

Een derde reeks knelpunten is de gerechtelijke en administratieve procedure. Op dit ogenblik gaan jonge voetballers er niet altijd mee akkoord dat we de gerechtelijke procedure tegen makelaars of clubs beginnen, omdat ze bang zijn dat ze niet meer aan een voetbalcontract zullen geraken. De procedure houdt onder meer in dat de slachtoffers kunnen beschikken over tijdelijke verblijfsdocumenten als ze met de politie en het gerecht meewerken. We stellen echter vast dat de meeste zaken uit de voetbalsector uiteindelijk terecht komen bij de arbeidsauditeur, omdat het meestal inbreuken tegen de sociale wetgeving betreft. Daardoor wordt het strafrechtelijke aspect echter minder belangrijk en is de dienst Vreemdelingenzaken minder geneigd de verblijfsdocumenten te verlenen. Over het algemeen hebben we de indruk dat mensenhandel te vaak herleid wordt tot seksuele exploitatie, terwijl we toch alert moeten zijn voor nieuwe fenomenen. Verder wil ik ook nog wijzen op de dubbelzinnige houding van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB). Aan de ene kant treedt de bond tijdens een kortgeding op tegen een gedupeerde buitenlandse voetbal. Een Afrikaanse jongen had een contract van vier jaar afgesloten met een Belgische voetbalclub, maar werd reeds na enkele maanden ontslagen zonder enig loon te hebben ontvangen, ook al was dit contractueel bepaald. De procedure in kortgeding loopt al één jaar maar op een recente zitting nam de advocaat van de KBVB zijn toevlucht tot een juridische spitsvondigheid, namelijk artikel 851 van het Gerechtelijk Wetboek : de exceptie van borgstelling voor een vreemdeling. Tegelijkertijd verklaart de KBVB in de pers bereid te zijn om technisch iets te doen aan de problemen, als hij over voldoende informatie beschikte.

De jongeren hebben ook belangrijke psycho-sociale problemen. De jongeren stellen heel hun leven in het teken van carrière als voetballer, hoewel dit voor slechts weinigen is weggelegd. We proberen een realistische kijk te bieden en hen te doen inzien dat hun perspectief ruimer is dan voetbal en dat ze bijvoorbeeld andere vaardigheden, zoals een taalcursus, kunnen aanleren. Vele jongeren schamen zich ook tegenover hun familieleden en dorpsgenoten in het thuisland. Deze laatste verwachten namelijk dat ze het als voetballer zullen maken en dat ze hen financieel kunnen steunen. Weinigen zijn dan ook bereid naar huis terug te keren en kiezen voor de illegaliteit.

De heer André Denys : Het is al enkele maanden sinds het CGKR een dossier met problemen heeft bekendgemaakt. Heeft de heer Nys al reacties gekregen van de Vlaamse en federale overheid of van de KBVB ? Is er al overleg gepleegd ? In een antwoord op een mondelinge vraag van mij beloofde minister Martens dat hij met u contact zou opnemen.

Uw voorstellen aan de overheid beogen meer transparantie te brengen in de activiteiten van de makelaars. Zo stelt het centrum voor dat men zou verbieden dat spelers worden ingezet vooraleer aan de wettelijke voorwaarden is voldaan. Heeft u er al aan gedacht om een proefperiode in te lassen gedurende dewelke een voetbalclub bepaalde spelers kan testen ? Nu worden buitenlandse spelers vaak niet voldoende grondig getest in hun thuisland, omdat dit financieel niet haalbaar is.

De heer Nys zegt dat hij zich niet wil mengen in de discussie over de verhouding tussen arbeids- en sportwetgeving. Toch heeft hij in zijn uiteenzetting verscheidene keren verwezen naar de arbeidswetgeving. Toch is de situatie in de sportwereld apart. Daarom hebben we ook een specifiek sportdecreet uitgevaardigd. Die specifieke situatie van de sport mag niet uit het oog verloren worden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De heer Nys heeft gezegd dat het alleen in de sportsector mogelijk is om minderjarigen naar België te laten komen in het kader van het deeltijds onderwijs. Die mensen verkeren in een illegale situatie, maar ze nemen toch deel aan voetbalwedstrijden nemen. Is er dan geen enkele vorm van controle ? Hoe kan dit zolang blijven gebeuren ?

De heer Kris Van Dijk : Het is toch zo dat scholen de jongeren die hier illegaal verblijven, moeten inschrijven. Waarom zegt de heer Nys dat een dergelijke situatie alleen in de voetbalwereld mogelijk is ?

De heer Paul Nys : De voorstellen die het CGKR heeft geformuleerd, waren bedoeld voor de vergadering van de federale Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten die gepland was voor januari. Ze zullen morgen besproken worden en in een voorbereidend gesprek met het kabinet van de minister van Tewerkstelling en Arbeid heb ik gevraagd dat zij hierover een politieke standpunt zou innemen. In gesprekken met de KBVB heb ik ondervonden deze positief staat tegenover de voorstellen. De interdepartementale werkgroep ad hoc die minister Martens in het vooruitzicht had gesteld, is nog niet opgericht.

Over het systeem met deeltijdse werken en deeltijds onderwijs heb ik niet veel informatie. Volgens een hoge ambtenaar op de dienst Vreemdelingenzaken, wordt er door ambassades in Afrika verblijfsvergunningen verleend, zodra men een arbeidsovereenkomst met een eerste klasseclub voor deeltijds werk en een verklaring van de club dat ze zijn opleiding zullen verzorgen. Men gaat ervan uit dat eerste klasseclubs over voldoende middelen beschikken om dit ook effectief te doen, maar uiteraard biedt dit geen enkele garantie aan de jongere. Ik heb de indruk dat het zich allemaal afspeelt in een zeer troebel kader. De vraag rijst of het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap daarvoor dient. Het gaat toch om mensen die in een niet helemaal legale situatie verkeren en die met medewerking van de overheid naar hier komen en het onderwijs doorlopen.

De heer André Denys : Als ze hier legaal zijn moeten deze jongeren hier toch onderwijs volgen ?

De heer Paul Nys : De Vlaamse minister van onderwijs moet zich bezinnen over de vraag of het wel opportuun is om buitenlandse jongeren hier een opleiding te laten volgen. Buitenlandse studenten kunnen in normale gevallen immers alleen hogere studies volgen in België en geen middelbare opleidingen. Tot voor kort waren hoge ambtenaren niet eens op de hoogte van dergelijke praktijken.

De heer Jos Stassen : Er stellen zich twee verschillende problemen. Er is de vraag hoe die minderjarigen hier binnen zijn gekomen om te werken en te studeren. Als die jongeren hier dan eenmaal zijn en zich willen inschrijven dan kan de school bijna niet anders dan deze personen werkelijk in te schrijven. Ik vraag mij af waarom ze toegelaten worden.

De heer André Denys : Wat is eigenlijk het bezwaar tegen het feit dat ze een opleiding krijgen, indien ze hier met een geldige vergunning verblijven. Ze kunnen zo immers de taal leren en zich beter inburgeren. De Vlaamse overheid heeft zelf sportscholen opgericht waar men deeltijds onderwijs krijgt en deeltijds traint.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De vraag is in feite hoe ze hier pseudo-legaal geraken.

De heer Joachim Coens : Ik heb een vraag over de afmetingen van dit probleem. U sprak over enkele tientallen gevallen. De wet over de mensenhandel bestraft niet alleen de trafiek, maar ook de exploitatie van vreemdelingen in een kwetsbare positie. Hoeveel mensen verkeren in zo een kwetsbare situatie en hoeveel daarvan werken er in de sportsector ?

De heer Paul Nys : Ik heb daar geen idee van. We kennen slechts een deel van de werkelijkheid. De jongeren durven nog maar sinds een half jaar spreken, omdat ze nu een verblijfsvergunning krijgen. Ik heb geen gegevens over hoeveel nieuwe migranten in de clubs spelen en over hoeveel ervan in de problemen verkeren. Volgens ons kunnen een aantal personen zeker op grond van de wet op de mensenhandel worden vervolgd. Ik denk in de eerste plaats aan bepaalde makelaars en clubs. Voor de spelers is het vaak een moeilijke stap. Zij vrezen geen nieuwe club te vinden. Het centrum zal in elk geval demarches ondernemen opdat het tot gerechtelijke onderzoeken zou komen.

De suggestie van de heer Denys voor een proefperiode moet men zeker in overweging nemen. Er bestaat echter reeds een periode met verschillende testen, wanneer de speler hier zijn met een toeristenvisum. De eerste klasseclubs hebben ook voldoende middelen om degelijk te scouten in Afrika en Oost-Europa.

De heer André Denys : Trekken alleen clubs uit eerste klasse op die manier spelers aan ?

De heer Paul Nys : Meestal zijn het ploegen uit eerste klasse, maar als de spelers niet voldoen, zakken ze af naar de lagere afdelingen.

De heer Kris Van Dijk : Het initiatief ligt toch meestal bij de makelaars. Mevrouw Beeckman sprak over een juridische spitsvondigheid die de KBVB zou ingeroepen hebben in ?

Mevrouw Sally Beeckman : Volgens het bewust artikel moet een vreemdeling een bedrag op een rekening storten als waarborg dat men de proceskosten kan betalen. Wanneer een van de partijen daarom verzoekt, moet de rechter dit toestaan.

De heer Jos Stassen : De vraag is wat de decreetgever kan doen. Er komt binnenkort een decreet op de particuliere arbeidsbemiddeling. Zou het zinvol zijn een regeling voor de makelaars in dit decreet op te nemen ? De goede makelaars mogen immers niet het slachtoffer van de malafide makelaars worden. Is dit een mogelijkheid ?

De heer Paul Nys : De vertegenwoordiger van de administratie migratie kan daarop beter antwoorden. De idee van de heer Stassen is zeker interessant, maar de maatregelen moeten deel uitmaken van een pakket. Daarom is een interdepartementale werkgroep belangrijk.

De heer Louis Bril, voorzitter : Een antwoord op de vraag van de heer Coens over de afmetingen van het probleem is te vinden in de bijlage B van de informatie die Pag-asa ons ter beschikking stelde. Daar staan de volgende cijfers : 72 op het vlak van seksuele exploitatie, 12 op het vlak van economische uitbuiting, 7 op het vlak van de nijverheid, 2 op het vlak van diplomatiek huispersoneel en 3 in het voetbal.

De heer Erik Loddewijcx, afdeling Migratie en Arbeidsmarktbeleid, administratie Werkgelegenheid, ministerie van de Vlaamse Gemeenschap : Ik zal het eerst hebben over arbeidskaarten en -vergunningen en vervolgens over de arbeidsbemiddeling.

De regelgeving omtrent de arbeidskaarten valt onder de normerende bevoegdheid van de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid. De gewesten hebben hierin enkel een uitvoerende bevoegdheid. Tot 1 februari 1994 verliep de aflevering van arbeidskaarten en -vergunningen zoals beschreven in een dienstnota van de federale administratie Werkgelegenheid uit 1976. Als de aanvraag werd ingediend door een werkgever of sportbond, indien het een speler betrof uit de drie hoogste divisies van de voetbalcompetitie of uit de eerste klasse van volley of basket, en als er een typische arbeidsovereenkomst was, dan werd automatisch een arbeidskaart B afgeleverd. Anders werd de normale procedure gevolgd, met een weigering in eerste aanleg en een mogelijkheid tot beroep bij de gewestelijke minister van Tewerkstelling.

Na 1 februari 1994 stelde de federale minister van Tewerkstelling en Arbeid dat deze richtlijn niet langer toepasbaar was en dat voortaan de wet van 24 februari 1978 het criterium werd voor het afleveren van arbeidskaarten. Dit houdt in dat er zonder discussie een arbeidskaart wordt afgeleverd aan een vreemdeling als de aanvraag vergezeld is van een arbeidsovereenkomst conform de wet van 24 februari 1978. In die wet staat onder meer dat de speler een gewaarborgd loon moet krijgen, waarvan het minimumbedrag wordt vastgelegd door het nationaal paritair comité voor de sport – voor dit jaar is dat ongeveer 530.000 frank per jaar. Bovendien stipuleert de wet dat een arbeidskaart kan afgeleverd worden zodra voldaan is aan de voltijdse leerplicht, dus ook aan spelers tussen 16 en 18 jaar.

Er duiken bij deze manier van werken verschillende knelpunten op. Vooreerst ontbreekt er een wettelijke basis voor de aflevering van arbeidskaarten, want de regeling is gebaseerd op instructies die nooit vertaald zijn in een wet, noch verschenen in het Staatsblad. Vanuit de Vlaamse administratie hebben wij al herhaaldelijk aangedrongen op het uitwerken van een wettelijke basis. Verder stellen wij ook vast dat in de praktijk de sportbonden niet op de hoogte zijn van de toepassing van de wetgeving. Wij hebben al pogingen ondernomen om de bonden te sensibiliseren en informeren over de voorwaarden voor de aflevering van vergunningen.

Er zijn ook vragen over het minimumloon dat het paritair comité voor de sport bepaalt voor de arbeidsovereenkomst van betaalde sporters. Hoe is dit samengesteld ? Als iemand bijvoorbeeld een contract krijgt voor tien maanden, moet hij dan tien keer het maandelijkse minimumloon krijgen, of veeleer het jaarlijkse

minimumloon ? Wij hebben hierover navraag gedaan bij de federale administratie, die antwoordde dat het loon is samengesteld uit twaalf minimummaandlonen. Het volstaat dus voor een conforme arbeidsovereenkomst van tien maanden dat de speler tien maal het gemiddelde minimummaandloon krijgt. Een andere vraag was of premies en voordelen in natura moeten meegerekend worden in de berekening van het minimumloon. Het antwoord van de federale administratie was positief : de premies worden in rekening gebracht. De moeilijkheid is dan dat bij het afsluiten van het contract nog niet vaststaat hoeveel die premies zullen bedragen. Wij hebben daarom een clause toegevoegd aan de arbeidsovereenkomst die stelt dat de werkgever bij het einde van het contract moet bijpassen wanneer blijkt dat het minimummaandloon niet bereikt werd. Een andere toegevoegde clause verklaart alle bepalingen in het arbeidscontract die strijdig zijn met de wet van 24 februari 1978 nietig.

Een derde knelpunt vormen de minderjarige beroepssporters. Zij hebben voldaan aan de voltijdse leerplicht tot 16 jaar, maar zijn nog tot hun achttiende deeltijds leerplichtig. Er is een tegenstrijdigheid tussen het reglement Tewerkstelling en het reglement Verblijf. In 1995 kwam op initiatief van het kabinet van de federale minister van binnenlandse zaken Vande Lanotte een werkgroep bij mekaar om een oplossing te zoeken voor deze tegenstrijdigheid, maar tot nu toe is men er nog steeds niet uit. De tegenstrijdigheid houdt in dat de federale minister van Werkgelegenheid bepaalt dat vreemde werknemers met een conforme arbeidsovereenkomst een arbeidskaart moeten krijgen, ook al gaat het om sporters tussen 16 en 18 jaar. Wij vragen bij elke aanvraag voor zo'n jonge speler wel een bewijs van inschrijving in het deeltijds onderwijs, als garantie op begeleiding en vorming. De verblijfwet echter beschouwt minderjarige sporters als student, en een verblijfsvergunning kan enkel worden afgeleverd aan een student in het hoger onderwijs. Wij hebben een suggestie gedaan om deze tegenstrijdigheid op te lossen, met name dat er ofwel geen arbeidskaart, ofwel geen verblijfsvergunning kan worden uitgereikt. De vraag om een oplossing is echter totnogtoe onbeantwoord gebleven.

Een vierde knelpunt wordt veroorzaakt door het arrest-Bosman. Ik wil niet dieper ingaan op dit arrest, maar we stellen wel vast dat het voor bijkomende verwarring heeft gezorgd. Daarom hebben we de federale overheid gevraagd alle sportbonden te wijzen op hun verplichtingen. Neem nu de RSZ-reglementering. Slechts op een gedeelte van het totale loon wordt een RSZ-bijdrage betaald. Precies daarom zou het interessanter kunnen zijn een vreemde sportbeoefenaar aan te werven in de plaats van een Belgische, namelijk omdat de RSZ enkel betaald moet worden op de effectief gepresteerde maanden. Bovendien zijn Belgische sportlui beter op de hoogte van hun RSZ-rechten.

Morgen zal de Adviesraad voor Buitenlandse Arbeidskrachten een advies geven over het KB op de aflevering van arbeidskaarten en -vergunningen. Wij zullen adviseren een arbeidskaart af te leveren als het loon – ongeacht de situatie – het dubbele bedraagt van het minimumloon. Het Vlaams Gewest zal twee amendementen voorstellen. Ten eerste willen wij enkel een arbeidskaart uitreiken aan personen ouder dan 18 jaar. Te tweede willen wij alle bepalingen die strijdig zijn met de wet van 24 februari 1978 nietig verklaren.

Vorig jaar werden 230 kaarten afgeleverd. Het grootste deel, namelijk 40 ging naar mensen uit het voormalige Joegoslavië, 26 kwamen uit Brazilië, 24 uit de Verenigde Staten, 20 uit Nigeria, 16 uit Polen en 15 uit voormalig Tsjechoslowakije. Er werden maar vier kaarten afgeleverd aan deeltijds leerplichtigen beneden de 18 jaar.

Een tweede onderdeel is arbeidsbemiddeling. Volgens KB 34 van 20 juni 1967 is arbeidsbemiddeling verboden. We kunnen ons uiteraard de vraag stellen of dit een federale dan wel een regionale bevoegdheid is, maar naast het KB is er ook nog het decreet van 19 april 1995 waarin wordt gesteld dat elke bemiddeling tegen betaling verboden is. Er wordt wel een uitzondering gemaakt voor kaderleden en hogeschoolden, schouwspelartiesten en betaalde sportbeoefenaars. De SERV stelt voor een uitzondering in te voeren voor deze laatste groep, maar dat advies is nog niet vertaald in een wet. Dit advies en de nieuwe IAO-conventie – die arbeidsbemiddeling principieel toelaat onder bepaalde voorwaarden – zorgen ervoor dat men in feite een gedoogbeleid voert.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik dank de heer Loddewijckx en verleen het woord aan de heer Roosemont van de dienst Vreemdelingenzaken.

De heer Freddy Roosemont, adviseur dienst Vreemdelingenzaken : De dienst Vreemdelingenzaken maakt deel uit van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd voor de toegang van vreemdelingen, hun verblijf, vestiging en verwijdering. Wij volgen ook alle klachten op in verband met mensenhandel.

Het probleem dat we hier bespreken houdt verband met de mensenhandel, niet zozeer met trafiek maar wel met dwang en uitbuiting. Het probleem is evenwel hoe we een concreet geval juridisch of strafrechtelijk moeten beoordelen. Daar waar de opvangprocedure aanvankelijk vooral op prostitutie gericht was, merken we nu een duidelijke evolutie. Sinds de circulaire van 1994 en vooral 1997 wordt ook aandacht geschonken aan clandestiene tewerkstelling. De voetbalsector maakt daar een klein onderdeel van uit.

De dienst bepaalt of iemand toegang krijgt tot ons land en bepaalt ook het verblijf. Een buitenlander kan naar België komen voor een kort verblijf (maximum 3 maanden) of voor een lang verblijf (1 jaar, eventueel verlengbaar). De procedure is altijd gelijk : men doet een aanvraag bij een Belgische diplomatieke post in het buitenland. Voor korte verblijven kan die post zelf een visum afleveren, voor lange verblijven moet de diplomatieke post contact opnemen met de dienst. Na Schengen is alles echter complexer geworden. Omdat diplomatieke posten van andere Schengen-staten nu ook aanvragen voor een kort-verblijfsvisum voor België kunnen ontvangen, is de dienst niet meer geneigd hier het automatisme van de uitreiking ambtshalve te laten spelen.

Lange verblijven moeten steeds gemotiveerd worden : studeren, werken in dienstverband of als zelfstandige. Dan is ook een arbeidsvergunning of beroepskaart nodig, afgeleverd door de federale ministeries van, respectievelijk, Tewerkstelling en Middenstand.

De dienst Vreemdelingenzaken geeft in 75 percent van de gevallen waarin een arbeidsvergunning wordt gegeven, ook een verblijfsvergunning. Het verband tussen beide is juridisch niet vastgelegd, wel feitelijk. Wie hier mag werken, mag hier ook verblijven. Er wordt enkel een uitzondering gemaakt bij problemen van openbare orde. Voetballers, volleyballers of basketballers moeten dus een voorafgaandelijke vergunning hebben. Er bestaat evenwel een uitzondering voor mensen die naar hier komen voor een kort verblijf en pas op dat moment hun werk regelen. Artikel 9, alinea 3 bepaalt de buitengewone omstandigheden om in België te kunnen blijven als men hier al is. Dan moet men niet de klassieke weg via de diplomatieke posten doorlopen. Op basis van een arbeidsvergunning, die men tijdens een geldig verblijf verkrijgt, kan men dus een verblijfsvergunning voor België aanvragen. Deze regeling geldt niet enkel voor sportlui. Maar in de praktijk gaat het vaak om sportlui : zij moeten eerst een testperiode doorlopen en krijgen dan pas een contract.

Minderjarigen die naar België willen komen om hier te studeren, kunnen dat in principe niet. Het moet immers om hoger onderwijs gaan, secundair onderwijs komt niet in aanmerking. Heel specifieke opleidingen die alleen hier bestaan, kan men wel goedkeuren, bijvoorbeeld een specifieke balletschool. Maar het is geen recht. De overheid kan daarnaast een beperkt aantal mensen de toestemming geven om hier te studeren, maar dit gebeurt steeds op individuele basis en is geen recht zoals in het hoger onderwijs.

Minderjarigen die hier willen voetballen, hebben niet zozeer met een onderwijsprobleem te maken, als wel met een tewerkstellingsprobleem. Zij krijgen een arbeidskaart en op basis daarvan een verblijfsvergunning. Het gaat dan om werknemers met een statuut. Eventueel kunnen zij deeltijds onderwijs of een talencursus volgen. Dit is weliswaar erg nuttig voor hun toekomst, maar niet dwingend vereist. Op deze regeling kunnen wij als Vlaamse overheid invloed uitoefenen door bijvoorbeeld een toelating van de ouders te vragen, of de opvang van de spelers na te gaan. De vraag is hoe men mistoestanden kan vermijden. Soms worden de lonen niet uitbetaald, soms is er nauwelijks opvang of worden de jongeren na enige tijd gedumpt. We kunnen de lat hoger leggen en de loonvereisten optrekken. Op die manier komen clubs niet in de verleiding om het te proberen met jongeren zonder hen te verzekeren dat ze een goed inkomen zullen hebben.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik wil de sprekers bedanken voor hun zeer informatieve uiteenzettingen. Er is dus een legaal systeem om jongeren vanaf 16 naar hier te halen. Op basis van het inzicht dat ik nu heb, wil ik de vorige sprekers nog een vraag stellen. Zijn er mistoestanden bij jongeren onder de 16 jaar of zijn ze ouder dan 16 ?

Mevrouw Sally Beeckman : Ik heb momenteel weet van 2 jongeren die nog geen 16 jaar oud zijn. Maar verder heb ik daar weinig zicht op.

De heer Paul Nys : Ook wij stellen vast dat er soms problemen zijn met jongeren die nog geen 16 jaar zijn.

De heer André Denys : Er is dus een wettelijke basis wanneer er een arbeidsovereenkomst is, met een minimum van 530.000 frank. Geldt dit niet alleen mensen vanaf 18 ?

Voorts heeft men het over het verdubbelen van het minimumloon van 530.000 frank per jaar. Waarom pleit de Vlaamse administratie daarvoor ?

De heer Erik Loddewijcx : De wetgeving inzake betaalde sportbeoefening stelt dat een arbeidsovereenkomst mogelijk is van zodra de voltijdse schoolplicht is beëindigd. Dit is het geval op de leeftijd van 16 jaar. Morgen hebben we het in de adviesraad over het verdubbelen van de 530.000 frank. In die gevallen zou men automatisch een arbeidskaart B afgeven.

De heer André Denys : Nu is een minimumjaarloon van 530.000 frank legaal. Indien men de lat hoger legt, vergroot men de kansen op illegaliteit. Dit moeten we vermijden. Volgens mij is een inkomen van 530.000 frank voor een jongere van 16 tot 18 jaar een goed inkomen. We moeten er voor zorgen dat de spelers er kunnen van leven. Het bedrag optrekken is een aansporing voor de clubs en de spelers om illegaal te werk te gaan.

Er komen volgens de sprekers knelpunten voort uit de lacunes in de wetgeving. De federale minister van Tewerkstelling geeft de eigen wetgeving onvoldoende inhoud. Dit begrijp ik niet goed. Waar zit het probleem precies ?

De heer Erik Loddewijcx : Wat de laatste vraag betreft, vermoeden we inderdaad dat de clubs onvoldoende op de hoogte zijn van de wettelijke bepalingen. In de afgesloten contracten zijn bepaalde elementen vaak in strijd met de wet op de sportbeoefening. We vragen dat de federale overheid de nodige informatie bezorgt aan de verschillende bonden zodat ze de wetgeving correct kunnen toepassen.

De heer André Denys : Het tweede advies van de Vlaamse overheid stelt dat het niet mogelijk is om te spelen onder de 18 jaar. De internationale praktijk toont echter dat spelers al vanaf 16 jaar worden gerecrueteerd. Is het daarom niet beter een andere weg te volgen ? Wordt de illegaliteit door uw voorstel niet veeleer gestimuleerd ?

De heer Louis Bril voorzitter : Ik kan me niet voorstellen dat het mogelijk is om in de illegaliteit te spelen. Als de competitietegenstander dit opmerkt, kan hij immers altijd een klacht indienen.

De heer André Denys : AA Gent heeft onlangs twee Braziliaanse spelers aangetrokken die jonger zijn dan 16 jaar. Ik weet niet of ze effectief spelen, maar ze oefenen daar alleszins. Kan dat ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik denk dat de stelling dat de verhoging van de minimale loonvereisten de illegaliteit zou doen toenemen, niet juist is. Als de verloning hoger is, wordt de verantwoordelijkheid zwaarder en zal men kieskeuriger zijn met wie men naar hier haalt. Als gevolg van die hogere drempel, zal men achteraf ook een kleiner aantal spelers laten vallen. Ik ben immers van mening dat de problemen zich in de eerste plaats voordoen met degenen die na verloop van tijd worden gedropt en in de illegaliteit verdwijnen.

Wat het loon betreft kan het wel zo zijn dat men afhoudingen doet van het minimumloon in ruil voor vergoedingen in natura. Als gevolg hiervan worden de betrokkenen verplicht met een lager bedrag te overleven.

De heer Freddy Roosemont : Er geldt op dit ogenblik een immigratiestop. Men kan niet zomaar aan de slag gaan zonder dat men daarvoor toelating heeft gekregen. Het federale ministerie van Tewerkstelling en Arbeid gaat na of de vreemde werknemer een toegevoegde waarde kan bieden. Als dit het geval is, zal zijn loon ook hoger zijn, waardoor de kans groter wordt dat de club hem niet zal laten vallen en hem integendeel verder zal blijven begeleiden.

Dit betekent echter niet dat er geen problemen zijn. Er zijn illegale volwassenen en ook minderjarigen. Een tijdje geleden kwam iemand ons vragen of hij een Braziliaanse school mocht openen. Hij wou daarvoor kinderen uit Brazilië naar hier laten komen en vroeg of hij voor hen een verblijfsvergunning kon krijgen. We hebben uiteraard gezegd dat dit niet kon en deze persoon heeft zijn plannen opgeborgen. Ik ben er echter van overtuigd dat er malafide personen zijn die hier brood in zien ten koste van de jongeren zelf.

De heer André Vannieuwkerke : De heer Loddewijx heeft een aantal waarborgen laten inbouwen met betrekking tot het minimumloon. Is het niet wenselijk dat de Vlaamse overheid ook sleutelt aan andere omgevingsfactoren, zoals de leerplicht tot 18 jaar, huisvesting en opvang ?

De heer Erik Loddewijx : Ik sta volledig achter een inclusief beleid, waarbij naast de arbeidsomstandigheden ook aandacht wordt besteed aan onder meer huisvesting en opvang.

De heer Jos Stassen : De wet regelt dat men vanaf 16 jaar beroepssporter kan worden, terwijl de leerplicht op 18 jaar is gebracht. Hoe kan men beiden in overeenstemming brengen ?

Is er al overleg gepleegd met het ministerie van onderwijs over het feit dat beroepssport mogelijk is vanaf 16 jaar ? Als dit nog niet is gebeurd, lijkt het me zinvol om minister Van den Bossche hierover te interpellieren.

De heer Erik Loddewijx : Ik heb er geen zicht op hoe de minister hier tegenover staat. Er is geen overleg geweest, voorafgaand aan de formulering van ons advies.

De heer André Denys : Volgens mij zal het betreffende advies de illegaliteit doen toenemen. Als men clubs verplicht om contractueel minimum één miljoen frank te betalen, dan legt men de lat hoger. Nochtans is de algemene tendens dat de vraag naar sportuitwisseling toeneemt.

De heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de KBVB : Sinds ik 17 maanden geleden secretaris-generaal van de KBVB ben geworden, heb ik al verscheidene aanvallen moeten verduren. Ik heb echter al geleerd om deze met de nodige kalmte te aanvaarden.

Ik wil even reageren op de tussenkomsten van de eerste twee sprekers. Eerst en vooral wil ik de nadruk leggen op het feit dat enkele jaren geleden het reglement van de voetbalbond bepaalde dat men een verblijfsvergunning moest hebben om lid te kunnen worden. Op uitdrukkelijke vraag van en in overleg met het CGKR hebben we de tekst ruimer gemaakt zodat ook illegale jongeren aan sport kunnen doen. Het zou spijtig zijn dat er een terugslag zou komen en dat die sociale mogelijkheid zou verdwijnen.

We zijn er volledig van overtuigd dat de rol van veel managers in de sport nefast is. De FIFA heeft al geprobeerd om dit beroep te reglementeren. Als een club een beroep doet op een manager bij de aankoop van een speler, dan moet dit gebeuren door een door de FIFA erkende makelaar. Anders loopt de club het risico een zware geldboete te moeten betalen. Veel clubs leven dit reglement echter niet na. Als ze het wel deden, zouden veel problemen meteen verdwijnen.

Mevrouw Beeckman verweet de KBVB zijn dubbelzinnige houding. We werden verweten medeplichtig te zijn aan de mensenhandel. Om deze stelling te staven, werd er verwezen naar één zaak. Wanneer ik deze zaak bekijk, zie ik alleen maar een sociaal conflict tussen een werkgever en een meerderjarige werknemer. De advocaat van de bond maakte in deze zaak gebruik van een proceduremiddel dat uitdrukkelijk door de wet is toegestaan.

Ik hoor van verschillende kanten dat het gaat over drie gevallen. De vertegenwoordiger van vreemdelingenzaken heeft het over vier vergunningen voor minderjarigen. Ik vind dat het hier over kleine aantallen gaat. Nochtans vind ik ook dat elk probleemgeval er één te veel is. Men mag echter niet de gehele KBVB aanvallen.

Ik ga volledig akkoord met de inhoud van de resolutie. We hebben reeds met het CGKR vergaderd over wat we kunnen doen tegen de misbruiken. Dat is echter geen eenvoudige opgave. Het gaat immers over

een klein aantal gevallen die daarenboven moeilijk op te sporen zijn. Wij zijn bereid om onze reglementen aan te passen. We mogen het kind echter niet met badwater weggooien. We staan wel open voor suggesties.

De KBVB telt 3.000 clubs en meer dan 450.000 leden. We kunnen dus onmogelijk garanderen dat er geen fouten worden gemaakt. We willen deze fouten wel helpen rechtzetten.

De heer Philip Berben, voorzitter Belgisch Volleybalverbond (BVV) : Als voorzitter van de BVV ben ik in feite de nationale voorzitter van een gesplitste federatie met een koepelstructuur. Dit is een unieke structuur die beantwoordt aan de wensen van de decreten en toch een zekere nationale structuur heeft behouden. De BVV telt ongeveer 1.000 clubs met 60.000 leden. We hebben niet hetzelfde peil van professionaliteit als de KBVB. Voor de topsport en de betaalde sportbeoefenaars is in onze federatie de koepel verantwoordelijk.

In verband met het thema van vandaag wil ik stellen dat ik me aansluit bij de heer Peeters. Wij onderschrijven de resolutie. Contracten van spelers die van buiten de Europese Unie komen, worden speciaal gevolgd. Er bestaan een aantal verplichtingen op het vlak van onder meer contracten en ziekte- en invaliditeitsverzekering voor deze spelers. De clubs zijn verder verplicht om de wettelijke en administratieve normen te volgen. Naast deze verplichtingen vraagt de federatie een bankgarantie. In geval van problemen wordt op deze manier toch een soort minimumloon aan de betrokken betaalde sportbeoefenaars verzekerd. Verder wordt ook de internationale afwikkeling van deze transacties opgevolgd. Op de eventuele aanwezigheid van jonge buitenlanders onder de vrijetijdsspelers hebben wij minder zicht.

Er bestaat tevens een onafhankelijke juridische commissie. Wanneer een speler zich bijvoorbeeld klaagt over niet-uitbetaling van het loon, dan kan deze klacht naar deze commissie worden doorgesluisd. Dergelijke loonachterstallen kunnen dan beschouwd worden als een schuld aan de federatie zelf. Op deze manier kan de federatie beter maatregelen nemen tegen dergelijke wantoestanden. Ik verheer echter niet dat er wat zaken gebeuren die moeilijk controleerbaar zijn. Toch maak ik me sterk dat we adequaat reageren. Daarnaast wil ik erop wijzen dat ook spelers soms in de fout gaan. Het oordeel is dus soms in het voordeel van de speler en soms in het voordeel van de club.

De rol van de makelaars is ongeveer dezelfde als in het voetbal. De druk wordt groter. We moeten ook evolueren in de richting van erkende makelaars. Als ik uiteindelijk alles overloop, zie ik dat we na de toepassing van de reglementen van de federatie en de wetgeving al een hele weg zullen hebben afgelegd. Wij zijn immers ook niet gediend met deze wantoestanden. De boodschap is : openheid en consequent ingrijpen.

De heer André Van Nieuwkerke : Als er een minderjarige naar hier gelokt wordt, moet het toch om een supertalent gaan, iemand die een leegte moet opvullen die niet door plaatselijke spelers kan worden opgevuld ? Ik heb de indruk dat de speler in een sukkelstraatje terechtkomt wanneer na een tijd blijkt dat hij toch niet dergelijk supertalent is. Is er meer garantie dat iemand echt doorstoot wanneer men met erkende makelaars werkt, of wanneer de makelaar de speler langer volgt ?

De heer Jan Peeters : Dat is moeilijk te beantwoorden. De makelaar verzorgt het eerste contact. Er zijn makelaars die de spelers bij hun verdere carrière begeleiden, maar zij zijn daar niet toe verplicht.

De heer Louis Bril, voorzitter : Bij het begin van het seizoen heeft elk clubbestuur, en iedereen die bij een ploeg betrokken is, de ambitie om goed te spelen en liefst kampioen te worden. Dat draait wel eens anders uit. Het is erg moeilijk te weten of je met de spelers die je aantrekt een goeie ploeg zal vormen.

De heer Kris Van Dijck : Bij elke wedstrijd moet de speler een geldig vergunningsbewijs en een identiteitskaart kunnen voorleggen.

De heer Jan Peeters : Of een stuk dat gelijkwaardig is, zodat meer jongeren, ook kansarmen of migranten, de kans krijgen om te spelen.

De heer Kris Van Dijck : Dat is zeker lovenswaardig, wij kennen de integrerende kracht van sport.

U stelt zelf ook dat er desondanks in de rand van het voetbal mistoestanden bestaan, u beschouwt dit net als wij als een probleem. Hoe kunnen wij dit opvangen ? Ik ben na het horen van al deze sprekers geneigd te zeggen dat de bonden mede gedupeerd zijn, door toedoen van profiteurs die op snelle winst uit zijn. Denkt u niet dat er een betere verhouding moet zijn tussen de wetgeving voor de arbeidsovereenkomsten en die voor verblijfsvergunningen ? En dat de wetgeving beter toepasbaar moet worden ? Ik heb begrepen dat u mee vragende partij bent, en ik hoop dat u deze verzuchting meeneemt in de reglementeringen van de bonden zelf. Tegelijk moeten we ervoor zorgen dat wie al hier is, ook kan spelen.

De heer André Denys : Wij hebben de voorliggende tekst van het voorstel van resolutie niet ondertekend omdat het niet verder gaat dan een intentieverklaring, en wij menen dat er meer concrete maatregelen moeten genomen worden. Daarom heb ik enkele concrete vragen.

Vindt u dat er in het decreet plaats moet zijn voor het probleem van de managers ?

Hoe wordt een probleem van het niet uitbetalen van een loon opgevolgd ?

Wat het aspect illegaliteit betreft : is het niet mogelijk een controle op de arbeidsvergunningen te doen via de scheidsrechtersbladen ?

Wat vindt u over het advies om de drempel voor de arbeidsovereenkomsten op te trekken tot 1 miljoen frank ?

De heer Kris Van Dijck : We mogen niet uit het oog verliezen dat veel spelers geen arbeidsovereenkomst hebben, ook veel vreemde spelers niet. Illegalen sporten hier zonder arbeidscontract.

De heer Jan Peeters : Of er een decretale basis moet komen voor de managers, moet de Vlaamse Gemeenschap of de decreetgever zelf beslissen. Ik heb daar alvast geen problemen mee, maar ik vraag wel rekening te houden met de eigenheid van de sport.

Voor problemen met het niet betalen van lonen hebben wij een systeem dat vergelijkbaar is met dat van de volleybalbond. Het is een procedure met een uitspraak in eerste aanleg, met beroeps- en cassatiemogelijkheid, met een raadsman en inzage van het dossier, en altijd met open deuren. Wij stellen vast dat de profspelers onze procedure verkiezen boven een procedure voor de arbeidsrechtbank. Een eerste reden is dat de procedure voor de bond doorgaans sneller verloopt. Bovendien beschikken wij met de schorsing over een beter dwangmiddel om de clubs tot betaling te verplichten.

Wat de controle op de illegaliteit betreft : bij elke wedstrijd – en wij organiseren wekelijks 11.000 van die sociale activiteiten – kunnen wij identiteitscontroles doen. Ik zie echter niet hoe wij een controle van de arbeidscontracten zouden kunnen doen.

Over de drempel van een miljoen frank kan ik nog niet veel zeggen. Op het eerste gezicht vraag ik me af of bij het verhogen van de drempel het gevaar niet verhoogt dat er meer spelers in de illegaliteit belanden. Wij moeten toch voorzichtig zijn.

De heer Philip Berben : Er moet een decretale basis komen voor de managers want nu is het zo dat iedereen die kan lezen en schrijven zich voor manager kan uitgeven. We hebben er allemaal belang bij te werken met bonafide mensen.

We hebben zelf het betalingssysteem ingevoerd. Het loopt weliswaar niet vlot, maar we zijn wel van plan om ermee door te gaan.

Controle van de scheidsrechterbladen is een gigantisch systeem. In plaats van de identiteitskaart controleren wij de licentie van de federatie. Bij problemen zoeken we onmiddellijk een oplossing. Dit systeem is beter dan telkens opnieuw de nationaliteit controleren.

Wat de vraag over het miljoen frank betreft, ga ik akkoord dat men twee maal zal nadenken als men verplicht wordt dit bedrag te betalen. Het risico dat men bewust illegaal gaat werken zal wellicht toenemen. Er is eveneens nood aan wetgeving voor diegenen die tussen 0 en 530.000 frank verdienen.

De heer Felix Strackx : Ik vind de vraag van de heer Van Nieuwkerke interessant. Waarom zoekt een ploeg buitenlandse spelers ? Zijn er geen Belgen met vergelijkbare kwaliteiten, wil men een vleugje exotisme in de ploeg of wil men spelers die minder betaald moeten worden en bovendien verkoopbaar zijn ?

De heer Philip Berben : Dat verschilt wellicht van sport tot sport. In mijn sport zoeken we vooral in Oost-Europa, Amerikanen zijn vooral door basketbalploegen gewild terwijl Afrikanen door de voetbalploegen als natuurtalenten worden beschouwd. Wellicht heeft het iets te maken met aanleg. Het gevaar is echter reëel dat men kiest voor mensen die met iets minder tevreden zijn. Daarom moeten we dit van nabij opvolgen.

Ik denk niet dat het optrekken van de betaling zich tegen de sport zal keren. Ik denk dat onze jongeren daardoor meer kansen zullen krijgen.

De heer Jan Peeters : We moeten duidelijk het onderscheid maken tussen betaalde en niet-betaalde sporters.

De heer André Denys : In de toekomst zullen we het toch alleen maar over betaalde sportbeoefenaars kunnen hebben.

De heer Jan Peeters : Ik zeg dit omdat ik nog niemand het onderscheid heb horen maken.

De heer André Denys : Kan iemand uit Ghana met een verblijfsvergunning hier sporten voor 300.000 frank ?

De heer Freddy Roosemont : Neen, want hij zal geen arbeidsvergunning krijgen.

De heer Louis Bril, voorzitter : De interne controle volstaat om illegalen eruit te halen.

De heer Jan Peeters : Een illegaal kan gewoonweg niet spelen.

De heer André Denys : Er zijn dus geen niet-profspelers uit Afrika.

De heer Jan Peeters : Met een voorlopige verblijfsvergunning is het perfect mogelijk om te sporten.

De heer Freddy Roosemont : De heer Denys haalt verschillende zaken door elkaar. Er zijn in ons land een miljoen buitenlanders onder wie 400.000 niet-Europeanen. Zij kunnen aan sport doen, maar zij horen niet in deze discussie thuis.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik dank iedereen voor zijn bijdrage. We komen deze namiddag om 14.00 uur terug samen om deze hoorzitting af te ronden.

– *De hoorzitting wordt om 12.55 uur onderbroken voor een middagpauze.*

– *De hoorzitting wordt hervat om 14.10 uur.*

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik heet meester Dupont welkom.

De heer Jean Louis Dupont, advocaat : Op dit moment houd ik mij vrijwel uitsluitend bezig met sportkwesties. Deze specialisatie is begonnen toen ik bij het begin van mijn carrière, in 1990, op een goede dag werd geconsulteerd door de heer Bosman. Ik heb zijn zaak vervolgens verder verdedigd, in samenwerking met een andere Luikse advocaat. Juridische sportzaken hebben over het algemeen te maken met conflicten tussen de reglementen van internationale en nationale sportfederaties en de praktijken van lokale sportclubs aan de ene kant en de wetgevingen van de nationale staten en het internationale recht aan de andere kant.

Europees commissaris Van Miert neemt terzake zeer uitgesproken standpunten in, wat ons de gelegenheid geeft om de Europese regelgeving inzake vrije concurrentie als hefboom te hanteren met het oog op de vooruitgang van bepaalde dossiers. Een dossier dat in de nabije toekomst bijvoorbeeld aan de orde zal zijn, is dat van de territorialiteit van het voetbal. Het arrest-Bosman heeft een einde gesteld aan de juridische autonomie van de sportbonden. Als gevolg daarvan bestaat vandaag iets als een eengemaakte Europese arbeidsmarkt voor professionele sportbeoefenaars. De concurrentiestrijd op deze markt verdrukt de kleinere landen ten voordele van de grotere. Het zijn deze laatste die de betere spelers kunnen aantrekken. Daarom zal het nodig blijken de grenzen van de nationale competities te herbepalen. Zo heb ik op dit ogenblik de Britse club Wimbledon FC als cliënt die zich wil vestigen in Dublin, maar wil blijven spelen in de Engelse competitie.

Het is van belang in te zien waar precies in de voetbalwereld de beslissingscentra zich bevinden. Ter illustratie geef ik enkele voorbeelden. Zo werd ik enkele maanden geleden geraadpleegd door een jonge Braziliaanse voetballer, die als veertienjarige in België was komen voetballen en zich ontwikkelde tot een uitstekend voetballer. Naïef en onervaren als hij was, liet hij zich verleiden tot een contract met een Turkse club. Aldaar bleek een en ander niet naar wens te verlopen. Vergoedingen werden niet of slechts gedeeltelijk uitbetaald, de slechte ervaringen stapelden zich op, er kwamen zelfs bedreigingen aan te pas. Ten langen leste keerde hij terug naar België. Groot was zijn verbazing toen hij zelfs hier telefonische doodsb bedreigingen ontving vanwege een zogenaamde manager van de betrokken club. Die zouden worden uitgevoerd als hij niet stante pede naar Turkije terugkeerde. Ik heb uiteraard mijn gezag gehanteerd om hieraan een einde te stellen. Het punt is dat jonge buitenlanders zelf onvoldoende gewapend zijn om zich tegen dit soort praktijken te verzetten.

Een Vlaamse club, ik denk dat het Lokeren was, transfereerde een volledige Afrikaanse ploeg. Daarvan bleken enkele spelers goed genoeg, de rest werd bij wijze van spreken het bos ingestuurd. Toen bleek dat één van de nieuwe spelers aids had. De club heeft de nietigheid van de overeenkomst geëist op grond van het feit dat de waren van slechte kwaliteit bleken te zijn.

Maar er zijn ook andere voorbeelden. Ik heb af en toe contact met een manager uit Joegoslavië, zelf oudvoetballer en echte liefhebber van het voetbal. Hij heeft geen licentie om hier te werken maar hij doet zijn job goed en raadpleegt juristen indien nodig. Hij zegde mij dat hij in Brazilië een 13-jarige uiterst talentvolle speler had gevonden. Ik was kwaad en zegde dat een 13-jarige nog te jong is om hier bij een club te spelen. Maar toen zegde de manager dat de jongen met zijn moeder naar hier komt. Hij gaat 2 dagen bij Ajax trainen, 2 dagen bij PSV Eindhoven en 2 dagen bij Belgische clubs die ik hier niet wil noemen. Eventueel kan de jongen in november terugkeren, met zijn moeder. Dan zal hij 14 jaar zijn. Hij zal in Europa een opleidingscontract van 5 jaar krijgen, waarin een clause over zijn opvoeding zal staan. Deze regeling is niet perfect, maar toont wel aan dat een andere aanpak mogelijk is. Ik wil er toch nog aan toevoegen dat de jongen in een favela in Rio woont en dit misschien zijn enige kans is om er uit te geraken.

Ik stel twee belangrijke zaken vast. Ten eerste moeten we de situatie relativeren en niet in zwart-wit voorstellen : er zijn managers, die weliswaar geen licentie maar wel een gevoel voor menselijkheid hebben. Ten tweede is realisme nodig. Men kan managers niet uitschakelen. Voetbal is een specifieke arbeidsmarkt en de clubs hebben nood aan tussenpersonen die voor hen de speler vinden die ze nodig hebben. Dit is de realiteit. Bovendien worden managers door de mundialisering beschermd : ze trekken van luchthaven naar luchthaven met soms niet meer dan een zaktelefoon en een paspoort. Van mei 20 tot eind mei vindt er in Roemenië een Europese competitie van de beste 8 nationale ploegen met spelers van minder dan 21 jaar plaats. Dit is uiteraard een sportcompetitie, maar ook een enorme spelersbeurs. Als we op het kleine grondgebied van Vlaanderen, van België of zelfs van de Europese Unie bepaalde praktijken kunnen uitschakelen, is dit daarom elders nog niet het geval. Denk maar aan Afrika, Azië, Oost-Europa, het Nabije Oosten of Rusland.

Ook wil ik enkele suggesties doen. Men moet alles doen om managers wat beschaafder te maken. Ik heb het ontwerp van decreet van het Vlaams Parlement gezien. We moeten duidelijke taal durven spreken. Het ontwerp van decreet is nutteloos. Vlaanderen is klein, de spelers komen en gaan. Het ontwerp van decreet beantwoordt wellicht aan een aantal politieke behoeften, maar het is niet echt efficiënt.

Ik geef enkele voorbeelden. Hoe gaat men verhinderen dat een contract tussen een speler en een club tot stand komt via tussenpersonen ? Een contract is immers een arbeidsovereenkomst. Hoe gaat men een Grieks advocaat beletten om een dergelijk contract op te stellen ? Er is immers de Europese concurrentieregelgeving die dit mogelijk maakt. Een aantal managers zullen aan de vereisten van het Vlaamse decreet voldoen, maar zij zullen de stromannen zijn van andere managers. Ik wil de inspanningen van dit parlement niet bekritisieren, maar ik twijfel aan de efficiëntie.

Managers moeten beschaafder worden. Er moet druk uitgeoefend worden opdat er een deontologie zou komen. De pas opgerichte International Association of Football Players Agents (IAFA) is een goed begin. De meest ernstige makelaars beseffen dat hun imago nadelig is en willen daarom een soort van kwaliteitslabel invoeren. Dat is al een hele stap vooruit tegenover de FIFA-licentie : de gevaarlijkste boeven zetten een som geld op een Zwitserse rekening en krijgen op die manier een FIFA-licentie. IAFA eist ook een FIFA-licentie, omdat dit al een zekere garantie biedt van economische soliditeit en van moraliteit. Degelijke initiatieven verdienen steun, op voorwaarde dat ze serieus en permanent worden verdergezet.

Een tweede en laatste suggestie is dat er maar een manier is om te vermijden dat in Vlaanderen kinderen uit derdewereldlanden het slachtoffer worden van onmenselijke praktijken : men moet druk uitoefenen op de clubs en niet op de managers. Er dient een absoluut verbod te worden ingevoerd dat stelt dat clubs alleen maar minderjarigen mogen aantrekken als ze over een erkend opleidingscentrum beschikken. Op dit vlak geeft Frankrijk het voorbeeld, waar het stelsel is ingevoerd door bepaalde clubs zoals Nantes en Auxerre. Een doorgedreven controle op de clubs is de enige objectieve waarborg, als men alleen maar bevoegd is voor een beperkt territorium.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Uw laatste voorstel ging over kinderen jonger dan 16 jaar. Hoe gaat u deze jongeren op een legale manier binnenbrengen en hen de toelating geven om te spelen ?

De heer Jean Louis Dupont : Wat u zegt, is volledig pertinent. Volgens de wetteksten kan zo iets niet, maar het gebeurt nagenoeg elke dag. Denk maar aan het voorbeeld van voetbalclub Seraing die een dozijn jonge Brazilianen naar hier heeft laten komen. Gelukkig heeft de familie Blatton zich om hen bekommerd, in de beste paternalistische traditie uit een vorige eeuw. Daarnaast zijn er echter heel wat minder gelukkige gevallen geweest. En zelfs in Seraing kregen sommige jongeren te kampen met knieproblemen door de te zware trainingen. Als mijn voorstel voor een opleidingscentrum tegen de wet is, moet het parlement misschien wel overwegen de wet te wijzigen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : U spreekt over dit probleem alsof het een vanzelfsprekend gebruik is. Vanmorgen werd er echter gezegd dat dit niet zo frequent gebeurde. U geeft daarentegen de indruk dat dit een geaccepteerde praktijk is. Mag ik dat besluiten ?

De heer Jean Louis Dupont : Nee. Mijn activiteiten hebben vooral betrekking op beroepsspelers, die dus ouder zijn dan 18 jaar. Omdat ik over geen enkele statistiek beschik, kan ik echter onmogelijk cijfers geven. Ik veronderstel echter dat ze niet zo hoog zullen liggen, maar uiteraard is elk geval er één te veel.

De heer André Van Nieuwerkerke : Als ik het goed begrijp, gebeurt de selectie van de jongeren hier en worden de niet-getalenteerden aan hun lot overgelaten.

De heer Jean Louis Dupont : Dat gebeurt. Een manager belt bijvoorbeeld een eersteklasseclub op om te zeggen dat hij beschikt over vier spelers uit Ghana. De jongeren kunnen dan 14 dagen bij deze club trainen. Als 1 van de 4 over de talenten beschikt om in eerste klasse te spelen, gaan de andere 3 trainen bij een club uit de tweede klasse en dan worden er weer een of twee geselecteerd. De manager bekommert zich echter niet meer om de spelers die niet worden geplaatst.

Niet alle managers zijn echte boeven. Het zijn mensen die vaak zelf voetbal gespeeld hebben en niet beschikken over enige competentie of een verheven moraal. Op enkele uitzonderingen na is het niveau van de managers laag.

De heer Kris Van Dijck : Als ik u goed heb begrepen, kan de regelgeving omtrent de managers in conflict komen met de Europese regelgeving. Het Vlaamse Gewest heeft toch de bevoegdheid om een regeling uit

te werken over arbeidsbemiddeling, en we zouden maatregelen in verband met de makelaars kunnen opnemen in een decreet over arbeidsbemiddeling. Kan dat dan in aanvaring komen met de Europese regelgeving inzake concurrentie ?

De heer Jean Louis Dupont : Het Vlaamse Gewest is inderdaad volkomen bevoegd om een dergelijke reglementering goed te keuren. Wat ik bedoel, is dat het reglement gemakkelijk omzeild kan worden, omdat het de leveranciers betreft en niet de kopers. Een erkende manager kan als stroman optreden voor een heel leger buitenlandse makelaars die niet erkend zijn.

Bovendien heeft u niet het recht om een advocaat uit de Unie te verbieden zijn cliënt bij te staan bij de onderhandelingen over een arbeidscontract met een Belgische of Vlaamse club. Het FIFA-reglement kan niet worden gelijkgesteld met een Vlaams decreet. Maar het FIFA-reglement bepaalde vroeger dat alleen door de FIFA erkende organisaties transfers konden uitvoeren. Door de recente uitspraken van het hof in de zaak-Bosman is een transfer onder meer een arbeidsovereenkomst tussen werkgevers en werknemers. Het gevolg hiervan is dat de FIFA heeft moeten toegeven dat ook advocaten, ook al beschikken ze niet over een FIFA-licentie, klanten kunnen bijstaan bij het onderhandelen over een transfer. Als we veronderstellen dat na de Vlaamse regelgeving een Griekse advocaat niet naar België mag komen om een Turkse speler bij te staan bij de bemiddeling met een Vlaamse club, dan kan deze advocaat een klacht indienen bij de Europese Commissie. Men belet hem immers zijn economische activiteit uit te oefenen en als juridisch adviseur op te treden. Dit aspect mag niet uit het oog worden verloren.

De heer Kris Van Dijck : In Nederland kan men slechts trainer worden van het Nederlands elftal als men een examen in Nederland heeft afgelegd en door de Nederlandse voetbalbond is erkend. Waarom is zo iets dan in België niet mogelijk voor makelaars ?

De heer Jean Louis Dupont : Ik herhaal dat een systeem van erkenningen voor managers geen probleem is. Toch bestaat er een arrest in de zaak- Heylens, die men wou verbieden in Frankrijk als trainer te werken, omdat hij geen Frans trainersdiploma had. Hij bezat echter wel een diploma van de Heizelschool. Het Hof van Justitie oordeelde dat een wederzijdse erkenning van diploma's mogelijk moet zijn. Eventueel moet de kennis van bijvoorbeeld het lokale arbeidsrecht worden bijgebracht. De erkenning moet dus na een bijkomende proef mogelijk zijn.

Invoering van de erkenning is slechts een gedeeltelijke oplossing. Een trainer is in principe vast aangeworven voor een bepaalde termijn. Managers bewegen snel van de ene plaats naar de andere. Het territoriale aspect is volledig anders. Ik vergelijk het met een advocaat. Men kan een Griekse advocaat ook niet verbieden om een Griekse speler te helpen bij de onderhandelingen met een Belgische club. Dat bedoelde ik. De regelgeving moet tegen de clubs worden gericht. De clubs zijn immers territoriaal niet mobiel.

De heer Jos Stassen : Het treft me dat u tegelijk zegt dat er een probleem bestaat en dat de wetgever weinig kan doen. U bent de advocaat van IAFA. De makelaars hebben er toch ook belang bij dat de rotte appels verdwijnen. Welke stappen kunnen er naast een deontologische code nog worden gezet ? Welke concrete voorstellen heeft u voor de controle op de clubs ?

De heer Jean Louis Dupont : Ik wil opmerken dat ik niet de advocaat van de IAFA ben. Ik werd gevraagd om de IAFA te helpen in de zaak Ronaldo. De IAFA had toen gelijk. Het betrof hier de eerbiediging van een buitenlandse wet die sterk lijkt op de Belgische wet van 1978. Ik heb ook aanvaard om deel uit te maken van een juridisch team van vier advocaten. Ik behoud mijn onafhankelijkheid. En ik ben bereid te geloven dat de IAFA werkelijk iets wil veranderen, tot het tegendeel bewezen is.

Ik heb twee suggesties. Een wetgeving in Vlaanderen voor de managers is een sterk politiek signaal. Een soortgelijke wetgeving op Europees niveau zou echter 90 percent van de wereldvoetbaleconomie dekken. Er is dus duidelijk een Europees juridisch kader nodig. We moeten de clubs verantwoordelijk maken door een dwingende regelgeving. Een werknemer die een vijftienjarige als leerjongen wil aannemen heeft ook vele verplichtingen na te leven. Dit arbeidscontract is geen gewoon arbeidscontract. Men zou clubs die minderjarigen in dienst hebben kunnen verplichten centra op te richten zodanig dat in het slechtste geval wanneer een twintigjarige de club verlaat naast een voetbalopleiding ook een gewone opleiding heeft genoten en een of twee talen. Dat zou ook het aantal clubs beperken : er zijn maar een tiental die zich

internationale scouting en een dergelijke opleidingsschool kunnen veroorloven. Dit moeten we via de wetgeving regelen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Het woord is nu aan de heren Carlier en Van Mol.

De heer Marcel Van Mol, nationaal secretaris Sporta (ACV) : Eerst en vooral wil ik zeggen dat wij als vakbond veel hebben geleerd van de vorige sprekers. Wij hebben totnogtoe te weinig aandacht voor dit onderwerp getoond, maar de sociale problemen in deze sector zijn ook zo groot. In de toekomst kunnen we meer rond de mensenhandel werken. Ik zou u wel meer voorbeelden kunnen geven van misbruikte buitenlandse spelers. Ik doe dat echter niet.

Wij verstrekken in de eerste plaats informatie. Wij stellen de sportbeoefenaar in kennis van zijn rechten en zijn plichten. In de contracten wordt immers veel over de plichten gesproken maar zeer weinig over de rechten. Voor buitenlandse spelers zijn deze contracten zeer belangrijk. We zouden tot een modelcontract moeten komen. Dat zou de controle verbeteren, bijvoorbeeld bij het verlenen van een verblijfs- en arbeidsvergunning. De contracten voor buitenlandse spelers worden meestal zeer snel opgesteld. Later rijzen er dan problemen in verband met bijvoorbeeld de premies.

Het minimumloon bedraagt ongeveer 44.200 frank. Vanmorgen werd geopperd dat een verhoging van dit bedrag zou leiden tot meer illegale praktijken. Sommige spelers ontvangen nu slechts 5.000 tot 10.000 frank per maand. De rest wordt bijgepast door premies en voordelen in natura. Dit is in overeenstemming met de wet, maar er ontstaan problemen op het moment dat de voordelen in natura of de premies wegvallen, bijvoorbeeld wanneer de speler ziek wordt of niet wordt opgesteld. Wij hebben in de CAO opgenomen dat het minimumloon zou worden uitbetaald. Het minimumloon is niet hoog. Maar wanneer de speler ziek is of niet wordt opgesteld, heeft hij tenminste enige zekerheid.

De makelaars, die veel geld verdienen aan buitenlandse spelers, zijn inderdaad een van de grootste oorzaken van de wantoestanden. Het voorliggende decreet is een begin, maar we zouden het graag nog verbeterd zien. Wanneer bijvoorbeeld een makelaar zich niet houdt aan de wettelijke bepalingen, dan zou hij zware sancties moeten krijgen, of geschorst moeten worden. Een mogelijke suggestie is dat de makelaar telkens een technische fiche van de speler zou moeten voorleggen aan een commissie bij het paritair comité, en dat de speler verder wordt gevolgd, want de clubs kennen alle trucs bij de opmaak van de contracten.

Er komen jongeren uit Brazilië, uit Afrika, uit Oost-Europa, die soms jonger dan 16 jaar zijn, of hier illegaal verblijven. Daarrond zou samen met de federaties aan een CAO moeten gewerkt worden. Als de jongeren bovendien talentvol blijken, worden ze voor veel geld versjacherd. Ook voor dat probleem bestaan er mogelijkheden om het aan te pakken. Internationaal werken wij samen met de Fifpro om te proberen om daar internationaal of ten minste Europees paal en perk aan te stellen. Er is nog veel wetgevend werk te doen, want de nationale wetten staan boven de beslissingen van de FIFA.

De heer Paul Carlier, voorzitter van de vzw Sport en Vrijheid : Ik kom getuigen vanuit onze ervaringen, en aandacht vragen voor de problematiek.

De zaak wordt nogal eens geminimaliseerd door het aantal gedupeerden af te zwakken. Mijn collega, die niet aanwezig kon zijn, behandelt een honderdtal dossiers. Die worden gefilterd vooraleer wij ze overmaken aan Pag-asa of aan het Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding, omdat een groot deel van die jonge spelers schrik hebben van hun manager, om het land uitgezet te worden, of om in aanvaring te komen met de politie. Hun angst is terecht. Een voorbeeld : na de publicatie van een artikel in het weekblad Knack waarin namen van managers genoemd werden, vluchtte een van de gedupeerde spelers, nadat hij zijn kamer geplunderd had gevonden.

Er zijn controles mogelijk via de federaties, maar die worden niet toegepast. De bonden kunnen clubs sancties opleggen, maar dat gebeurt niet. Het moet toch mogelijk zijn hierover tot een gesprek te komen.

Ter illustratie toon ik u een fragment uit een reportage op de televisie, met getuigenissen van jonge Afrikaanse spelers. Ik kan geen beter voorbeeld geven.

- *Het videofragment wordt voor de commissieleden geprojecteerd. Twee Afrikaanse jongeren getuigen dat ze naar hier kwamen om te voetballen, maar dat de gedane beloften niet werden ingelost, dat ze op de straat terechtkwamen en dat ze zelfs bedreigd werden.*

Ik wil er nog een aspect aan toevoegen. Dit aantrekken van spelers uit het buitenland wekt racisme op bij de eigen jeugd, die minder kansen krijgt omdat spelers voor wie betaald is voorrang krijgen.

Verder verwijs ik naar mijn tekst, die u allen bezorgd is.

De heer Louis Bril, voorzitter : Dan kunnen wij meteen overgaan tot de vragen.

De heer Kris Van Dijck : Beide sprekers vertellen dat kinderen naar hier worden gebracht. Hoe gebeurt dat concreet ? Ik neem aan dat zij met een toeristenvisum aankomen, maar hoe kunnen ze dan in een competitie meespelen ? Zij hebben volgens de heer Peeters van de voetbalbond, die we vanochtend hoorden, immers voor elke wedstrijd een verblijfsdocument nodig. Ik denk dat het belangrijk is te weten hoe er gewerkt wordt om deze handelswijze te kunnen bestrijden.

De heer Marcel Van Mol : De heer Peeters meent het goed, en er is veel verbeterd sinds hij bij de voetbalbond is, maar er is nog steeds een probleem. De jongens worden door de managers naar hier gebracht als toerist, en vervolgens getest in de clubs. Zij kunnen zeker al deelnemen aan trainingssessies, ook al mogen ze nog niet spelen in officiële matches.

De heer Paul Carlier : De heer Peeters heeft vanochtend bekend dat de rol van de managers nefast is. Hij zei dat de bond de clubs zware sancties kan opleggen, maar in de praktijk worden die niet toegepast. De heer Peeters zegt ook dat de misbruiken moeilijk op te sporen zijn. Hij weigert hierover echter met ons een gesprek aan te gaan. Wanneer wij zelf misbruiken vinden, moeten wij langs andere wegen gaan, bijvoorbeeld langs Pag-asa of langs het Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding. Er zou controle zijn bij de wedstrijden, maar wij beschikken over scheidsrechtersbladen, ook van hogere afdelingen, waarop illegalen staan.

Waar komen deze jongeren achteraf terecht ? Als het meezit ergens in een familie, zo niet verdwijnen ze met de noorderzon. Waarheen ? Ze beschikken immers niet over de nodige documenten. Dit is helaas de realiteit op het terrein.

De heer Kris Van Dijck : Uw verhaal komt erop neer dat de controle op de scheidsrechterbladen en de verblijfsdocumenten in feite niet uitgevoerd wordt. U heeft zelfs weet van scheidsrechterbladen waarop de namen van illegalen voorkomen.

De heer Marcel Van Mol : Bij de KBVB is het zo dat alleen wie geregistreerd is, mee kan spelen, tenminste dat is de theorie. In de praktijk wordt er, zoals overal in dit land, geknoeid en daarop heben wij geen vat.

De heer Kris Van Dijck : Ik kan aannemen dat zoiets voorkomt in een jeugdvoetbalcompetitie, maar dat het ook zou gebeuren in het professionele voetbal dat in de media-aandacht komt, lijkt mij moeilijk te geloven.

De heer Paul Carlier : Als ze hierop worden gewezen, vallen de clubs terug op het argument dat het reglement hen toestaat testspelers op te stellen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Het hele verhaal lijkt ook mij onwaarschijnlijk. Ik neem aan dat u de voorzitter van de voetbalbond in deze niet gelooft, maar wij hebben deze ochtend ook twee ambtenaren gehoord. Zij hebben toch uiteengezet welke voorschriften er bestaan ? Het is zeker dat er malafide make-laars bestaan en er is ongetwijfeld sprake van individuele problemen in bepaalde clubs. Wat kunnen wij daaraan doen ?

De heer Paul Carlier : U dient terzake uw verantwoordelijkheid als wetgever op u te nemen.

De heer Kris Van Dijck : Ik wil geenszins afbreuk doen aan de getuigenissen. Voorts blijf ik ervan overtuigd dat het wellicht onmogelijk is dat illegalen aan reguliere competitiewedstrijden deelnemen. Anders is het gesteld met de vraag hoe dit soort mensen hier is geraakt. Dit probleem moeten wij wel onder ogen durven zien.

De heer Jos Stassen : Er wordt in deze wereld heel wat geld verdiend aan miserie. Malafide figuren deinzen niet terug voor exploitatie van mensen. Daarom is het belangrijk dat wij over de bewijzen hiervoor kunnen beschikken. Ik daag de heer Carlier uit ze ons te bezorgen. Voorts lijkt het mij dat wij in deze hoorzitting minstens één belangrijk inzicht hebben verworven, met name dat er voldoende legale middelen blijken te bestaan om jongeren van onder de 18 en al dan niet onder 16, ons land binnen te halen. De problemen ontstaan pas als zij niet genoeg renderen en gedumpt worden. Beide kwesties dienen wij uit elkaar te houden.

De heer Paul Carlier : Aangezien er juridische procedures lopen en er sprake is van bedreigingen, moeten wij delicaat omspringen met de betreffende gegevens. Niettemin ben ik u bereid de vernoemde scheidsrechterbladen te bezorgen, al was het maar om u beter te kunnen overtuigen van het bestaan van deze wantoestanden.

De heer Louis Bril, voorzitter : Als u ons het nodige materiaal bezorgt, zijn wij bereid een en ander discreet te onderzoeken.

Mevrouw Nelly Maes : Eigenlijk overschrijdt dit probleem de grenzen van de sport. Voor wie slaagt is er immers geen enkel probleem : de sportwereld kan in dat geval rustig zeggen dat men met alles in orde is. Tegelijk bestaat echter een georganiseerde trafiek als preselectie van wie later carrière in de sport zal maken. Het gaat hier dus veeleer om een probleem van welzijn en justitie. Er zijn immers nog andere sectoren, waarin zich dezelfde fenomenen voordoen, bijvoorbeeld de kunstwereld. Ook daar komen mensen bij mislukking in de illegaliteit terecht, wat ze uiteindelijk toch nog verkiezen boven een smadelijke terugkeer naar het vaderland, waar ze niet overladen met geld en roem, maar met lege handen weer naartoe moeten. Voor deze mensen is een vangnet nodig.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het gevolg voor de betrokkene is een welzijnsprobleem. We mogen niet vergeten dat in een mand keurfruit de rotte appel snel opvalt. Nochtans zijn er vele goedmenende sportmensen die zich niet tot dit soort praktijken lenen. Wel is het zo dat men jarenlang een bepaalde wervingspraktijk heeft gedoogd. De clubs moeten ter zake gesensibiliseerd worden : dit kan niet langer. De kennis van het precieze aantal gevallen is minder belangrijk dan het besef dat men dit jarenlang als een goed systeem heeft beschouwd en gehanteerd. Het is belangrijk dat het blazoen van de sportwereld weer wordt opgepoetst. Dit bereikt men niet door zich geïsoleerd te voelen, zoals de heer Peeters van de voetbalbond, maar door dit soort praktijken duidelijk af te wijzen. Zo kan de sportwereld opnieuw een partner worden, in de plaats van een beklagde.

Mevrouw Nelly Maes : Ik begrijp niet goed waarom mevrouw Van Hecke het niet met mij eens is. Ik wees enkel op de gevolgen, niet op de oorzaken. Ook al is zij het niet met mij eens is, toch ben ik het met haar eens. Is dat niet mooi ?

De heer Marcel Van Mol : Ik wil antwoorden op wat mevrouw Van Hecke zegde. Wie het goed meent, is het er mee eens dat we de onbetrouwbare personen moeten verwijderen. Hoe vlugger er een decreet met ernstige sancties en controles komt, hoe beter. De FIFA moet de erkenning geven, gekoppeld aan bepaalde voorwaarden.

De heer Paul Carlier : Wij werden ooit gehoord via de Dienst Arbeidsbemiddeling over uitvoeringsbesluiten omtrent arbeidsbemiddeling in de sport. Ook langs die weg probeerde men dus iets te doen. Dit dossier zit evenwel muurvast.

Niet enkel in ons land bestaat er een probleem. Hetzelfde gebeurt in Nederland en Frankrijk.

De heer Jos Stassen : De heer Carlier had het over ongeveer 100 dossiers. Kan hij zeggen uit welke landen de jongens afkomstig zijn ? Hoe oud zijn ze wanneer ze België binnenkomen ? Wat zijn de belangrijkste klachten ?

De heer Paul Carlier : Er is een groot verschil tussen de Oost-Europeanen en de Afrikanen. Oost-Europeanen zijn meestal volwassenen, die een contract hebben, en met vrouw en kinderen naar hier komen. Bij Afrikanen gaat het meestal om kinderen, ik weet niet precies uit welke landen ze komen. Wel zijn er godsdienstverschillen. Sommigen durven ook niet spreken. Ook zijn er van land tot land verschillende recruteringsvormen. De klachten zijn vandaag al vaak aan bod gekomen. Onlangs werd er in Brugge een film over het probleem gedraaid, namelijk The Black Star. In die film waren ook getuigen te horen.

De heer Jos Stassen : Zijn er jongeren van minder dan 16 jaar bij ? Hoeveel zijn het er ?

De heer Paul Carlier : Ik heb geen precieze cijfers. Wij werken onbezoldigd voor de VZW, tijd om statistieken te maken is er niet. Wel gaat het om meer dan 10 percent van de jongeren.

De heer Louis Bril, voorzitter : De heer Dupont wees er op dat we heel voorzichtig met aantallen moeten omspringen. Aan mevrouw Van Hecke wil ik zeggen dat de sportwereld de misbruiken nooit heeft gedoogd. Spelers zonder een arbeidskaart kan men gewoon niet opstellen. De malafide praktijken doen zich vooral in de marge voor. Daar moeten we paal en perk aan stellen.

Ik wil de heer Carlier en de heer Van Mol danken. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Maris.

Mevrouw Heidi Maris, advocaat : Ik werk sedert 1994 samen met de heer Carlier en treed onder meer op als advocaat van de VZW Sport en Vrijheid. Sedert 9 maanden werk ik terzake samen met het CGKR en Pag-asa. Ik buig me over een aantal van hun dossiers.

Ik wil vermijden alles wat hier vandaag reeds werd gezegd nog eens te herhalen. Maar toch wil ik nog een bedenking maken. Ik ben ontgoocheld omdat men vandaag aan een aantal zaken is voorbijgegaan. Men beweerde hier dat het allemaal om de makelaars te doen is. Maar wat gaat men met de clubs doen die zelf hun spelers gaan ronselen en internaten voor hen inrichten ? Men zegt hier dat men van de Dienst Vreemdelingen wel een antwoord op alle vragen heeft gekregen, maar wat werd precies geantwoord ?

De heer Louis Bril, voorzitter : U mag hier wel een uiteenzetting geven. U gaat echter uw taak te buiten. Beschuldigingen aan het adres van de clubs moeten hard gemaakt worden. Misschien moet u tegen een volgende keer concrete gegevens en namen meebrengen.

Mevrouw Nelly Maes : Wanneer mevrouw Maris namen noemt, kan ze aangevallen worden. Maar voor ons is het belangrijk om exacte gegevens te krijgen. We zijn weliswaar geen onderzoekscommissie. Wanneer er echter clubs zijn die hier huizen oprichten voor jongeren die het statuut van student krijgen, maar in feite komen voetballen, hebben we daarover meer precieze informatie nodig.

Mevrouw Heidi Maris : Moet ik dan namen noemen ?

Mevrouw Nelly Maes : Alle exacte informatie is belangrijk. Enerzijds horen we dat er wantoestanden zijn, anderzijds heeft men het over het minimaliseren van het probleem. Wij willen de omvang van het probleem kennen, en op die basis de middelen voor oplossingen aanreiken. Als spreker kan u ons op die weg zetten, bovendien doet u dan uw plicht als burger.

Mevrouw Heidi Maris : Ik heb daar geen problemen mee.

Mevrouw Nelly Maes : We hebben al enkele getuigen gehoord. Wellicht kan u er nog een aantal meebrengen naar de commissie. Kan u ons ook op een systematische manier uitleggen hoe het probleem zich voordoet ?

Mevrouw Heidi Maris : Ik zal wellicht in herhaling vallen. Enerzijds zijn er problemen met de makelaars, zoals de heer Dupont aanhaalde. Anderzijds zijn er problemen met de clubs die zonder makelaars werken en die zelf een systeem opzetten. Ook clubs gaan naar tornooien kijken en halen er spelers uit. Zij betalen zelf scouts om dit werk te doen.

De heer Kris Van Dijck : Hoe komen die jonge spelers dan in ons land ?

Mevrouw Heidi Maris : Wanneer ze bij mij komen, hebben ze papieren. Hoe ze daar aangeraken, weet ik niet. Uit hun verhaal leid ik af dat ze met een toeristenvisum komen en dan het statuut van student krijgen.

De heer Jos Stassen : Wettelijk kan dit niet. Wie 18 jaar of ouder is kan enkel naar hier komen, wanneer een minimumloon wordt uitbetaald.

Mevrouw Heidi Maris : Men geeft hen meestal een arbeidscontract, maar betaalt de spelers niet.

De heer Jos Stassen : Eigenlijk worden deze spelertjes op een legale manier naar België gebracht.

Mevrouw Heidi Maris : Ze worden hier gelegaliseerd. Ze hebben een arbeidscontract maar worden niet betaald.

De heer Jos Stassen : Er zijn blijkbaar heel wat clubs die zo te werk gaan. Kunt u voorbeelden geven ?

Mevrouw Nelly Maes : Kunt u zeggen of dit fenomeen typisch is voor Brussel of voor Vlaanderen ? Als ze als student worden ingeschreven, gebeurt dit aan een bepaalde instelling. Zijn er bemiddelaars die voor dit soort inschrijvingen zorgen ? Kunt u namen geven van instellingen die dit toelaten ?

Mevrouw Heidi Maris : U bedoelt zouden moeten inschrijven. Want gaan de spelers wel naar school ?

Mevrouw Nelly Maes : Worden ze ingeschreven aan voor hoger onderwijs ?

Mevrouw Heidi Maris : Er zijn daarvoor geen hogescholen.

De heer Kris Van Dijck : Het voorstel is toch dat jongeren beneden de achttien jaar alleen maar een verblijfsvergunning krijgen als ze ingeschreven worden in het deeltijds onderwijs.

De heer Louis Bril, voorzitter : Dit is duidelijk gezegd geweest.

Mevrouw Heidi Maris : Ook kan hun toeristenvisum verlengd worden.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik heb de indruk dat er iets schort aan de controle. Wie is daarvoor verantwoordelijk ?

Mevrouw Heidi Maris : U bedoelt voor het niet-betalen van de lonen. Blijkbaar is het voor de magistratuur minder erg dat een voetballer niet wordt betaald dan een fabrieksarbeider. Ik begrijp dat niet goed.

De heer André Van Nieuwkerke : Als de overheid de eigen wetgeving niet toepast, zitten we toch wel met een absurde situatie.

Mevrouw Heidi Maris : Het is een vicieuze cirkel.

De heer Joachim Coens : Als het enige probleem erin bestaat dat de spelers niet worden betaald, moet hier toch een antwoord op worden gevonden, bijvoorbeeld door de clubs te verplichten om te betalen of door een procedure voor de arbeidsrechtbank te starten.

Mevrouw Heidi Maris : De spelers hebben een arbeidsovereenkomst en krijgen een arbeidskaart voor 6 maanden. Wanneer ze niet worden betaald en hun arbeidskaart niet wordt verlengd, betekent dit dat ze het land moeten verlaten. Dan begint volgens mij pas het echte probleem. Wat gaan de spelers doen ? Ze hebben geen geld en geen papieren. Op dat ogenblik zijn ze eigenlijk illegaal.

Mevrouw Nelly Maes : Voor de jongeren ouder dan 18 jaar is de situatie duidelijk. Degenen jonger dan 18 jaar zijn volgens onze wetgeving schoolplichtig. Het is onmogelijk om dit te omzeilen. Hoe kan iemand dan een kind jonger dan 18 jaar binnenbrengen met een contract en hoe kan hij hem inschrijven in het onderwijs. Het gaat toch om middelbaar en niet hoger onderwijs. Volgens mij is de enige logische conclusie dat iemand onwettige praktijken duldt.

Mevrouw Heidi Maris : Het sluiten van een arbeidscontract is mogelijk vanaf 18 jaar.

De heer Jos Stassen : Mevrouw Maris schetst een scherp beeld van de realiteit en neemt zware stellingen in. Hoe kunnen deze verder hard worden gemaakt ? Het gaat om strafrechtelijke zaken. Op welke manier kunnen we hiermee omgaan ? We zouden iets meer gegevens moeten krijgen.

Mevrouw Heidi Maris : Ik sta in feite machteloos. Het gaat om strafbare feiten. Hoe kan ik een misbruikte en wantrouwige jongere overtuigen om naar de onderzoeksrechter te stappen en zich burgerlijke partij te stellen ?

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik stel voor dat we het verslag doornemen en dit later bespreken. Op die manier kunnen we beter nagaan wat mevrouw Maris allemaal heeft gezegd. Het is spijtig dat de heren Lodewijkx en Roosemont hier niet meer aanwezig zijn.

Mevrouw Heidi Maris : Kan er een confrontatie gebeuren met de betrokken bonden ?

De heer Louis Bril, voorzitter : Deze zijn hier vanmorgen geweest. U had dan aanwezig kunnen zijn.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Het is boeiend om op deze hoorzitting aanwezig te zijn. De commissie voor Cultuur en Sport is geen onderzoekscommissie. Mevrouw Maris kent waarschijnlijk wel de gevolgen van bepaalde besproken stukken. Als er misbruiken worden vastgesteld, kan er worden opgetreden. Ik ben van mening dat men bij het meedelen van stukken en documenten voldoende oog moet hebben voor de rechten van de verdediging. Om het dossier te kunnen opvolgen moeten we procedurefouten vermijden. Ik wil dan ook vragen om de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik stel voor om het verslag af te wachten en dan te beslissen wat er verder moet gebeuren.

BIJLAGE 3

Gedachtewisseling van 25 juni 1998 betreffende veroordeling van de mensenhandel in de sport

Gedachtewisseling van donderdag 25 juni 1998, betreffende de mensenhandel in de sport, met meester Heidi Maris, de heer Paul Nys van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding, de heer Paul Carlier en mevrouw Betty De Clercq van de vzw Sport en Vrijheid.

1. De heer Paul Nys, Centrum Gelijke Kansen en Racismebestrijding

De heer Paul Nys : Ik zal toelichting geven bij een aantal concrete gevallen waarmee het Centrum voor Gelijkheid van Kansen werd geconfronteerd. Dit zijn uiteraard maar enkele voorbeelden van de vele. Om een allesomvattend beeld te krijgen van de situatie zouden we over veel meer mankracht moeten beschikken, en zouden we daar een hele tijd aan moeten kunnen werken. Momenteel ligt dat dus niet binnen de mogelijkheden van ons centrum.

Ik wil eerst verwijzen naar een onderdeel van de reglementering van de voetbalbond. Hiermee kan het probleem al grotendeels worden gesitueerd. Het gaat over de voorwaarden om aan te sluiten bij een club van de Koninklijke Belgische Voetbalbond. Ik lees voor uit artikel 4.12.

'Wanneer het gaat over vaderlandslozen en buitenlanders die geen onderdaan zijn van een land van de Europese Gemeenschap, moeten ze een kopij(*sic*) voorleggen van hun inschrijving in het vreemdelingenregister. Deze formaliteit is niet vereist voor beroepsvoetballers of niet-amateurs wier contract een vaste maandelijkse bezoldiging voorziet(*sic*) die minstens gelijk is aan het bedrag bepaald in artikel 2 (...) van de wet van 24 februari 1978.'

Degenen die professioneel voetballen, en dus normaliter over een arbeidskaart en een arbeidsvergunning beschikken, kunnen dus zomaar worden aangesloten bij de KBVB, zonder dat ze op dat moment al over een verblijfsvergunning beschikken. Die uitzondering is bewust gemaakt op verzoek van de grote clubs om zich te ontlasten van alle formaliteiten die men voor de aansluiting zou moeten vervullen. Dat zet natuurlijk de poort open voor misbruiken. De KBVB zou terzake zijn reglement dringend moeten aanpassen.

We hebben contact opgenomen met de mensen van de KBVB vooraleer het rapport van het centrum verscheen. We hebben hen op de hoogte gebracht van een aantal concrete gevallen. Zij hadden dat trouwens ook gevraagd in het radioprogramma 'Wat is er van de sport ?' Diezelfde dag was de advocaat van de KBVB opgetreden in een van die concrete gevallen. Een bepaalde zaak werd toen voor de zesde keer behandeld voor de arbeidsrechtbank. Voor zover ik weet is dit nog altijd zonder resultaat. De jonge voetballer bezat een arbeidsovereenkomst, een arbeidskaart en een arbeidsvergunning, maar hij werd niet betaald. Uiteraard is die jonge man uit Afrika niet op de hoogte van de manier waarop hij hier eventueel zijn arbeidsovereenkomst met zijn werknemer kan verbreken. In verband met het niet uitbetaalde loon voor zoveel maanden moet hij eigenlijk eerst zijn werkgever in gebreke stellen. Daarna kan hij eventueel de ontbinding van zijn contract vorderen.

Die man is weggegaan bij zijn voetbalclub. Die club heeft dan geprocedeerd in die zaak. De houding van de KBVB was echter zeer merkwaardig. De bond heeft immers de vormelijk foutieve manier van het beëindigen van het contract door de speler ingeroepen om de zaak om te keren. De mensen van de bond gingen er dus niet van uit dat de voetbalclub de speler diende te betalen, maar dat de speler zijn ex-club een vergoeding moest betalen omdat hij zonder reguliere opzeg de club had verlaten. De voetbalclub is flagrant in gebreke gebleven, maar kan alsnog verhinderen dat de speler elders aan de slag gaat door mogelijke transfers naar een andere club te weigeren.

Ik zal ook nog een ander, recenter voorbeeld geven. Dit voorbeeld is gesitueerd in Wallonië, maar is ook exemplarisch voor wat er in Vlaanderen gebeurt. Het gaat over een zekere X, die door een voetbalclub was geëngageerd voor het seizoen '96-'97. Hij beschikte over een arbeidsvergunning en een arbeidskaart. In augustus 1997 diende zijn club bij het Waals Gewest een aanvraag in voor een nieuwe arbeidskaart voor een jaar. Het Waals Gewest heeft toen eerst een controle uitgevoerd bij de voetbalclub om na te gaan of de speler tijdens het voorbije seizoen correct was betaald, in overeenstemming met de contractuele bepalingen. Dat bleek niet het geval te zijn. De club kon voor het seizoen 1996-1997 alleen betalingsbewijzen voorleggen voor de periode van september 1996 tot maart 1997. De arbeidskaart werd geweigerd.

De voetbalclub heeft de speler dan maar voor het voorbije jaar verhuurd aan een andere club. Ook dat is illegaal. Het is een vorm van uitzendarbeid waarvoor de club niet bevoegd is. De Koninklijke Voetbalbond ontkent altijd dat zo iets mogelijk is, maar toch gebeurt het. Het merkwaardige is dat, nadat de club de speler het eerste jaar niet correct betaalde en hem het tweede jaar illegaal verhuurde, er ook nog in slaagt hem voor het huidige seizoen in haar bezit te houden en een transfer te weigeren.

Daarenboven stelde de voetbalclub ook nog de hallucinante voorwaarde dat voor een transfer naar een andere club tien keer het bedrag moest worden betaald dat de speler had verdiend in het seizoen 1996-1997. Dat is zoveel als een gijzeling. De situatie is niet vergelijkbaar met die van een Belgische speler. Als die moeilijkheden heeft met een club of met transfers, kan hij nog altijd ergens anders aan de slag gaan. Deze man wordt zit echter gegijzeld. Hij kan in geen andere sector dan het voetbal gaan werken. Zo kan de club die hem tweemaal heeft geëxploiteerd, nog altijd een soort eigendomsrecht op hem doen gelden.

Een ander dossier dat werd overgemaakt aan de KBVB gaat over een jonge Braziliaan die in 1990 door een Antwerpse club naar hier werd gebracht. Ik heb zelf met hem gesproken en zie geen redenen waarom hij zou liegen of zijn verhaal aandikken. Hij kon daar niets bij winnen. Hij werd op zestienjarige leeftijd naar hier gebracht en naar een technische school in de omgeving van Lier gestuurd. Hij moest echter niet veel naar school gaan, maar vooral veel trainen. Op de leeftijd van achttien jaar bleek evenwel dat hij niet de ster was geworden die men aanvankelijk in hem had gezien. Men wilde hem niet opstellen bij zijn voetbalclub zelf. Vanaf 1992 kwam hij in de illegaliteit terecht. Er was geen enkele professionele club die hem een volwaardig contract wou aanbieden, zodat er geen verblijfsvergunning kon worden aangevraagd.

De club is er desondanks in geslaagd de jongen gedurende vijf jaar illegaal te verhuren aan kleine clubs. Ik beschik over de namen van die clubs. De uitlenende club incasseerde daarvoor jaarlijks 80.000 tot 100.000 frank op basis van het feit dat ze een contract had met die speler, hoewel die eigenlijk in de illegaliteit zat. Het lukte blijkbaar om die jongen vijf jaar aan een stuk op te stellen in ploegen van vierde nationale of provinciale zonder dat de bond er iets van merkte. De bond hoeft hier niet kregel op te reageren : hij moet beseffen dat zijn administratie het niet allemaal kan volgen. Bovendien is hij onvoldoende geschoold inzake de problematiek van de verblijfswetgeving en de documenten die daarbij horen. Als die speler uit het dossier zijn aansluiting aanvraagt in juni, dan is er geen probleem. Op dat moment is hij nog ingeschreven. De inschrijving vervalt weliswaar drie weken later, maar dat zal wel worden geregeld. Bij de bond moet men hebben gedacht dat hij op het moment van zijn aanvraag voor het komende jaar ingeschreven was. Gedurende het jaar was hij echter niet meer ingeschreven.

Men zou zich voor deze problematiek bij de KBVB beter moeten organiseren. Er is behoefte aan een goed informatiebestand. De clubs moeten worden verplicht om elke wijziging in de situatie te melden. Dat gebeurt niet, zodat deze toestanden zich kunnen voordoen. Vorige keer werd in twijfel getrokken dat dit mogelijk was. Ik heb echter gelijkaardige getuigenissen over een club uit Oost-Vlaanderen. Deze engageerde onder anderen X, die figureert in een film over Afrikaanse voetballers en mensenhandel. Ik weet uit betrouwbare bronnen dat hij in het voorbije seizoen niet bij zijn oorspronkelijke club heeft gespeeld, maar werd doorverhuurd. Ik weet niet hoe, maar het kan. Het is best mogelijk dat de top van de Koninklijke Belgische Voetbalbond daar niet van op de hoogte is. Het is een groot orgaan. Op het terrein gebeurt het echter wel. Ik kan me ook voorstellen dat de scheidsrechter nu bij elke match iedereen eerst grondig controleert met zijn kennis van verblijfsdocumenten en dergelijke.

De heer André Denys : Bedoelt u dat de namen die op de spelerslijsten staan, niet de werkelijke spelers zijn ? Anders kan dit toch niet ?

De heer Paul Nys : Ik vermoed dat er in veel gevallen niet grondig wordt gecontroleerd. In het geval van een Belgische speler zou er in principe geen probleem zijn. Ik ken de specificiteit van het voetbalreglement niet genoeg, maar er bestaat wel zo iets als een terbeschikkingstelling. Dat kan echter niet met migranten. Dan gaat het om uitzendarbeid, wat een belangrijk verschil maakt. Een bepaalde club van Oost-Vlaanderen is ten aanzien van het Vlaams Gewest de officiële werkgever en engageert zich om 43.000 frank per maand te betalen. Het mag dan zeker geen een deal maken en zeggen tegen de speler : 'U begrijpt toch dat u niet bij ons speelt, maar bij een andere club, en dat u geen 43.000 frank krijgt maar van die club slechts 20.000 frank.' Die jongen zegt natuurlijk dat hij het begrijpt. Ondertussen wordt er voor de helft van het loon gefraudeerd. Naar wat de uitlenende club onder tafel nog incasseert, heb ik het raden. Ik neem aan

dat er wel een win-winsituatie zal zijn tussen beide clubs. Het zal vermoedelijk geen liefdadigheid zijn, zo functioneert die wereld niet. Dat was ook de situatie van een andere speler die van tussen dezelfde clubs werd doorverhuurd. Regelmatig worden er parallelle contracten gelegd.

Ik keer terug naar de jongen die voor de Waalse club speelde. In het Waals Gewest engageert men zich om 43.000 frank per maand te betalen voor 12 maanden. Men moet aan het volledig bedrag komen op jaarbasis. Naast het officieel contract van het Waals Gewest werd er een contract gemaakt tussen de club en de speler waarin staat dat de basisvergoeding 6.000 frank per maand bedraagt. Dat is al heel wat minder dan 43.000 frank. De rest is afhankelijk van het feit of de speler wordt opgesteld of niet en of de ploeg wint of niet. Een deel van zijn betaling wordt in natura gegeven : 4.000 frank voor diëtvoeding, 3.000 frank voor specifieke lichaamsverzorging enzovoort. Er blijft dus bijna niets over voor de speler. De afhoudingen in natura zijn niet aanvaardbaar. Als men een dergelijk dossier aan de sociale inspectie overmaakt, volgt er onmiddellijk een pro justitia. Maar het gebeurt en de spelers zijn er niet tegen gewapend.

Ongeacht of het nu over vijf of tien gevallen gaat, moeten wij minstens deze professionele sporters als nieuwe migranten onthalen en begeleiden. Ze bevinden zich immers in een zwakke situatie. Als we ze dan toch zo waardevol vinden dat ze naar hier mogen komen, moeten we ze sociale bescherming bieden en hen begeleiden, ten einde dat soort wantoestanden te vermijden.

De situatie is vergelijkbaar met de problematiek van de Indische koks bij een aantal diamantairs in het Antwerpse, wat enkele weken geleden in het programma Terzake aan bod is gekomen. Deze mensen worden uitgebuit. Ze verdienen amper 3.000 frank per maand. Ze krijgen dit bedrag niet eens zelf in handen, maar het wordt opgestuurd naar familie in India. Zelf worden ze vaak zeven dagen op zeven opgesloten en weten ze niet wat hun rechten en plichten zijn. Ook daar faalt het Vlaams integratie- en onthaalbeleid voor de nieuwe migranten. Dit probleem rijst dus niet alleen in de voetbalsector maar ook elders. We hebben geen duidelijk onthaal- en integratiebeleid voor nieuwe migranten die in specifieke sectoren terecht komen, waar ze in precare situaties verzeilen. Dit is nochtans een Vlaamse bevoegdheid.

Ik heb nog een gelijkaardig verhaal. Het gaat om een jongen die in 1990 bij een andere Oost-Vlaamse club is begonnen. Hij kon er niet worden gehouden tegen betaling en is een aantal jaren illegaal verhuurd aan een aantal clubs, verspreid over het Vlaamse land. Nu bevindt hij zich nog altijd in de illegaliteit, maar wordt toch opgesteld door een ploeg in Vlaams-Brabant.

De heer Jos Stassen : Wat is er illegaal, het doorverhuren of het verblijf ? Of is het de twee samen ?

De heer Paul Nys : De twee samen.

De heer Jos Stassen : Het gaat dus om een dubbele illegaliteit. Betekent dit dat de spelers die zijn opgenoemd, hier illegaal verblijven en ook niet mogen worden doorverhuurd door de club waarvan ze eigendom zijn ?

De heer Paul Nys : De speler van de Waalse club verbleef hier illegaal voor het seizoen 1997-98 wanneer hij werd opgesteld bij een andere club. Het is evident dat de doorverhuring dan ook illegaal is. In het geval van de Antwerpse club waren ook het verblijf en de doorverhuring illegaal gedurende vijf jaar. Ik wil de namen van de clubs geven als u dat meer kan overtuigen, maar ik denk dat het Centrum op dat vlak toch een zekere geloofwaardigheid heeft. Wat de Oost-Vlaamse club betreft, was het verblijf in orde. Hij voerde voor het Vlaamse Gewest zijn opdracht voor zijn club uit en had een verblijfsvergunning en een arbeidskaart, maar in de praktijk functioneerde hij in een andere onderneming.

De heer Louis Bril, voorzitter .: U zegt dat u geen namen mag vermelden, maar ik zou graag de correcte dossiers en namen krijgen. Ik zou dit willen natrekken bij de Belgische Voetbalbond. Ik twijfel niet aan uw goede wil en uw belangeloze inzet om deze mensen te helpen. Sommigen zijn hier echter in vele gevallen met een toeristenvisum aangekomen. Als ze dan proberen om aan de bak te komen als voetballer, wordt de Voetbalbond met de vinger gewezen. Ik neem als voorbeeld het geval dat u citeerde, waarvan de transfer wordt geblokkeerd. Nochtans kan sinds het arrest-Bosman een transfer niet langer worden geblokkeerd.

Het is alleen mijn bedoeling achter de waarheid te komen. Een of twee matches in de illegaliteit kunnen misschien nog door de vingers worden gezien. Maar vijf jaar ? Wij kunnen desgevallend de Koninklijke Belgische Voetbalbond convoceren en bepaalde stukken aan de heer Peeters voorleggen om naar zijn reactie te peilen. Ook de voetbalbond moet immers de kans krijgen om te repliceren.

De heer Paul Nys : Wat de namen betreft, kan ik u een kopie bezorgen van de fax die ik op 26 maart 1998 aan de KBVB heb overgemaakt. Hierin komen twee Antwerpse clubs ter sprake.

Ik maak ook melding van de tussenkomst van de advocaat van de KBVB, die zo spitsvondig is geweest om te vragen dat de vreemdeling eerst een borgstelling zou betalen alvorens de procedure verder te zetten. Dit is volgens mij een vorm van discriminatie waarvoor men een wettelijke basis kan gebruiken. Die advocaat draait bovendien de zaken om door voor te stellen dat de betreffende speler schadevergoeding zou betalen aan de club, namelijk twaalf maal het maandloon dat hij daar moest verdienen.

Een voetbalclub die snel rijk wil worden, engageert best een Afrikaan en betaalt hem niet. Hij zal dan snel weglopen en dan kun je van hem een schadevergoeding eisen wegens contractbreuk. Dit is onaanvaardbaar, en het is spijtig dat de KBVB dit dossier op deze wijze verdedigt.

De heer Emiel Verrijken : Hoe kunnen we ernstig werk leveren ? Mijnheer Nys, u geeft voorbeelden van exploitatie of problematische behandeling van jonge buitenlandse voetballers. Dat is niet ernstig. Wat is de aard van die negatieve ervaring ? Het feit dat enkele spelers 'negatieve ervaringen' hadden, leert niets over welke feiten dit waren, hoe zwaar ze wegen, en of ze eventueel strafbaar zijn.

De heer André Denys : Het gaat hier om een hoorzitting, en niet om een onderzoekscommissie. Dat is niet onbelangrijk, mijnheer Verrijken. We willen de concrete problemen op het terrein eens bekijken. Verder mogen we als commissie bepaalde zaken niet in de openbaarheid brengen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : In het belang van de betrokken personen en de voor de rechtbank hangende zaken dring ik aan op discretie. Namen kunnen eventueel in de commissie worden genoemd, maar iedereen moet deze gegevens met de nodige discretie behandelen.

Iedereen heeft zich akkoord verklaard met de afspraken die we in verband met deze documenten hebben gemaakt.

De heer Louis Bril, voorzitter : Laten we deze discussie inderdaad in alle sereniteit voeren.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik wou ook nog even reageren op wat aangaande het arrest-Bosman hebt gezegd. Ik denk dat dit arrest slechts impact heeft op spelers die tot de Europese Unie behoren. Voor zover ik weet, geldt de vrijheid trouwens enkel bij einde van contract en niet terwijl het contract nog loopt. Voor Europese spelers is het alleen bij einde van contract en indien ik me niet vergis, geldt het voor niet-Europese spelers helemaal niet.

De heer Louis Bril, voorzitter : Belgen en Europeanen, zelfs al hebben ze een overeenkomst getekend voor twee of drie jaar, kunnen nog altijd een beroep doen op de arbeidswetgeving. Als ze vóór een bepaalde datum, ik denk vóór 15 april, ontslag nemen, dan zijn ze vrij.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Volgens de regels van het arbeidsrecht moet in dat geval een ontslagvergoeding worden gegeven. Wanneer iemand voor het einde van het contract ontslag neemt, dan voorziet de wet in een verbreking of schadeloosstelling.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer Nys, u hebt de leeftijd vernoemd van de Braziliaan. Zijn de andere spelers in kwestie ouder of jonger dan 18 ? Hoeveel percent van de spelers die u kent zijn jonger dan 18 ?

De heer Paul Nys : De jongen die bij een club in Oost-Vlaanderen heeft gespeeld, was ook minderjarig toen hij het land binnenkwam. Ik denk dat hij op zijn zestiende begon te spelen. De speler van een andere club uit dezelfde provincie was net 18 geworden en voldeed aan de voorwaarden waardoor hij niet langer

deeltijds leerplichtig was. Het aantal minderjarigen is beperkt. De leeftijd van de spelers schommelt meestal tussen 18 en vooraan in de twintig.

De heer Jos Stassen : Werden de mensen over wie u praat, naar de clubs gehaald door makelaars of zijn het mensen die zelf hun geluk komen beproeven via een vluchtelingenstatuut ?

De heer Paul Nys : Ze zijn hier bijna steeds terechtgekomen door makelaars op zoek naar talent. In de film, waarin de speler van een club uit Oost-Vlaanderen figureerde, kunt u zien hoe dit gebeurt. Een makelaar trok naar Afrika en zorgde er in samenwerking met de club voor dat hij in Vlaanderen terechtkwam en bij de club werd opgevangen en opgeleid.

Bij een ander, tijdens deze hoorzitting nog niet aangeraakt dossier van een speler bij een club in Oost-Vlaanderen, was een makelaar betrokken. De rol van de makelaars is echter niet steeds zichtbaar. De naam van de persoon die de speler naar hier heeft gebracht, komt niet voor op de officiële documenten. De voetbaler is hier terechtgekomen door middel van een officiële uitnodiging van een Antwerpse club voor een test. Die club heeft hem echter nooit getest. Van het ogenblik dat de man zich op het Belgisch grondgebied bevond, werd hij rondgeleid. Hij werd in alle steden waar hij in clubs een test kon doen, in hotels ondergebracht. Uiteindelijk is hij in Oost-Vlaanderen terechtgekomen. Vermoedelijk heet de eerste club een alibi verschaft aan een malafide tussenpersoon door de uitnodiging niet te valoriseren. Het lopende gerechtelijk onderzoek zal dit moeten uitwijzen.

De heer Jos Stassen : De spelers komen hier dus niet steeds door officiële makelaars terecht, maar wel altijd op initiatief van anderen ? Zijn er ook voetballers die op eigen initiatief naar ons land komen ?

De heer Paul Nys : Ik ken er geen enkele die op eigen initiatief is gekomen.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer Nys, uit uw verhalen blijkt dat bij het verlenen van een arbeidskaart de overheid de feiten achterna loopt. Een arbeidskaart wordt uitgereikt op het moment dat een speler een arbeidscontract voorlegt. Een arbeidskaart kan pas worden uitgereikt aan een persoon die niet in de EG verblijft, op voorwaarde dat hij echt over een marktmeerwaarde beschikt. Het gaat immers over arbeidskrachten. In theorie moet men zeer getalenteerd zijn om onze clubs binnen te geraken, omdat hier al genoeg voetballers rondlopen. Als men iemand een arbeidskaart geeft, zegt men in feite dat die persoon een meerwaarde kan geven aan het Belgisch voetbal.

De reglementering hierover wordt echter zeer ruim geïnterpreteerd en de voetbalwereld oefent onvoldoende controle uit. Uit de verhalen blijkt dat ook de overheid zeer ruim interpreteert. Spelersmakelaars worden eveneens gedoogd door de overheid. Arbeidsbemiddeling is echter een zaak van de overheid en niet van privé-makelaars.

De heer Louis Bril, voorzitter : Tijdens een vorige gedachtewisseling, hoorden we de heren Erik Lodde-wijkx van de afdeling Migratie en Arbeidsmarktbeleid, en Freddy Roosemont van de dienst Vreemdelingen-zaken. Spelers van een nationale reeks die een minimumbedrag van 540.000 frank verdienen, ontvangen automatisch een arbeidskaart en een verblijfsvergunning. De Voetbalbond noch de makelaars hebben daar iets mee te maken.

Er kunnen wel problemen ontstaan met spelers die niet in een nationale ploeg spelen. De reglementering hierover geldt trouwens ook voor andere sporten. Spelers kunnen even goed uit de boot vallen als Belgische spelers en zo in Bevordering of Provinciale terechtkomen. Voor de buitenlandse spelers begint dan het probleem. Het is goed mogelijk dat ze op een correcte wijze het land zijn binnengeraakt met een arbeidskaart, bijvoorbeeld doordat ze toen in tweede of derde nationale speelden.

De heer Paul Nys : Ik wil nog even iets zeggen over de meerwaarde. Indien er op dit domein van de professionele sportbeoefening de facto geen migratiestop zou zijn, maar in de reglementering werd opgenomen dat er een onderzoek van de arbeidsmarkt moet gebeuren vooraleer buitenlandse spelers hier mogen worden toegelaten, dan kunt u er inderdaad vanuit gaan dat men personen naar ons land haalt van wie men zeker weet dat ze zullen slagen. De spelers zouden dan professioneel moeten zijn en iets te bieden moeten hebben. Dit wordt echter niet onderzocht. Het Vlaamse Gewest controleert niet of het een erg, matig of

onvoldoende getalenteerd speler is. Ze engageren zich om het loon te betalen, meer niet. De bedrijven kunnen zich daardoor permitteren matig talent naar hier te brengen en op te leiden. Als dat lukt, wordt er een meerwaarde gerealiseerd, vooral voor de club. Lukt het niet, dan beginnen de problemen.

Men kan zich vragen stellen bij de selectiviteit van het afleveren van de arbeidsvergunning. De voorwaarde die nu in het ontwerp zit voor de wijziging van het KB 34, die eist dat tweemaal het minimumloon wordt betaald, zal al een beetje selectief werken. Toch is dat niet voldoende bij een bruto maandloon van 43.000 frank. Ik spreek me er niet over uit of het Nederlands model beter is, waar men anderhalve keer het gemiddelde loon moet betalen. De overheid moet een systeem kiezen. Volgens mij is het vandaag echter te goedkoop en wordt de vergunning op louter economische basis afgeleverd.

Men engageert zich om een jaar te betalen. Meestal lopen de contracten eind juni af en herbegint men pas op het einde van augustus. Daartussen zit een dode periode. De speler vindt het normaal dat hij niet wordt betaald omdat hij niet speelt. Nochtans moet hij betaald worden. Bovendien is er nog de problematiek van het vakantiegeld en dergelijke.

Het Vlaamse Gewest heeft een eigen inspectie. Bij au pairs wordt bijvoorbeeld na een aantal maanden een tussentijdse controle verricht. Er wordt zowel met de au pair als met het gezin gesproken. We moeten dat systeem ook toepassen bij jonge voetballers. Ik heb er vroeger al voor gepleit om een brochure aan de jongens te geven waarin hun rechten en plichten staan en bij wie ze terecht kunnen. Dat moet worden aangevuld met tussentijdse controles.

Twee maanden geleden zei ik dat er minderjarigen naar hier werden gehaald, maar ontkende men dat. Nu geeft men het toch toe en wil men het verbieden.

De heer Emiel Verrijken : Er wordt heel veel gezwendeld met de leeftijd. In geen enkel Midden-Afrikaans land en slechts in sommige Noord-Afrikaanse landen is men in orde met de burgerlijke stand. Jongens kunnen dus makkelijk over hun leeftijd liegen tegen de prospectors. Ze doen dat omdat ze speciaal worden bejegend als ze België binnenkomen als jeugdige vluchteling. Over de leeftijd wordt eigenlijk stelselmatig gelogen.

De heer Van Nieuwkerke zegt dat de arbeidsbemiddeling een zaak van de overheid is, maar de Belgische arbeidsbemiddeling moet worden aangepast aan de Europese richtlijn. Het is tegen de geest van de EU om te verkondigen dat arbeidsbemiddeling nog steeds een taak van de overheid is. Wanneer de overheid getuigt van een zinvolle mededinging, wat tot nu toe niet het geval is, kan ze een rol blijven spelen. We hebben natuurlijk een reglementering nodig en we moeten die natuurlijk naleven om uitbuiting te voorkomen. Daar werkt deze commissie h aan. Er moeten waarborgen worden verbonden aan arbeidsbemiddeling, maar we moeten daar niet te ver in gaan. Dat begint op het dirigisme van de Sovjet-Unie te lijken. Wanneer een speler door een vriend als getalenteerd wordt beschouwd en die vriend neemt hem mee naar een andere club, is dat helemaal legaal. We moeten ons daar toch niet mee bemoeien.

De heer André Denys : Ik vraag me nog steeds af wat de overheid kan ondernemen en wat niet. Ik vermoed dat we weinig kunnen doen tegen de wens om jonge Afrikanen naar hier te halen. De stroom sportieve migranten zal veeleer nog groeien in plaats van te verminderen. Alle partijen staan erachter. Supporters zien graag een zwarte parel, de tv toont meer interesse. De mondialisering is niet te stuiten. Op welke manier kunnen we dat kanaliseren zodat er geen misbruik wordt gepleegd ? Volgens mij zijn er twee manieren : het arbeidscontract en het toeristenvisum.

Bij een contract kunnen we slechts één ding doen : het duurder maken. Daarnaast moeten we er ook voor zorgen dat er geen misbruiken gebeuren via onderverhuursystemen. De prijzen verhogen behoort tot onze bevoegdheden. Dat is een mogelijke keuze. De controle op onderverhuring kan slechts door de clubs zelf en door de Voetbalbond. Kan de overheid daarin optreden ?

De toeristische visa zijn in mijn ogen het gevaarlijkst. Het verhaal dat in 'Panorama' aan bod kwam, ging over een jongen met een toeristisch visum. Men heeft maanden met hem gezeuld. Men kan de jongens testen binnen te termijn van het visum en er maanden mee leuren.

De heer Louis Bril, voorzitter : Mijnheer Denys, het toeristisch visum is slechts een beperkte tijd geldig. Bij de opstelling van de spelers moet de scheidsrechter de paspoorten controleren. Hij weet dan onmiddellijk of het om illegale spelers gaat of niet. De clubs zelf controleren maar al te graag de paspoorten en/of visa van de tegenstander, zeker als er goede vreemdelingen meespelen. De controle is heel eenvoudig.

De heer André Denys : Een toeristisch visum is drie maanden geldig. In die periode wordt de speler getest. Ofwel krijgt hij een arbeidscontract, ofwel moet hij terug naar zijn land, ofwel komt hij in de illegaliteit terecht. Naar mijn ervaring worden de paspoorten zeer strikt gecontroleerd. Waar zit de fout dan ? Geeft men misschien valse namen op ? Hoe kan men gedurende vijf jaar blijven spelen nadat het een visum verlopen is en zonder contract ? Dat moet worden aangepakt. Welke waarborgen hebben we daarvoor nodig ?

De meeste misbruiken ontstaan bij het verlengen van de toeristische visa en de illegaliteit daarrond. Er bestaan misschien nog andere misbruiken, zoals de onderverhuring. We moeten het terrein afbakenen en nagaan hoe we maatregelen kunnen nemen.

De heer Paul Nys : U zegt dat het verlenen van een visum om mensen hier te testen, de deur opent stelt voor heel wat misbruiken. De investering om een vergelijkende test te organiseren is bijna onbestaande en men creëert gemakkelijk een meerwaarde.

Ik stip wel aan dat dit de uitzondering is op de reglementering die zou moeten worden gevolgd. Een buitenlandse arbeidskracht die naar België komt, moet eerst een arbeidsvergunning krijgen. De vergunning wordt overgemaakt aan onze diplomatieke post in het buitenland. Op basis daarvan wordt een visum verstrekt dat geldig is zolang de arbeidsvergunning loopt. De uitzondering op deze regel is dat als men hier aankomt als toerist en toevallig werk vindt, men op basis van artikel 9 over de bijzondere omstandigheden, toestemming kan vragen om langer dan drie maanden in het land te verblijven. In de voetbalwereld wordt deze uitzonderingsregel voor meer dan 90 percent aangegepen. Zo kan men iedereen naar hier halen.

Ik verwijs ook even naar de selectiviteit bij de schouwspelartiesten. Voor internationaal erkende schouwspelartiesten is er geen onderzoek nodig van de arbeidsmarkt en kan er gewoon een arbeidskaart worden afgeleverd. Voor de onbekende artiesten is er wel een arbeidsmarktonderzoek. Men zou dezelfde filosofie kunnen toepassen in de sportsector.

De heer André Van Nieuwkerke : De link tussen voetbal en kandidaat-spelers met een toegevoegde waarde veronderstelt een doorzichtige bemiddeling.

De heer André Denys : We moeten de sportmakelaar ook opnemen in een ontwerp van decreet dat handelt over uitzendwerk. Op dit moment is dat niet het geval.

De heer Paul Nys : De kwaliteit van de bemiddeling en de beslissing van de overheid zal moeten gebeuren op basis van meer gegevens. De overheid zelf zal moeten nagaan of iemand bekend is in bijvoorbeeld Nigeria, door te vragen in welke ploeg de kandidaat speelde. Men moet materieel kunnen aantonen dat iemand een bepaalde waarde heeft.

Het ontgaat me hoe het mogelijk is dat iemand hier illegaal speelt. Ik geloof echter mijn bronnen. Ik neem me voor om samen met de inspectiediensten vanaf eind augustus op zondag ter plaatse vaststellingen te doen. Op die manier krijgen we een zicht op de situatie. Vanuit de overheid moet er van bij de aanvang een signaal worden gegeven dat ze toezicht zal uitoefenen en dat er zal worden vervolgd indien er sprake is van bijvoorbeeld schriftvervalsing.

De controle op de uitvoering van de arbeidsovereenkomst moet niet gebeuren door de voetbalbond. De federale bevoegde inspectiedienst moet samenwerken met die van de Vlaamse Gemeenschap en de mensen die zich bezighouden met de integratie. Er bestaat een inclusief integratie- en onthaalbeleid. Het onthaalbeleid en de controle moet goed op elkaar worden afgestemd.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik dank de heer Paul Nys voor zijn interessante uiteenzetting, en nodig de heer Paul Carlier en mevrouw Betty De Clercq uit van de vzw Sport en Vrijheid.

2. De heer Paul Carlier en mevrouw Betty De Clercq van de vzw Sport en Vrijheid

De heer Paul Carlier : Mijnheer de voorzitter, wij hadden na de eerste hoorzitting van 14 mei 1998 de indruk opgedaan dat er enige twijfel bestond over de omvang van de problematiek zoals we die naar voor hebben gebracht. Daarom hebben we een lijstje opgesteld met namen van betrokkenen. Als kleine vzw hebben we niet de middelen om gedetailleerde statistieken op te stellen. Mevrouw De Clercq, die de belangen van de buitenlandse spelertjes behartigt, zal hierover straks meer uitleg geven.

Verder hebben we van vier clubs een lijst opgesteld van de buitenlandse spelers in hun eerste elftal. Zo een eerste elftal bestaat uit 22 spelers. Daarbij zijn we uitgegaan van de lijsten die de clubs zelf aan de pers hebben overhandigd bij het begin van het seizoen. Op 88 spelers – vier maal 22 – zijn er 36 spelers van Afrikaanse afkomst, 19 van Oost-Europese afkomst, en 4 van Zuid-Amerikaanse afkomst.

De problemen doen zich niet voor bij de spelers van de eerste elftallen, maar bij die diegenen die dat niveau juist niet halen, tenzij hun contract wordt beëindigd en hun vergunning niet meer wordt verlengd. Sommige situaties bevorderen het racisme bij onze eigen jeugd. Onze jongens worden immers belemmerd om naar een eerste elftal te gaan omdat de aangekochte spelers voorrang hebben. Dit heeft een averechts effect bij onze eigen jeugd.

Vaak gaat het in deze problematiek over minderjarigen. Dit is het grote verschil met Oost-Europa. Oost-Europeanen die hier komen spelen, hebben op voorhand een contract. Ze komen met het hele gezin, krijgen een appartement en worden goed ontvangen in de club. Bij Afrikanen daarentegen gaat het meestal om minderjarigen.

De vraag is nu wat we daaraan kunnen doen ? De VZW Sport en Vrijheid heeft een aantal voorstellen geformuleerd. Onze vereniging dringt aan op meer controle. Momenteel is er geen controle. Deze controle kan worden georganiseerd via sociale inspectiediensten. Ook trainers moeten aan een bepaalde vorm van controle worden onderworpen. Trainers in eerste klasse verdienen in sommige gevallen meer met het verhandelen van spelers dan met het loon in hun eigen club.

We pleiten eveneens voor arbeidsbemiddeling in de sport. Het bepalen van de professionele deskundigheid vormt daarbij het grote struikelblok. Misschien kunnen de bestaande syndicaten een voorstel in die richting formuleren.

Een volgende voorstel van onze VZW is het uitwerken van typecontracten, bij voorkeur in vier talen. De jongens die hier komen spelen, weten meestal niet wat ze ondertekenen. Modelcontracten zouden dit probleem voor een groot deel kunnen verhelpen. Men zou de clubs ook een informatieplicht moeten opleggen als ze spelers aannemen.

In het buitenland bestaan er sportsyndicaten. Ze krijgen steeds meer bevoegdheden en mogelijkheden. Ze beschikken over een hulpkas waarop sociale gevallen, indien nodig, een beroep kunnen doen. Deze syndicaten worden gefinancierd. Zo krijgen ze een klein percentage van de televisierechten. Ook van de federaties ontvangen ze een klein bedrag per aangesloten lid. Dit zou ook in ons land mogelijk moeten zijn.

Hoewel we langs alle kanten worden tegengewerkt, pleiten we al jaren voor het oprichten van oudercomités voor de minderjarigen in de clubs. Voor de niet-betaalde sportbeoefenaar zou, naar het voorbeeld van Frankrijk, een charter moeten worden uitgewerkt. Daarbij kunnen in een soort kwaliteitscertificaat voor de clubs een aantal afspraken worden vastgelegd. Dit hoeft daarom niet bindend te zijn.

De heer Louis Bril, voorzitter : U plaatst het probleem in een ruimere context. U beweert terecht dat er te veel vreemde spelers in de eerste ploeg spelen die onze eigen jongeren tegenhouden. Dat betekent evenwel niet dat er problemen zijn met die vreemde spelers. Ze zijn het land wettelijk binnengekomen en verblijven hier legaal. Een ander probleem dat we eens bij de voetbalbond moeten aankaarten, is de beperking dat er per ploeg bijvoorbeeld maar twee of geen vreemdelingen actief mogen zijn.

Hoe oud zijn die Afrikaanse kinderen als ze naar hier komen ?

Mevrouw Betty De Clercq : Sommigen zijn jonger dan achttien jaar, maar meestal zijn ze 18 of 19 jaar. Sommige spelers zijn echter 15 of 16 jaar. Voor zover ik weet zijn er wel niet veel van die gevallen.

De heer André Denys : Zijn hun papieren in orde ? Komt iemand van 16 jaar naar hier met een toeristisch visum ? Komen die jongens in een club terecht ? Rijst het probleem vooral voor jongeren die geen club vinden of door de makelaar van de ene club naar de andere worden verplaatst ?

Mevrouw Betty De Clercq : De persoon waarover ik spreek, is op uitnodiging van een club gekomen. Meestal beschikken de spelers wel over een toeristisch visum voor drie maanden.

Mevrouw Kathy Lindekens : U zei daarstraks dat enkele spelers voorbij de douane kwamen met een bekende Vlaamse trainer.

Mevrouw Betty De Clercq : Van twee personen weet ik dat ze inderdaad met deze trainer zijn binnengekomen.

De heer Paul Carlier : Ze zijn zonder papieren van het vliegtuig gestapt en voorbij de douane geraakt. Volgens kwamen ze in handen van een spelersmakelaar die nadien de papieren in orde bracht.

De heer André Denys : Het gaat dus niet om clubs of makelaars. U beweert dat bij de Belgische Voetbalbond aangesloten jeugdtrainers minderjarige jeugdspelers naar hier helpen brengen.

Mevrouw Betty De Clercq : Inderdaad. Het is echter wel belangrijk te stellen dat ze correct werden betaald.

De heer André Denys : Vooral het feit dat de Belgische Voetbalbond aan zoiets meewerkt vind ik erg. Het gaat hier immers niet over makelaars of clubs : het gebeurt onder de koepel van de Belgische Voetbalbond. Als ik het goed begrijp gaat het niet over een Afrikaanse trainer, maar over een Belgische.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik heb een onaangenaam gevoel over de richting waarin dit debat gaat. Er wordt nu al gesproken over het opvragen van dossiernummers en het vragen van uitleg aan de Belgische Voetbalbond. Deze commissie is uitgegaan van een persconferentie waarop werd verklaard dat er misbruiken bestonden in de sport. Er zouden namelijk jonge mensen naar hier worden gelokt. Dit zou zich situeren in het kader van de mensenhandel. In een resolutie zouden we vragen dat maatregelen worden getroffen om dat euvel in de toekomst te vermijden. Dat is het uitgangspunt.

Toen hebben we ons de vraag gesteld hoe deze problematiek in mekaar stak. Het is, dunkt me, toch niet de bedoeling om casus per casus na te gaan wat verschillende partijen hebben gedaan ? Het doel van de hoorzitting was te onderzoeken of het probleem bestaat, wat de oorzaken ervan zijn en welke stappen we in de toekomst terzake kunnen ondernemen. Elk geval is er immers een te veel. Maar we wilden onderzoeken of dit alles op feiten was gebaseerd. Ik ben echter bang dat op dit ogenblik evolueren naar een onderzoekscommissie.

De heer André Denys : Het was niet mijn bedoeling om dit specifiek geval te ontleden, maar wel om na te gaan of mensen die een belangrijke functie bekleden binnen de Belgische Voetbalbond eraan meewerken. We zullen immers een aantal suggesties moeten doen, waarbij we onvermijdelijk de Belgische Voetbalbond zullen moeten betrekken : anders komt men niet tot een oplossing.

De heer Jos Stassen : Als ik de persberichten lees, zeker op het einde van het voetbalseizoen, dan kan ik me voorstellen dat mensen van clubs, al dan niet op zelfstandige basis, in binnen- en buitenland talentrijke spelers gaan bekijken. Ik kan me ook voorstellen dat deze mensen trachten die spelers naar België te krijgen. Ik veronderstelde dat dit op een correcte wijze gebeurde, maar wat ik vandaag heb gehoord nuanceert dit enigszins.

Ik heb echter een vraag aan de heer Carlier en mevrouw De Clercq, die toch dagelijks te maken krijgen met de ellende die deze praktijken aanricht. Ik vind het ongelooflijk dat een aantal Belgische trainers meer verdienen met het verhandelen van buitenlandse spelers dan met het trainingswerk zelf. Mevrouw De

Clercq, wat zijn de doorsnee problemen van al die mensen die u al over de vloer hebt gehad ? Hoe werden ze naar hier gehaald, en door welk soort mensen ? Zijn het bekende mensen uit de voetbalwereld, of zijn het randfiguren, die half in de illegaliteit werken ? Dat is immers een groot verschil. Ofwel zit men in een criminele sfeer, waarvan zowel spelers als clubs het slachtoffer zijn, ofwel nemen de clubs ook zelf actief deel aan het systeem.

Mevrouw Betty De Clercq : Bij de gevallen die ik ken, gaat het vaak om Nigerianen die met een en dezelfde makelaar naar België zijn gekomen en worden uitgebuit. Voor de andere Afrikaanse landen zijn er ook andere mensen aan het werk. Ik merk wel dat bepaalde managers steeds met dezelfde ploegen samenwerken. Ze zullen dus wel goede contacten hebben met de voorzitter, de president, de manager en de trainer van de respectieve clubs. Daarnaast is er ook het geval van één bepaalde trainer die nu in dergelijke landen verblijft.

Ik kan u de namen van de makelaars geven.

De heer Jos Stassen : Maken die mensen volop deel uit van de voetbalwereld of zijn het veeleer randfiguren ? Met andere woorden, maken de clubs gretig gebruik van hun diensten als leveranciers van goed materiaal ?

Mevrouw Betty De Clercq : Ze maken zeker deel uit van de voetbalwereld. Sommigen zijn zelfs erkend als makelaar. Die maken dan wel veelal gebruik van anderen. Zo weet ik dat de heer X gebruik maakt van de heer Y om jonge spelers te zoeken in Afrika, terwijl hij ook nog een andere medewerker heeft voor Brazilië.

De heer Paul Carlier : Ik wil daar even op inpikken. In eerste klasse hebben de meeste trainers wel een vaste makelaar met wie ze werken.

De heer Jos Stassen : Die clubs hebben toch ook mensen in dienst die de scouting verrichten ? U zegt echter dat het concrete afsluiten van de contracten via al dan niet erkende makelaars gebeurt ?

De heer Paul Carlier : Dat klopt inderdaad. Onlangs werd in Sierra Leone de Afrika-Cup gehouden. Daar is een volledig vliegtuig met Belgische scouts naartoe geweest. Ik heb daar ook geen probleem mee. De vraag is vooral wat er daarna gebeurt.

Iedere trainer heeft dus zijn eigen vaste makelaars. Om erkende makelaar te worden moet je eerst 5 miljoen frank storten op een Zwitserse rekening van de FIFA. Daarna moet je een vergunning vragen aan de Belgische voetbalbond. Zo zijn er momenteel een twintigtal erkende makelaars actief. Onder hen hebben ze echter een volledige ploeg van niet-erkende mensen die in hun naam werken. Het probleem zit vooral daar.

Mevrouw Betty De Clercq : Het probleem zit zowel bij de niet-erkende als bij de erkende makelaars.

De heer Paul Carlier : Ik wil de voetbalbond niet rechtstreeks aanvallen, maar binnen de reglementering van de FIFA zijn er wel mogelijkheden om clubs te sanctioneren die met niet-erkende makelaars werken. Van deze mogelijkheden wordt echter nooit gebruik gemaakt. Elke club werkt immers met niet-erkende makelaars.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer Carlier, ik heb even uw memorandum doorgenomen. Daar staan zeer goede dingen in. U vindt ook dat de eigen jeugd meer kansen moet krijgen.

Ik vind wel dat u nogal frontaal de voetbalbond aanvalt. Als alles wat u schrijft inderdaad klopt, dan is dat echt wel schokkend. Men zou de voetbalbond in dat geval moeten confronteren met de bestaande wanpraktijken. Er werden hier al namen genoemd. Ik beweer niet dat u de waarheid niet zegt, maar ik heb natuurlijk geen bewijzen dat u dat wél doet. De andere partij wordt hier immers niet aan het woord gelaten.

Er zijn me twee dingen opgevallen waarop ik toch enige kritiek heb. U zegt dat de voetbalbond zich steeds meer opstelt als een syndicaat van enkele clubs. Dat is een zware beschuldiging. U zult dat toch grondig moeten onderbouwen. U zegt ook dat de voetbalbond zich verheven voelt boven onze wetten en decreten. Als dat zo is, moet u naar de rechtbank en naar de procureur gaan.

Uit uw tekst meen ik op te kunnen maken dat er ook een misverstand is, dat we nu misschien kunnen rechtzetten. U schrijft dat de arbeidsbemiddeling in de sport dringend moet worden gereguleerd. Ik ben natuurlijk geen sportspecialist, maar ik denk dat de Europese richtlijn over de arbeidsbemiddeling uw problematiek zal omvatten. U dient ook kennis te nemen van de initiatieven die in het kader van de reglementering van de arbeidsbemiddeling in het Vlaams Parlement worden genomen.

U zegt dat er bonafide en malafide mensen aan het werk zijn in Afrika, waar veel talent zit. Ik ben niet goed op de hoogte van sportzaken, maar ik kan een voorbeeld geven uit een materie waarmee ik wel vertrouwd ben. Mensen met een universitair diploma worden soms, na heel moeilijke proeven, door de beste Amerikaanse universiteiten uitgenodigd. Voor het uitvoeren van die selecties zijn natuurlijk veel hogere kwalificaties vereist dan voor het zoeken naar een jongen die sport beoefent, maar het is vergelijkbaar. Men vergist zich in 60 percent van de gevallen. Het postgraduaat waarmee zij zich aan die universiteiten aanbieden, beantwoordt niet aan de Amerikaanse verwachtingen over topmedewerkers.

Ook bonafide mensen kunnen zich dus vergissen als ze in een vreemd land in andere omstandigheden mensen rekruteren. U moet de loyaliteit hebben om een onderscheid te maken. Er zullen wel bandieten bij zijn, maar ik kan me niet indenken dat iemand systematisch slechte voetballers aantrekt omwille van vulgair geldgewin. U insinueert dat ze daar alleen maar sukkelaars rekruteren, en dat klopt niet.

Mevrouw Kathy Lindekens : Er is een duidelijk onderscheid tussen de jongens die hier op een degelijke manier werken met een normaal arbeidscontract, en de probleemgevallen. Het lijkt wel alsof iedereen uit Afrika die hier komt voetballen, in verdachte omstandigheden is tewerkgesteld. Hoeveel probleemgevallen kent u ?

Mevrouw Betty De Clercq : Tijdens de drie jaar dat ik ermee bezig ben, heb ik 37 probleemgevallen gekend.

Mevrouw Kathy Lindekens : In hoeveel gevallen is het goed gegaan ? Ik zou graag duidelijkheid krijgen over wat misloopt en wat goed gaat.

Mevrouw Betty De Clercq : Het loopt inderdaad niet bij iedereen verkeerd. De laatste tijd bezoek ik de huizen van de clubs waar de jongens zich bevinden. Ik doe dat op eigen initiatief. Ik zie daar onaanvaardbare zaken. Ik krijg ook veel tips van journalisten die dicht bij bepaalde spelers staan. Zelf heb ik twee voetballende Afrikaanse kinderen. Daardoor zijn mijn ogen en oren opengegaan. Ik kan me enkel uitspreken over de jongens die bij mij zijn terechtgekomen. Over de rest kan ik niet oordelen.

De meeste grote Afrikaanse spelers hebben onaanvaardbare dingen meegemaakt. Zo is er een bekend speler van Monaco. Ik heb hem gekend toen hij nog in België was. De toestand van zijn slaapplek was onaanvaardbaar. Toen ik de manager van de club daarop wees, antwoordde hij dat ze in Afrika ook op de vloer slapen. Ik las ook het interview met een speler in de wereldbeker. Voor hij in België belandde, werd hij volgespoten met hormonen door zijn manager uit het land van herkomst. Deze jongens vertellen dergelijke zaken niet zomaar, ze vertellen dit in vertrouwen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Zijn uw 37 dossiers allemaal probleemdossiers ?

Mevrouw Betty De Clercq : Inderdaad. Er zijn veertien jongeren uit Nigeria die met hun verhaal niet naar buiten durven komen uit schrik. De rest van de dossiers heb ik doorgegeven aan het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding of aan een advocaat. Andere zijn bij Sport en Vrijheid in behandeling.

De heer André Denys : Mevrouw De Clercq geeft ons een behoorlijk inzicht in de kwantiteit van het probleem. Het is echter spijtig dat men vertrekt vanuit een dubbele invalshoek : enerzijds van de problemen bij de 'import' van vreemde spelers en anderzijds van het feit dat men zoveel vreemde spelers naar hier

brengt die concurrenten zijn voor onze Belgische spelers. Ik denk dat we duidelijk het onderscheid moeten maken. Men kan deze tendens niet afremmen. Dat men rondkijkt in het buitenland om spelers naar hier te brengen, is op zichzelf niet verkeerd. Het is onze opdracht te vermijden dat dit leidt tot misbruiken.

We moeten dus de nodige nuanceringsen maken. U hebt een aantal makelaars genoemd. We moeten het onderscheid maken tussen de erkende en de niet-erkende makelaars. Als we een oplossing willen zoeken voor de makelaars in het kader van de arbeidsbemiddeling, dan moeten de erkende makelaars automatisch in dat kader passen. We moeten oppassen voor een oplossing waarbij we uitsluiten dat Afrikaanse of andere buitenlandse spelers naar hier komen. We moeten dit fenomeen erkennen en binnen de bestaande situatie nagaan hoe we kunnen optreden tegen de misbruiken waarvan u getuigt.

In uw memorandum zie ik niet zoveel suggesties. Uw eerste punt gaat over de aanklacht over de eenzijdige en niet-democratische werking van de KBVB. Dit probleem heeft volgens mij niets te maken met het probleem van de mensenhandel. U zegt vervolgens dat de eigen jeugd meer kansen moet krijgen. Dit probleem heeft niets te maken met het probleem van de mensenhandel zoals wij dat willen behandelen.

Het derde punt over arbeidsbemiddeling in de sport, die dringend moet worden gereguleerd, gaat daar wel over. Dit is een duidelijk probleem. We moeten ten aanzien van de erkende sportmakelaars duidelijk aflijnen wat kan.

Uw vierde punt gaat erover dat mensenhandel met buitenlandse kinderen door malafide managers moet worden gestopt. Over de malafide managers zijn we het eens, maar ik geloof niet dat men de transfers kan stoppen.

Uw vijfde punt, namelijk dat spelers en clubs verschillende belangen hebben, is een pleidooi voor uw syndicaat. Dit heeft ook niet specifiek te maken met het probleem dat we hier behandelen en uw zesde punt over de houding van de KBVB evenmin.

Ik heb in uw uiteenzetting wel twee belangrijke dingen gehoord, namelijk het streven naar een modelcontract en de informatieplicht, maar die staan niet in uw tekst. Deze zaken kunnen volgens mij worden weerhouden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De heer Denys heeft een poging gedaan om de problematiek te structureren. Ik zou dit ook willen doen. Waar zitten de grootste problemen ? Ik zie namelijk drie fasen : de fase van het overbrengen van deze mensen, de fase wanneer ze hier zijn en verbonden aan een club, en de periode nadien of de problematiek van het dumpen. Ik vraag me af of er in de drie fasen problemen zitten, want ik denk dat die dan anders moeten worden aangepakt. Hoe komen ze hier ? Hoe zit het met de correcte arbeidsbemiddeling, het systeem van de vreemdelingenzaken enzovoort ? De periode dat ze hier zijn, gaat het over de huisvesting. Ik heb onlangs via een derde gehoord dat een malafide makelaar zei : 'Ze mogen blij zijn, want ik ga ze af en toe voederen.' Mijn haren rezen ten berge. Ook is er de verloning en de manier waarop ze worden behandeld in deze fase. Als ze niet meer voldoen, worden ze gedumpt. Waar komen ze dan terecht ? Wellicht in de illegaliteit. In welke fase zitten volgens u de grootste problemen ?

Mevrouw Betty De Clercq : Ik denk dat in de laatste fase zich het grootste probleem situeert.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Uw nota gaat alleen maar over de vijf clubs uit eerste klasse. Als u het geheel overschouwt, zijn er het meest problemen in de fase wanneer ze niet meer aan de verwachtingen voldoen en ze de straat worden opgestuurd.

Mevrouw Betty De Clercq : Mijns inziens moet er een grotere controle komen bij het binnenhalen. Bovendien moet ernaar worden gestreefd de contracten op te stellen in de taal van de spelers, iets wat nu zelden of nooit het geval is. Zij begrijpen de taal van hun contract niet en stellen een haast blindelings vertrouwen in één enkele persoon, namelijk de persoon die hen naar Europa heeft gebracht. U mag niet vergeten dat zij helemaal alleen naar hier komen, zonder ouders, familie of vrienden. Die persoon is hun enige houvast en zij kijken er dan ook respectvol naar op.

Als de testen niet doorgaan, is er het grote en pijnlijke probleem dat die jongens in de meeste gevallen door hun manager worden gedumpte. Daarvoor moeten we een oplossing vinden. Ik ken een goede manager die de jongens bij het niet doorgaan van de testen naar hun land terugstuurt. Zij hebben altijd een heen- en terugticket. We moeten in iets dergelijks voorzien, waardoor die jongens dan teruggestuurd kunnen worden.

De heer Paul Carlier : Er bestaan inderdaad goede managers die zorgen voor een retourticket wanneer hun jongens geen arbeidsovereenkomst in de wacht kunnen slepen. Op initiatief van de heren Louis De Vries en Dirk Degraen bestaat trouwens een plan om een federatie van erkende managers op te richten met zetel in Luxemburg. Ook zij vinden dat er iets moet gebeuren om dit probleem op te lossen.

De heer Verrijken had een vraag over de voetbalbond en de wetten en decreten. Ik zal antwoorden met een voorbeeld : het Vlaams decreet betreffende de niet-professionele sportbeoefenaar. Daarin staat dat een kind jaarlijks tussen 15 maart en 15 april door middel van een aangetekend schrijven van club kan veranderen. Een dergelijke aanvraag moet mee door een volwassene worden ondertekend. Alle dossiers die door volwassenen werden ondertekend maar niet door de kinderen mede-ondertekend, weigert de KBVB onmiddellijk. Dat kan toch geen kindvriendelijke aanpak worden genoemd ?

Wat de vraag over de strafbare feiten betreft, meen ik me te herinneren dat dit resulteerde uit een artikel in Sportleven, het officiële blad van de KBVB, waarin de prijzen werden vermeld bij verplichte overgang. Eigenlijk mag dit niet volgens het decreet. Maar wat kunnen we daartegen doen ? We staan daar volledig machteloos tegen.

De heer André Denys : Mevrouw De Clercq heeft een interessante suggestie gedaan voor een systeem van terugsturen als de resultaten van een test voor een bepaalde club tegenvallen. Als een andere club interesse heeft, moeten ze een nieuw visum aanvragen en terugkeren voor een nieuwe test. Een ticket heen en terug wordt zo een waarborg tegen doorverhuren.

De heer Jos Stassen : U hebt daarstraks gezegd dat zelfs succesrijke spelers die het nu waarmaken op de wereldbeker of bij belangrijke clubs, hetzelfde meemaakten. Ook zij werden vaak op een niet-correcte manier naar hier gehaald en hier gehuisvest. Moeten we dit veralgemenen ? Er zijn toch wel nog jonge spelers die op een correcte manier naar hier worden gehaald en correct worden opgevangen, behandeld en gehuisvest ?

De heer Paul Carlier : Wij hebben geen overzicht van goede dossiers. Die jongens komen pas bij ons als ze problemen hebben.

De heer Louis Bril, voorzitter : Mijnheer Stassen, er zijn gelukkig ook tal van voorbeelden te vinden van spelers die goed worden gehuisvest. Ik kan als voorbeeld mijn eigen broer geven die ze in zijn eigen huis opneemt. Het zijn trouwens de moeilijkste of de probleemgevallen die het vaakst de pers halen. Daarom mijn voorstel aan iedereen om contact op te nemen met de club uit de eigen streek met de vraag waar bepaalde spelers gehuisvest zijn. Die antwoorden zullen u een juister beeld geven op de situatie.

Mag ik dan nu mevrouw De Clercq en de heer Carlier danken voor hun komst, en het woord verlenen aan mevrouw Maris.

3. Meester Heidi Maris

Mevrouw Heidi Maris : Om niet in herhaling te vallen, stel ik voor de vragen van de commissieleden te beantwoorden.

De heer Hugo Marsoul : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag weten of er een pedagogisch engagement voor minderjarigen bestaat. De heer Denys heeft een belangrijke opmerking gemaakt. Hij zei dat er minstens voor een retourticket voor de spelers moest worden gezorgd. Dit is volgens mij maar magertjes. Het gaat immers over kinderen, die misschien bruikbaar zijn voor een voetbalploeg en in dat geval misschien kunnen uitgroeien tot belangrijke spelers.

Uit het emotionele en geëngageerde betoog van mevrouw De Clercq, die sprak over 'mijn jongens', heb ik begrepen dat we meer verantwoordelijkheid moeten opnemen dan enkel zorg dragen voor huisvesting. We moeten ons ook engageren op pedagogisch vlak.

Mevrouw Heidi Maris : Er moet inderdaad worden gezorgd voor de opvang van de minderjarigen. Zij zijn trouwens ook verplicht om naar school gaan, maar dit gebeurt niet vaak.

De heer Hugo Marsoul : Dat is toch ontoelaatbaar ?

Mevrouw Heidi Maris : Inderdaad.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mevrouw, uit uw ervaring beschikt u over een ruime dossierkennis. Ik zou u graag dezelfde vraag willen stellen over de drie fasen. Situeren de problemen waarmee u kampt, zich voornamelijk in de derde fase of de dumpingsfase, of reeds eerder ?

Mevrouw Heidi Maris : Ik heb de indruk dat de spelers in de eerste fase, of de fase van het binnenkomen, snel worden gelegaliseerd. In de tweede fase, of de fase van het spelen, beginnen de problemen meestal al, bijvoorbeeld wanneer de spelers niet worden betaald. De dumpingsfase vormt echter het grootste probleem. Voor de spelers is het gedaan : ze moeten vertrekken. De heer Nys heeft reeds vermeld dat de spelers niet weten waar ze dan terecht kunnen. Ze worden niet meer uitbetaald en hebben bijgevolg geen geld voor een verblijfplaats. Zo worden ze gedwongen om in de illegaliteit te leven.

De problemen beginnen reeds in de tweede fase, maar ik ben het ermee eens dat de echte problemen zich tijdens de derde fase voordoen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Tijdens de vorige hoorzitting hebben we vernomen dat het binnenkomen van de spelers niet moet worden gecontroleerd of bijgestuurd omdat er zo veel mogelijkheden zijn om dit op een correcte manier te laten verlopen. Dit lukt dus meestal wel.

In de tweede fase kunnen problemen opduiken van onderverhuur en van het niet-correct opstellen van spelers. De controle hierop gebeurt onvoldoende of – soms met opzet – niet.

De grootste probleemfase is echter de derde. Ik weet nog steeds niet hoe we dit kunnen oplossen. Het probleem ontstaat omdat de clubs zeggen dat ze niets met de spelers kunnen aanvangen en dat ze niet aan de verwachtingen beantwoorden. Ze laten de spelers aan hun lot over. Ik weet echt niet welke oplossing we voor dit probleem kunnen vinden.

Mevrouw Heidi Maris : U zegt dat het probleem in de tweede fase het al dan niet opstellen van de spelers is. Ik zie dit probleem niet. Het opstellen is een kwestie voor de club waartegen wordt gespeeld : enkel die club kan hiertegen een klacht indienen. Wat mij stoort, is dat de spelers dikwijls niet worden uitbetaald. Niet de opstelling is het belangrijkste, maar wel of de spelers hun geld ontvangen en zichzelf kunnen verdedigen.

De tegenpartij kan nagaan of er iets fout is met de opstelling en kan hiertegen klacht indienen. Ik weet niet of dit ook gebeurt, maar dit is het probleem van de club waartegen wordt gespeeld.

De heer Jos Stassen : Dit is ook het probleem van de Voetbalbond.

Mevrouw Heidi Maris : Inderdaad, omdat de controle behoort tot de taken van de scheidsrechter. Ik weet niet of er een gebrek is aan controle of dat men illegaal te werk gaat. Mij interesseert vooral of de spelers worden betaald of niet.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ze worden niet betaald omdat ze hun contracten niet kunnen lezen.

Mevrouw Heidi Maris : Ja, of omdat er twee contracten bestaan. Er zijn spelers die mij komen vertellen dat ze worden betaald volgens hun contract, maar dat ze ook een ander papier hebben moeten ondertekenen. Er wordt één legaal contract opgesteld dat naar de bevoegde diensten wordt gestuurd, en een ander van de

Voetbalbond waarin staat dat men reeds niet-amateur is vanaf 60.000 frank per jaar. De speler denkt dat het goed is dat hij niet-amateur is, maar weet niet dat dit al kan voor dit bedrag. Volgens de wettelijke normen moeten de spelers 43.000 frank per maand verdienen. De spelers begrijpen dit meestal niet, omdat de contracten in het Nederlands zijn opgesteld.

Mevrouw Kathy Lindekens : U hebt vorige keer gezegd dat clubs vaak zelf hun spelers ronselen en internaten voor hen inrichten. Wat moet ik me daarbij voorstellen ?

Mevrouw Heidi Maris : Mevrouw De Clercq heeft die al bezocht. Het zijn een soort studentenhomes. Als men daar enkele Nigerianen samen zet, helpt dat misschien hun integratie, maar het is een voedingsbodem voor misbruiken.

Mevrouw Kathy Lindekens : Is daar voorzien in opvang en begeleiding ?

Mevrouw Betty De Clercq : In sommige is er begeleiding en wordt er controle uitgeoefend. Er komt een vrouw schoonmaken en koken. In andere is er geen controle. De jongens lopen er binnen en buiten.

Mevrouw Kathy Lindekens : U zegt dat clubs naar tornooien gaan kijken en een eigen scout hebben. Geldt dat voor alle clubs ?

Mevrouw Heidi Maris : Niet elke club kan dat betalen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Alleen de grote clubs kunnen dat. Doet elke grote club het ook ?

Mevrouw Heidi Maris : De helft van de grotere clubs. Tickets naar Nigeria of een ander land en het verblijf daar kosten heel veel geld.

De heer Jos Stassen : Er is een vrij uitgebreid netwerk van mensen die op zoek zijn naar talent in zuiderse en Oost-Europese landen. Als jongens naar hier worden gehaald, moet dat gefinancierd worden. Wie rijft de winst binnen en wie draait op voor de verliezen, als een speler niet voldoet ?

Mevrouw Heidi Maris : Men kan niet echt van winst en verlies spreken. Stel dat een makelaar met drie personen terugkomt en de tickets betaalt. Als een van die drie rendeert, heeft de makelaar geen verlies. De twee die niet voldoen blijven gewoon in België en daar heeft hij ook geen kosten meer aan.

De heer Jos Stassen : De makelaar is een soort zelfstandige die zijn koopwaar, de jongens, probeert kwijt te raken. Krijgt hij middelen van de club ?

Mevrouw Heidi Maris : Er zijn twee soorten makelaars. Er zijn er die voor een club werken en bepaalde jongens zoeken, die de club nodig heeft. Er zijn er die gewoon jongens naar hier halen en die aan clubs aanbieden. Sommigen kunnen dienen, anderen niet.

De heer Jos Stassen : In Nederland moet men anderhalve keer het gemiddeld inkomen betalen. Hebben ze daar dezelfde problemen met mensen die niet dienen en achterblijven ?

Mevrouw Heidi Maris : Ik heb de indruk dat die problemen er minder voorkomen. Dat heeft te maken met het feit dat er al op voorhand een selectie gebeurt. Daarnaast is anderhalve keer het gemiddeld inkomen erg veel. Zo zal men enkel internationalen van Afrikaanse landen binnenbrengen. Dat is ook niet de bedoeling.

De heer Jos Stassen : Voor de makelaar ligt in het Nederlands systeem het risico hoger om veel jongens binnen te brengen.

Mevrouw Heidi Maris : Inderdaad. Ik ben er echter geen voorstander van omdat te veel mensen worden uitgesloten. Ik stel voor om het Belgisch minimum op te trekken. De spelers moeten een bedrag krijgen waarvan ze kunnen leven, ook als ze niet worden opgesteld in de ploeg.

De heer Jos Stassen : Hebt u zicht op het gemiddelde loon van de Belgische profs ?

Mevrouw Heidi Maris : Ik durf daar geen uitspraken over te doen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Dat werd onlangs gepubliceerd in een krant. We kunnen niet verhinderen dat Afrikanen ons land binnenkomen met een toeristisch visum. Kunnen ze aan het werk en worden ze ernstig behandeld, des te beter. Degenen die niet kunnen blijven, vallen volgens mij onder de verantwoordelijkheid van de makelaar. Hij zou dan moeten zorgen voor een ticket.

Mevrouw Heidi Maris : Dat is controleerbaar.

De heer Louis Bril, voorzitter : Inderdaad, dat zou al veel problemen oplossen. Als die jongens hier aan het werk kunnen als speler, dan is er geen probleem. Als ze niet worden betaald, moet de club voor de rechtbank worden gedaagd. De voetbalbond moet daarin zijn verantwoordelijkheid nemen. De heer Peeters heeft hier gezegd dat hij bereid is om dat te doen.

Het grote probleem doet zich voor in de derde fase, als de spelers na vier, vijf jaar worden gedumpt omwille van een kwetsuur of hun leeftijd. Als ze de Belgische nationaliteit niet hebben verkregen, kunnen ze niet blijven. Wat kunnen we daaraan doen ? Moeten we hen na een paar jaar de Belgische nationaliteit geven ?

Mevrouw Heidi Maris : Met dumpen bedoel ik wel degelijk het voortijdig afbreken van een contract.

De heer Louis Bril, voorzitter : Dan hebben we het over contractbreuk. Dat is makkelijk te constateren en dan moet de voetbalbond optreden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dumpen betekent voor mij spelers in de steek laten voor het einde van hun contract. Welke contracten krijgen zij trouwens ? Moeten we daar niet iets aan doen ? We kennen de zogenaamd dubbele contracten met extra vergoedingen in natura, zoals huisvesting, voeding en dergelijke, die worden overgewaardeerd. Begrijpen buitenlandse spelers hun contract ? Er werd verplichte vertaling van de contracten en een juridische informatiedienst gesuggereerd.

Mevrouw Heidi Maris : Ik heb ervaring met contracten en inspraak van de voetbalbond. Een speler heeft bijvoorbeeld een contract van vijf jaar met de voorziene minimumwaarden afgesloten. Als hij niet wordt betaald, is er sprake van contractbreuk.

Dat is niet het enige : het gebeurt ook dat zo een speler niet eens het minimumbedrag van 520.000 frank krijgt. Veiligheidshalve kan de speler dan nog het contract opzeggen tussen 15 maart en 15 april, dat is wettelijk in orde (zie decreet). De voetbalbond reageert daar wel op, stellende dat opzeg niet mogelijk is, gezien het lopende contract, maar weet niet dat er niet eens voldoende wordt uitbetaald. Bovendien mag hij zich wettelijk volgens de reglementering van de Bond, niet bemoeien met de boekhouding van de clubs. Zelfs als de voetbalbond wil optreden, mag hij of kan hij dat niet.

De heer Hugo Marsoul : Ik voel het meest bezorgdheid tegenover de minderjarigen. Wat kunnen we doen om hen te beschermen ?

Mevrouw Heidi Maris : Voor de categorie van de minderjarigen is er volgens mij slechts één oplossing : hen niet toelaten in ons land.

De heer Hugo Marsoul : Men zou redelijkerwijze moeten aannemen dat dit niet kan voor minderjarigen. Men kan niet spreken van zelfbeschikking.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik verwijs naar de immigratiewetgeving. Indien men bereid is die te gebruiken, is de oplossing eenvoudig.

De heer Paul Nys : Vorige keer heeft men het gebruikte systeem toegelicht. Dat is nog niet veranderd. Dit seizoen zullen er nog minderjarigen komen. Op dit moment bestaan er nog geen pedagogische projecten. Het Lokaal Integratiecentrum van Aalst heeft in het verleden regelmatig vragen gekregen van een bepaald

de club om een attest af te leveren waarin staat dat bepaalde jongens er een cursus volgden. Omdat het integratiecentrum die nooit had gezien, heeft het steeds geweigerd dit te doen. De clubs gebruiken dat attest om bij het Vlaamse Gewest een arbeidskaart te bekomen.

Bepaalde praktijken zijn dus niet correct. De administraties van Werkgelegenheid, Immigratie en de integratiesector moeten elkaar daar vinden om een onthaal- en integratiebeleid te voeren. Dat mag niet het monopolie blijven van de clubs en de makelaars. De belangen zijn niet altijd gelijklopend.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik verwijs naar de vorige hoorzitting, met een uitspraak van de vertegenwoordiger van de dienst Vreemdelingenzaken. Hij zegt dat – en ik citeer 'minderjarigen die naar België willen komen om te studeren, dat in principe niet kunnen. Het moet immers om hoger onderwijs gaan. Het secundair onderwijs komt niet in aanmerking. De wetgever is daarin zeer duidelijk. Heel specifieke opleidingen die enkel hier bestaan kan men wel goedkeuren. Het is echter geen recht.'.

Mevrouw Heidi Maris : Ik denk dat er scholen zijn die een specifieke voetbalopleiding geven. Zo kan men eventueel in dat circuit verzeild geraken.

De heer Paul Nys : Voor de regio Gent wordt er samengewerkt met het Glorieux-instituut van Oostakker. Bepaalde jongens worden opgeleid bij een club en volgen deeltijds onderwijs in het instituut.

De heer Louis Bril, voorzitter : Hiermee beëindigen we deze hoorzitting. De volgende hoorzitting is gepland op 2 juli. We zullen daar de heer Jan Peeters op uitnodigen, Secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond.

BIJLAGE 4

Gedachtewisseling van 2 juli 1998 betreffende veroordeling van de mensenhandel in de sport

Gedachtewisseling van donderdag 2 juli 1998 met de heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond.

De heer Louis Bril, voorzitter : In deze commissie hebben we het over enkele concrete gevallen gehad waarbij bepaalde voetbalclubs zijn betrokken. Aangezien het onze laatste vergadering is vóór het parlementair reces, denk ik dat we er goed aan hebben gedaan om de heer Jan Peeters uit te nodigen, secretaris-generaal van de Belgische Voetbalbond. Hij kan meer klaarheid brengen in de zaken die in de commissie werden besproken. Een en ander zal ons er hopelijk toe leiden een toekomstgerichte resolutie goed te keuren die verder interessante ontwerpen of voorstellen van decreet zal genereren.

Er is gebleken dat spelers vaak – door al dan niet malafide managers op zoek naar commissielonen – naar hier worden gehaald met een toeristisch visum. Ze blijken soms niet aan een club te geraken waardoor ze in de illegaliteit belanden. Ze krijgen zelfs geen ticket om naar hun land terug te keren. In sommige gevallen blijken ze ondanks hun illegale aanwezigheid plotseling toch opgesteld te worden in een officiële voetbalwedstrijd. We zouden nog kunnen geloven of aanvaarden dat zo een speler één keer door de mazen van het net glipt, maar vijftien keer of meer na elkaar is toch van het goede te veel. Tot daar de heel korte synthese van de vorige hoorzittingen.

Mijnheer Peeters, ik zal maar onmiddellijk met de deur in huis vallen : kan het dat een speler, die hier illegaal zonder verblijfsvergunning en arbeidskaart verblijft, zomaar wordt opgesteld ? Dat is bij enkele clubs gebeurd.

De heer Jan Peeters, secretaris-generaal van de Koninklijke Belgische Voetbalbond : Mijn antwoord is een heel eenvoudig en duidelijk neen. Dit kan mijns inziens niet. Ik kan dit staven met de tekst van ons reglement, dat hier voor mij ligt. Dit reglement hebben we trouwens nog versoepeld op uitdrukkelijke vraag van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, van de heer Johan Leman. Er wordt wel degelijk een verblijfsvergunning vereist vóór men bij de bond kan aansluiten. Strikt genomen zijn de aangehaalde praktijken dus niet mogelijk. Af en toe kan misschien eens iemand door de mazen van het net glippen, want u mag niet vergeten dat wij 450.000 leden tellen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Maar er gebeurt toch een controle van de identiteitskaarten ?

De heer Jan Peeters : Inderdaad, elke scheidsrechter moet voor de aanvang van een wedstrijd de identiteitskaarten van de spelers controleren.

Ik heb trouwens de namen die u mij hebt signaleerd, laten natrekken. Het ligt niet in mijn stijl het problemen te minimaliseren, maar ik kan enkel spreken over de concrete gevallen die me werden voorgelegd. Dat zijn er welgeteld vijf.

Eén geval heeft me een beetje boos gemaakt : dat van speler X, die we zouden hebben aangesloten zonder dat dit volledig aan het reglement beantwoordde. In eerste instantie hebben we die aansluiting geweigerd, maar later hebben we ze op uitdrukkelijke en schriftelijke vraag van de vereniging Pag-Asa toch toegestaan. Deze vereniging komt hier tegen de bond getuigen.

De heer Louis Bril, voorzitter : Er was ook sprake van een speler van een Antwerpse voetbalclub die in de illegaliteit nog tot vijf keer toe zou zijn doorverkocht voor bedragen van 80.000 tot 100.000 frank.

De heer Jan Peeters : Dat is het enige geval waarbij ik minder formeel ben. Dit geval dateert uit 1990. In dat jaar waren er nog niet veel excessen op dat gebied, en was onze reglementering nog niet aangepast. Die aanpassing gebeurde pas in 1993. De voorwaarden, onder meer voor de verblijfsvergunningen, werden toen strenger. In het geval dat u vermeldt, hebben we niets verkeerd gedaan. We hebben het toenmalige reglement toegepast. Die speler heeft inderdaad verschillende transfers gekregen. Ik kan niet zeggen of daar geld mee gemoeid was. Dat gebeurde buiten ons om, en werd tussen de clubs afgehandeld. Die speler is in 1990 in België toegekomen. Ik weet alleen dat deze speler sedert 1990 in ons land verblijft, en dat Lierse hem verschillende keren via een tijdelijke overgang aan andere clubs heeft afgestaan.

De heer Louis Bril, voorzitter : Er wordt niets gezegd over excessen, maar wel dat hij hier illegaal is. Als hij hier illegaal verblijft, dan durft hij natuurlijk geen initiatief nemen. Ik begrijp echter niet dat deze man mag spelen.

De heer Jan Peeters : Hij heeft zich in 1990 bij de Voetbalbond aangesloten, op een ogenblik dat het voorleggen van de verblijfsvergunning nog niet vereist was. Het is dus mogelijk dat hij illegaal in ons land verblijft, dat weten we niet. Het is mogelijk dat hij voetbalbelg was.

De heer Louis Bril, voorzitter : Het is dus mogelijk voetbalbelg te zijn en te kunnen spelen, zonder in orde te zijn met de verblijfsvergunning ?

De heer Jan Peeters : Dat was toen mogelijk. Met ons nieuw reglement is dat niet meer mogelijk.

De heer Felix Strackx : Ik begrijp het niet helemaal. De heer Peeters zegt dat het reglement is verstrakt, waarna het onder druk van het centrum van de heer Leman werd versoepeld.

De heer Jan Peeters : Dat gebeurde niet onder druk, maar op vraag van de heer Leman.

De heer Felix Strackx : Waarom deze versoepeling ?

De heer Jan Peeters : In 1993 werd in het reglement opgenomen dat men een verblijfsvergunning nodig heeft om zich bij de KBVB aan te sluiten. Vanuit verschillende hoeken – onder meer door het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding – werd gevraagd om de toepassing van deze bepaling te versoepelen. We hebben daarop besloten om een eenvoudige verblijfstitel – een titel waaruit blijkt dat een overheidsinstantie toestemming geeft om in het land te verblijven – als voldoende voorwaarde te beschouwen. Het moet dan wel gaan om een document van een overheidsinstantie. Voor een verblijfsvergunning moet een welbepaald document worden afgeleverd. We waren van oordeel dat bijvoorbeeld ook vluchtelingen die hier voor drie maanden verblijven, een toelating mogen krijgen.

De heer Felix Strackx : Ik begrijp niet op welke gronden u ingaat op de vraag van een specifieke VZW om een uitzondering te maken.

De heer Jan Peeters : Ik begrijp niet dat u niet begrijpt dat we begrip hebben voor sociale problemen. Men vraagt ons om een jongen om sociale redenen toch te laten spelen, en we gaan op die vraag in. Ik begrijp niet dat u ons dat verwijt. Het zou moeten worden toegejuicht dat we een strak reglement soepel interpreteren, om aan sociale probleemgevallen tegemoet te komen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik heb een dubbele vraag. Men zegt dat misbruiken mogelijk zijn, en dat deze zich ook effectief voordoen. Die misbruiken doen zich overal voor, maar het meest bij de grootste bond van het land. Dat is logisch. Op basis van wat u tijdens de vorige bijeenkomst en vandaag hebt gezegd, besluit ik dat de KBVB bereid is om ervoor te zorgen dat het reglement correct wordt toegepast, dat daarop controle wordt uitgeoefend, en dat er eventueel in sancties wordt voorzien voor clubs die de regeling met voeten treden. Dat is een goede zaak. Niemand is gediend met een dergelijk imago.

Mijn concrete vraag betreft de wat onduidelijke rol van de sportmakelaars. Ik heb het FIFA-reglement eens bekeken, en heb de indruk dat de nationale federaties daar een vrij belangrijke opdracht krijgen. Naast het niet veroordeeld zijn en het niet deel uitmaken van bepaalde organen, spelen de nationale federaties een belangrijke rol bij het vaststellen van de voorwaarden tot erkenning. Ze moeten immers, op basis van een interview met de kandidaat-makelaar, uitmaken of hij over een bepaald kennisniveau beschikt. Ik denk dat het dan over de sporttechnische en juridische aspecten gaat. Verder moeten ze uitmaken of die personen 'appear capable of advising a player or a club'. Die interviews worden afgenomen door iemand van de voetbalbond, samen met een assessor.

De heer Jan Peeters : Het gaat om een lid van het uitvoerend comité.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Welke criteria hanteert uw federatie om vast te stellen of iemand officieel makelaar kan worden ? Als hij wordt aanvaard en hij stort een bepaalde borgsom, ligt dan de weg open voor zijn erkenning door de FIFA ?

De heer Jan Peeters : Uiteraard zijn de FIFA-criteria het belangrijkste. Wij kunnen slechts advies geven aan de FIFA : de FIFA stelt aan. Maar vóór we een gunstig advies geven is er sprake van een soort examen. Het is dus meer dan een interview. We houden niet alleen rekening met het slagen in die proef.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Waaruit bestaat die proef ?

De heer Jan Peeters : Die bestaat hoofdzakelijk uit een ondervraging over het reglement, meer bepaald de bepalingen over de transfers en het statuut van de spelers. Op een bepaald ogenblik hebben we nog een tweede criterium ingelast, daar we werden overstelpt met aanvragen. We trachten na te gaan of de kandidaten al dan niet over de nodige menselijke waarden beschikken om die functie te bekleden. Dat is natuurlijk zeer subjectief. We hebben reeds drie keer een negatief advies gegeven aan de FIFA. Zo was er bijvoorbeeld iemand die het reglement zeer goed kende, maar geen enkel contact had met de voetbalwereld. Deze persoon hield er een import-exportfirma van goederen op na. We oordeelden dat hij deze zaak alleen maar zou bekijken als goederenimport. Hij voldeed dus niet aan de norm die we erop nahouden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het is dus een vrij subjectieve beoordeling. U weet dat er met het huidige, maar ook het toekomstige decreet erkenningsvoorwaarden voor de privé-arbeidsbemiddeling moeten worden vastgesteld. Dergelijke criteria vastleggen voor sportmakelaars lijkt ons niet zo eenvoudig. Daarom wou ik weten welke criteria u hanteert. Als ik het goed begrijp, heeft dit te maken met persoonlijke kennis en een algemeen subjectief vermoeden dat iemand betrouwbaar is.

De heer Jan Peeters : De persoon in kwestie moet uiteraard ook over een blanco strafregister beschikken. Over iemand met een voetbalverleden, een oud-speler die al een tijdje als manager werkzaam was bij een club, zullen we gemakkelijker een positief advies geven dan over de man die alleen maar een firma heeft. Het blijft echter een subjectieve beoordeling.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Het is jammer dat er ter zake geen criteria werden vastgelegd.

Mevrouw Kathy Lindekens : Mijnheer Peeters, ik zou nog even willen doorgaan over de makelaars. De mensen die we vorige keer in deze commissie hebben gehoord, beweerden stellig dat erkende makelaars hier zouden samenwerken met minder bonafide makelaars. Heb u daar een zicht op ? Mocht dat zo zijn, welke mogelijkheden hebt u om daartegen te ageren ?

Verder werd ook nog een opmerking gemaakt over een bekend trainer. Deze zou een speler zonder papieren voorbij de douane hebben geloodst en hem hebben overgedragen aan een makelaar, opdat deze de papieren in orde zou maken. Dat zijn toestanden die niet door de beugel kunnen, neem ik aan.

De heer Jan Peeters : Wat uw eerste vraag betreft, we hebben ook gehoord en in het verslag gelezen dat sommige makelaars met niet-erkende makelaars zouden samenwerken. Uiteraard mag dat niet. Mocht zoiets ons officieel ter ore komen en ook te bewijzen zijn, dan kunnen we dat incident overmaken aan de FIFA. Dan loopt de erkende makelaar het risico zijn vergunning te verliezen. We zouden ook niet aarzelen die in te trekken. We zijn de eersten om te vragen dat er slechts sprake zou zijn van erkende makelaars. We hebben er geen belang bij dat in de marge van het voetbal duistere figuren rondzwerven die munt trachten te slaan uit de situatie. Dat is immers slecht voor de voetbalsport en de voetbalbond. Als we er iets aan kunnen doen, zullen we dat ook doen. Maar natuurlijk moet men ter zake ook over bewijzen kunnen beschikken.

Wat uw tweede vraag betreft : van die situatie ben ik niet op de hoogte. Wel stel ik me de vraag of dit niet veeleer de verantwoordelijkheid is van de controlerende instantie dan die van de Voetbalbond. Ik zie niet goed in hoe wij kunnen beletten dat iemand een persoon het land binnensmokkelt. Volgens mij getuigt dit eerder van gebrekkige controle dan van een slechte reglementering door de Voetbalbond.

Mevrouw Kathy Lindekens : Dit voorbeeld zou kunnen wijzen op een methodiek van trainers die zelf op een of andere wijze meedraaien in dit circuit. Er is wel sprake van erkende makelaars, maar als de trainers zelf dan nog een tweede circuit vormen, is er toch een probleem.

De heer Jan Peeters : Dat is een probleem, maar zelfs als die voetballer werd binnengesmokkeld, zal hij later moeten voldoen aan de criteria die zowel door de wet als de Voetbalbond worden opgelegd, wil hij hier kunnen voetballen. Hij kan wel illegaal worden binnengesmokkeld, maar hij zal toch naar buiten moeten komen in het kader van de arbeidsvergunning en dergelijke. Maar het mag natuurlijk niet, daar ben ik het volledig mee eens.

De heer Louis Bril, voorzitter : Ik wil daar even op inpijken. Toen deze bewering werd geuit tijdens de hoorzitting ben ik daarop ingegaan. Naderhand blijkt het om een speler bij Waregem te gaan, waarvan de situatie volledig in orde blijkt te zijn.

Mevrouw Kathy Lindekens : We hebben het in deze commissie reeds vaak gehad over jeugdsport en -opleiding, ook met vertegenwoordigers van de Voetbalbond. Het gevaar bestaat erin dat er een systeem zal ontstaan waarbij iedereen op een verafgelegen markt gaat prospecteren, veeleer dan aan basiswerking te doen met jongens van hier, waaronder ook allochtone jongens. Dat is toch een systeem dat op lange termijn contraproductief werkt ? Wat kunt u daar vanuit de Bond meer aan doen dan wat nu gebeurt ? En wat verwacht u van ons in dat verband ?

De heer Jan Peeters : Ik heb uw vraag misschien verkeerd begrepen. Het gaat hier niet zozeer over mensenhandel dan wel om de opleiding van de jeugd. Na onze uitschakeling in Frankrijk kan men zich inderdaad afvragen of die niet anders moet worden aangepakt. We zijn echter niet de amateurs waarvoor we in de pers vaak worden versleten. Maar misschien hebben we tot nu toe de verkeerde politiek gevoerd.

Mevrouw Kathy Lindekens : Maar wat verwacht u dan concreet van ons ? Wanneer u zegt dat daaraan wordt gewerkt, veronderstel ik dat u in dat verband ook een aantal zaken verwacht van de overheid.

De heer Jan Peeters : We bevinden ons momenteel in een vervelende positie. We krijgen niet de middelen die in de meeste andere landen aan de jeugdopleiding worden besteed.

De heer Kris Van Dijck : Ik wil aan de heer Peeters vragen of er in België erkende makelaars zijn. Zo ja, hoeveel ?

De heer Jan Peeters : Ik weet het niet precies, maar het zijn er een twintigtal.

De heer Kris Van Dijck : Ik wil nog even ingaan op de vraag van mevrouw Lindekens en het antwoord van de heer Peeters. Het gaat niet zozeer over subsidiëring en dergelijke. Maar er zijn voorbeelden in het buitenland, zoals Nederland, waar men de grens bij het aantrekken van buitenlandse spelers zeer hoog stelt. Jongeren tussen 18 en 21 jaar die uit het buitenland worden aangetrokken, moeten behoren bij de 25 best betaalde spelers. Degenen die ouder zijn dan 21 jaar, moeten bij de beste 20 behoren. Het gemiddelde inkomen tijdens het seizoen 1997-1998 bedroeg bijna 300.000 gulden. Dat is ongeveer 6 miljoen Belgische frank.

Zou de bond voordeel zien in overheidsmaatregelen ? Natuurlijk kunnen deze niet alleen op Vlaams niveau worden uitgewerkt. Deze materie valt immers grotendeels onder de federale bevoegdheid. Maar mogelijk kan een drempel worden ingebouwd. Buitenlandse voetballers kunnen dan alleen worden aangenomen indien een vooraf vastgestelde som wordt betaald. De clubs moeten dan zelf overwegen of de betrokken speler die waard is of dat het beter is meer aandacht te besteden aan de jeugdwerking. Beide zijn in deze context zeer sterk met elkaar verweven.

Mevrouw Kathy Lindekens : In Nederland wordt specifiek bepaald dat jongeren onder de 18 jaar helemaal niet op die manier kunnen worden aangetrokken. Bij ons doen de problemen zich vooral voor in de lagere reeksen.

De heer Jos Stassen : Ik vraag me af welke meerwaarde het aantrekken van buitenlandse spelers heeft voor de sportwereld. Volgens het centrum-Leman wordt voor de sportwereld een uitzondering toegestaan in het aantrekken van buitenlandse arbeidskrachten. Normaal moet een buitenlandse arbeidskracht eerst een arbeidsvergunning krijgen. Hij moet deze overmaken aan de diplomatieke post in het buitenland. Vervolgens wordt een visum uitgereikt. Pas dan kan hij naar België komen. Dit is de normale procedure. Voor de sportwereld wordt een uitzondering gemaakt. Men maakt telkens gebruik van artikel 9.

Er is ook een ander voorbeeld. Schouwspelartiesten van een erkend internationaal niveau kunnen naar hier komen zonder bijkomend onderzoek. Degenen die dat niveau niet halen, kunnen hier pas komen werken na een grondig onderzoek. Wat is het surplus van de huidige regeling ? Voor alle duidelijkheid : ons voorstel heeft niets te maken met 'eigen volk eerst'. Het gaat om een degelijk sport- en jeugdbeleid.

Een tijd geleden heeft Panorama een film uitgezonden. Daarin kwam ook de heer De Bruyn aan het woord. Is dat een erkende makelaar ?

De heer Jan Peeters : Neen.

De heer Jos Stassen : Op basis van wat u hebt gezien, kunt u toch optreden ? De persoon in kwestie gaat als niet-erkend makelaar naar het buitenland, en brengt verscheidene spelers naar België. Hij heeft contacten met een aantal Belgische clubs en laat de spelers daar een tijd verblijven. Daarna gebeuren er nog illegale zaken. Een buitenlandse speler met een arbeidscontract mag niet worden onderverhuurd. Het feit dat die persoon dat zo maar durft te vertellen op televisie, is toch waanzinnig. Deze feiten worden open en bloot getoond. Is dat niet voldoende om op te treden ?

Clubs die met dergelijke mensen werken of hebben gewerkt, moeten toch minstens een zware boete krijgen. Indien de clubs nu worden verwittigd, zal dit in de toekomst ook minder openlijk kunnen gebeuren. Ik verwijt u niet dat bepaalde zaken in het duister worden geregeld. U bent niet verantwoordelijk voor iedereen die in dat wereldje rondloopt. In dit geval ging het echter om een niet-erkend makelaar die openlijk vertelde wat er gebeurde.

Wat is trouwens volgens u het surplus van het nu bestaande systeem voor het aantrekken van buitenlanders ?

De heer Jan Peeters : Ik heb de uitzending niet gezien. We zijn wel op de hoogte van dergelijke feiten. In Sportleven hebben we een bericht gepubliceerd waarin de clubs nogmaals worden gewezen op het feit dat ze geen beroep mogen doen op niet-erkende makelaars bij transfers. We zullen niet nalaten de ons bekende gevallen te bestraffen.

De heer Jos Stassen : U kan zien dat de persoon in kwestie onderhandelt met een club uit Oost-Vlaanderen. Bij het onderhandelingsproces leurt men meermaals met de spelers bij de verschillende clubs. In de film zegt men ook dat de jongen uiteindelijk niet aan de bak komt. U kunt dan toch vaststellen dat dit gebeurt in de praktijk. Is dat niet voldoende om op te treden ?

De heer Jan Peeters : Ik zal eventueel strafbare feiten laten onderzoeken.

De heer Jan Peeters : De beperking op het invoeren van buitenlandse spelers, bestaat in meerdere landen. De clubs van de eerste afdeling zijn niet zo enthousiast voor een beperking op dat gebied. Het zou volgens mezelf en een meerderheid binnen de voetbalbond echter een goede zaak zijn om ook bij ons een dergelijke beperking in te voeren, al is niet iedereen hiervan overtuigd. Het zou waarschijnlijk wel aanleiding geven tot minder misbruiken. Ook zouden de jonge spelers van eigen bodem zo meer kansen krijgen. Ik herhaal echter dat dit mijn persoonlijke mening is, en dat ik niet spreek als secretaris-generaal van de voetbalbond.

De heer André Van Nieuwkerke : Het is zo dat de arbeidscontracten een aantal buitenlandse spelers niet werden nagekomen. Het feit dat men een contract tekent, houdt helaas niet automatisch in dat men ook wordt betaald. Ik vind ook dat er een leeftijdsgrens moet worden gezet op de overkomst van spelers. Uiteraard moet ook rekening worden gehouden met de kwaliteit van de spelers : biedt een bepaalde speler al

dan niet een meerwaarde voor ons voetbal ? Over die drie zaken moeten we ons bezinnen : leeftijd, kwaliteit en loon.

Ook de bond moet zich duidelijk over die zaken uitspreken. De spelers die kwalitatief niet voldoen, raken in de problemen. Alleen de echte talenten maken het, zowel in onze als in de buitenlandse competitie. Dat zijn echter de uitzonderingen. Zoals mevrouw Van Hecke al heeft gezegd : elk misbruik is er een te veel.

De heer Emiel Verrijken : Is het mogelijk dat de aanvoer van niet-Europese spelers een neveneffect is van het arrest-Bosman ? Malafide personen die zich vroeger bezighielden op de Europese markt, breiden hun actieterrein nu uit naar Oost-Europa en Afrika. Is er bijvoorbeeld sinds het arrest-Bosman een verhoging merkbaar van het aantal niet-Europese voetballers ?

Daarbij aansluitend heb ik nog de volgende vraag. Is die import van Afrikaanse spelers eigenlijk geen vorm van snobisme ? Op het wereldkampioenschap zijn alle Afrikaanse ploegen immers al uitgeschakeld. Zo goed kunnen ze dus toch niet zijn.

De heer Jan Peeters : Ik denk niet dat u een onmiddellijke link moet leggen tussen het arrest-Bosman en de aanvoer van vreemde spelers. Als er al een oorzakelijk verband is, zal het toch maar zeer klein zijn. Ik wil er trouwens op wijzen dat niet iedereen binnen de voetbalbond een tegenstander is van het arrest-Bosman, noch van het decreet op de niet-betaalde sportbeoefenaar.

De heer André Van Nieuwkerke : Sommige van die jonge spelers zijn pas 14 of 15 jaar, wat wettelijk eigenlijk niet kan.

De heer Jan Peeters : U moet daar toch voorzichtig in zijn. Er wordt in deze discussie nogal snel een onderscheid gemaakt tussen meerderjarige profspelers en minderjarige amateurs. Dat zijn echter twee totaal verschillende problemen. U spreekt nu ook over minderjarigen. Profspelers moeten uiteraard minstens 16 jaar zijn. Op dat gebied komt onze reglementering overeen met de wet op de leerplicht. Ik geloof dus inderdaad in een strenge reglementering voor de profspelers.

Ik blijf wel voorzichtig bij de problematiek van amateurs en minderjarigen. Het sociale aspect blijft daar immers een belangrijke rol spelen. Bij de vijf gevallen die ik ken, is er geen enkele minderjarige. Er is wel een amateur bij. Ik geef een voorbeeld om de problematiek te duiden. Als een minderjarige vluchteling hier met zijn ouders aankomt, moet hij in principe de kans krijgen om hier te voetballen.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer Peeters, ik ben het volledig met u eens : wanneer een gezin naar hier komt, moet de zoon of dochter kunnen voetballen. Deze situatie kan echter ook aanleiding geven tot misbruiken. Een vertegenwoordiger van een kapitaalkrachtige club kan in Afrika een jonge getalenteerde voetballer van 14 jaar ontmoeten en het hele gezin naar hier halen. Hij kan de vader dan een contract aanbieden om het grasveld te maaien. Wat doen we daarmee ?

Mevrouw Kathy Lindekens : De problemen doen zich voor met minderjarigen die van hun familie zijn gescheiden.

De heer Louis Bril, voorzitter : In principe kunnen minderjarigen ons land niet in als ze geen onderwijs volgen.

De heer Kris Van Dijk : Daar heb ik mijn twijfels bij.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Van hun 16 tot 18 jaar kunnen die jongeren deeltijds onderwijs volgen, maar dat is misbruik van de regelgeving. Deeltijds onderwijs wil werk en studies combineren voor schoolmoeë jongeren. Voor een buitenlandse speler neemt men het onderdeel onderwijs erbij om een arbeidscontract mogelijk te maken. Men haalt de jongeren naar hier om te voetballen en lost de situatie op door ze deeltijds onderwijs te laten volgen.

De heer Jan Peeters : Zolang ze les volgen, is er toch geen probleem ?

Mevrouw Mieke Van Hecke : Deeltijds onderwijs werd niet gecreëerd voor deze categorie.

De heer Jan Peeters : Als ze hier verblijven, volgen ze tenminste nog onderwijs. In hun land van herkomst zou dat wellicht niet het geval zijn. Ik heb daar weinig problemen mee.

De heer Felix Strackx : In hoever controleert de Voetbalbond de leeftijd van buitenlandse spelers ? Ik heb de indruk dat die leeftijd vooral bij Afrikaanse spelers wordt vervalst.

De heer Jan Peeters : We kunnen ons slechts baseren op de papieren die de mensen meebrengen uit hun land van oorsprong. Op de authenticiteit daarvan hebben we natuurlijk geen enkele controle. Voor elke wedstrijd in ons land – en dat zijn er 10.000 per weekend – controleert de scheidsrechter de identiteitskaart. Van honderd klachten gaan er ongeveer 65 over de leeftijd van de spelers. Ik heb het nu over binnenlandse spelers. Ik wil alleen maar zeggen dat de leeftijd altijd wordt gecontroleerd. Ik ben daar formeel in. Er worden per weekend minstens drie- tot vierhonderd boetes uitgedeeld wegens het niet bij hebben van de identiteitskaart. Zo een boete bedraagt 50 frank.

De heer Jos Stassen : Klopt het dat een contract voldoende is om aan te sluiten bij de Voetbalbond ?

De heer Jan Peeters : Dat klopt. Dat werd gewijzigd op voorstel van de profclubs omdat ze vonden dat een arbeidsvergunning alleen al voldoende was.

De heer Jos Stassen : Kan ook een buitenlandse speler zich aansluiten, zelfs als hij hier illegaal verblijft ?

De heer Jan Peeters : We leveren de aansluitingskaart uiteraard pas af als de arbeidsvergunning in orde is.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De beschuldigingen over misbruik in het voetbal komen niet uit het niets. Ik neem aan dat u voor een aantal concrete gevallen een antwoord klaar hebt. We zitten echter met een grijze zone waaraan we slechts via gezamenlijke inspanningen iets kunnen veranderen. We zullen onze resolutie in deze zin verfijnen. Het is niet onze bedoeling iemand aan de schandpaal te zetten, maar wel om misbruik uit te bannen. We vragen alle betrokkenen om misbruik met alle mogelijke middelen te bestrijden. Dat kan via het weren van malafide makelaars, via het sanctioneren van clubs, via strengere controle van de naleving van reglementen. Men moet kunnen toegeven dat misbruik bestaat. Het zou voor iedereen goed zijn dat het verdwijnt.

De heer Jan Peeters : Mevrouw Van Hecke, we hebben niet gewacht op deze hoorzittingen om het probleem aan te pakken. Reeds acht jaar geleden hebben we hierover op het hoogste niveau met de heer Leman en zijn medewerkers overlegd.

Ik herhaal dat we open staan voor suggesties. Als u vindt dat we ons reglement kunnen verfijnen, dan zullen we daar zeker op ingaan. Dit is een formele belofte van de voetbalbond. We zijn tot het besluit gekomen dat beide kanten moeten samenwerken. Zowel de overheid als de voetbalbond moeten zich inzetten. U mag er zeker van zijn dat wij er alles voor zullen doen om wantoestanden uit de wereld te helpen. Ik zet mij daar persoonlijk voor in.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de secretaris-generaal, wat is uw verhouding met de VZW Sport en Vrijheid ? Wie vertegenwoordigt deze VZW ?

De heer Jan Peeters : Ik verzeker u dat ik tot een half jaar geleden regelmatig vergaderingen hield met de VZW Sport en Vrijheid, vertegenwoordigd door de heer Carlier. In het begin hadden we het over de niet-betaalde sportbeoefenaar en de vrijheid van de kinderen. We zijn het er nu toch al een aantal jaar over eens dat kinderen niet kunnen worden belet vrij van club te veranderen.

De gesprekken zijn daarna echter een andere richting uitgegaan. Ik weiger om nog langer met hem rond de tafel te zitten, omdat hij openbaar heeft verklaard dat de voetbalbond net als Dutroux kinderen nodig heeft om vast te ketenen. Met mensen die zoiets verklaren, wil ik niet langer aan dezelfde tafel zitten. Ik weiger bijgevolg deelname aan elk debat waarop de heer Carlier aanwezig is.

De heer Emiel Verrijken : Uw antwoord is duidelijk. Het is eveneens duidelijk dat de man in een heel speciale politieke hoek zit. Een medewerker van hem bezoekt systematisch huizen waar jonge zwarten verblijven, om klanten te ronselen met de bedoeling ze op te ruien tegen de voetbalbond.

Wat denkt u van het verwijt dat de voetbalbond in een bepaalde rechtszaak een borgstelling vraagt van een buitenlandse speler ?

De heer Jan Peeters : Mijnheer Verrijken, het betreft hier een alleenstaand geval. Onze advocaten hebben het recht om gebruik te maken van alle door de wet bepaalde proceduremiddelen. Ik beweer niet dat wat we hebben gedaan, goed is, maar ze hebben enkel gebruik gemaakt van een wettelijk proceduremiddel.

Dit kan ons nu misschien worden verweten, maar we hebben tientallen procedures lopen, en ik kan niet op elk ogenblik overleggen met de advocaten. Het is de plicht van een advocaat om zijn cliënt met alle toegestane middelen te verdedigen. Dit is zo een middel, en ik vind het verwijt nogal ongegrond.

De heer Louis Bril, voorzitter : Als er geen vragen meer zijn, kunnen we de gedachtewisseling afsluiten. Ik dank de heer Peeters voor zijn bereidwilligheid. Mijnheer Peeters, we proberen een objectief inzicht te krijgen, zodat we tot een goed voorstel van resolutie kunnen komen. Hopelijk zal dit leiden tot wetsvoorstellen die de sport in het algemeen ten goede komen. We richten ons immers niet alleen tot één federatie.
